

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Blaník

Pro období 2021 – 2027

SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ

Autoři: Mgr. Anna Dufková, Mgr. Tomáš Kramár, Mgr. Jitka Fialová, Mgr. Hana Bohatová, Bc. Lucie Lebedová, Ing. Eliška Švejnová, Ing. Jitka Hořtová, Mgr. Aleš Kuták, Mgr. Pavla Kovalská, Bc. Jana Srbová, Mgr. Petr Jíša, Mgr. Jana Špačková, Ing. Lenka Vopálka Melicharová, Ing. Mgr. Martin Kloudys, doc. Ing. Petr Novák

Zpracováno v období 5/2020 – 5/2021

Schváleno Členskou schůzí MAS Blaník 15.6.2021 jako příloha Koncepční části Strategie CLLD MAS Blaník pro období 2021-27.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MAS Blaník

OBSAH

1. ROZVOJ OBCÍ	6
1.1. Obyvatelstvo	6
1.1.1. Vývoj počtu obyvatel	6
1.1.2. Věková struktura obyvatelstva	9
1.2. Nezaměstnanost	12
1.3. Ekonomická činnost na území	13
1.4. Technická infrastruktura	16
1.4.1 Zásobování elektrickou energií	16
1.4.2. Zásobování vodou	16
1.4.3. Čistění odpadních vod	17
1.4.4. Zásobování zemním plynem	18
1.4.5. Zásobování teplem	18
1.4.6. Pokrytí internetovým připojením	18
1.5. Doprava	19
1.5.1 Silniční doprava	20
1.5.2 Železniční doprava	21
1.5.3 Letecká doprava	22
1.5.4 Vodní doprava	22
1.5.5 Nemotorová doprava	22
1.6. Vybavenost obcí a služby	23
1.6.1 Bydlení	24
1.6.2. Energetika	25
1.6.3 Odpadové hospodářství, nakládání s odpady	28
1.7. Řízení obcí, informovanost, spolupráce	32
1.7.1 Řízení obcí	32
1.7.2 Informovanost občanů	33
1.7.3 Spolupráce obcí v regionu	33
1.8 Územní rozvoj oblasti MAS Blaník	35
1.8.1 Definování rozvojových oblastí	41
.....	42
1.8.2. Rozvojová území	42
1.8.3. Pozemkové úpravy	45
2. SOCIÁLNÍ SLUŽBY	51
2.1. Síť poskytovatelů sociálních služeb ORP Vlašim	51
2.1.1. Služby na území ORP Vlašim	51
2.1.2. Služby mimo území ORP Vlašim	56
2.1.3. Nedostupné služby	59
2.2. Sociální bydlení	61
2.3. Sociální podnikání	63
3. VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSTVÍ	64
3.1 Předškolní vzdělávání	64
3.2. Základní vzdělávání	67
3.3. Středoškolské vzdělávání	71

3.4.	Prevence a preventivní programy	73
3.5.	Soutěže na školách – sportovní, vzdělávací, výtvarné, jiné	74
3.6.	Spolupráce škol.....	75
3.7.	Zapojení rodičů – spolupráce	76
3.8.	Vzdělávání pedagogických pracovníků	78
3.9.	Mimoškolní vzdělávání	78
3.10.	Vliv pandemie onemocnění covid 19 na oblast školství.....	81
4.	CESTOVNÍ RUCH A PŘEDPOKLADY JEHO ROZVOJE.....	82
4.1.	Předpoklady rozvoje cestovního ruchu	82
4.1.1.	Konkurenční výhody regionu.....	82
4.1.2.	Dopravní infrastruktura	82
4.1.3.	Turisté, výletníci, rezidenti a jejich účast na cestovním ruchu	83
4.1.4.	Příjezdový cestovní ruch	83
4.1.5.	Segmentace cílových skupin.....	84
4.1.6.	Vybrané zájmy a potřeby návštěvníků	84
4.2.	Řízení cestovního ruchu.....	85
4.2.1.	DMO Kraj blanických rytířů a marketingová strategie	85
4.2.2.	Geopark Kraj blanických rytířů	85
4.2.3.	Regionální značka KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ Regionální produkt R©	86
4.3.	Atraktivity cestovního ruchu	86
4.3.1.	Top turistický cíl.....	87
4.3.2.	Kulturně-historické atraktivity.....	87
4.3.3.	Hrady, zámky, tvrze	87
4.3.4.	Církevní památky	89
4.3.5.	Městské památkové zóny a lidová architektura.....	94
4.3.6.	Technické, montánní a jiné památky.....	95
4.4.	Přírodní atraktivity.....	96
4.4.1.	Zvláště chráněná území	96
4.4.2.	Vodní toky.....	97
4.4.3.	Přírodní zajímavosti	97
4.5.	Turistická informační centra, průvodcovská služba a statistiky návštěvnosti.....	98
4.5.1.	Turistická informační centra.....	98
4.5.3.	Návštěvnost turistických cílů a infocenter	98
4.5.4.	Návštěvnost nejvýznamnějších turistických a kulturních aktivit.....	99
4.6.	Trasy	101
4.6.1.	Naučné stezky a poutní cesty	101
4.6.2.	Pěší trasy KČT.....	101
4.6.3.	Cyklotrasy	101
4.6.4.	Půjčovny kol a servis.....	103
4.6.5.	Cyklisté vítáni.....	103
4.7.	Turistika dle specifických cílových skupin.....	103
4.7.1.	Turistika pro hendikepované.....	103
4.7.2.	Vhodné turistické cíle (vč. bezbariérových toalet):	103
4.7.3.	Ubytovací zařízení s bezbariérovým přístupem	103

4.6.5	Stravovací zařízení s bezbariérovým přístupem	104
4.8.	MICE – incentivní cestovní ruch	104
4.8.1	Nabídka aktivit v rámci incentivní turistiky	104
4.8.2	Nabídka ubytovacích kapacit.....	104
4.8.3	Nabídka pro školy a skupiny	104
4.8.4	Programy pro školy a skupiny.....	104
4.8.5	Ubytovací kapacity pro školy a skupiny	105
4.8.6	Agroturistika a hipoturistika	105
4.8.7	Kempy	105
4.8.8	Zážitková turistika.....	106
4.8.9.	Sportovní zařízení	106
4.9	Stravovací služby	106
4.10	Ubytovací služby	107
5.	SPOLKOVÁ ČINNOST A KOMUNITNÍ ŽIVOT	110
5.1	Spolky	110
5.2	Spolkové domy a místnosti.....	111
5.3	Vlašim jako regionální centrum	112
5.4	Sport	112
5.5	Kultura	113
5.6	Aktuální výzvy a potřeby	113
6.	POTENCIÁL KRAJINY.....	114
6.1.	Základní charakteristika krajiny	114
6.1.1	Klimatické ukazatele	115
6.1.2	Plochy a objekty vyžadující revitalizaci či renaturalizaci	118
6.1.3	Výskyt invazivních druhů	119
6.1.4	Přírodně hodnotné lokality v území	119
6.2.	CHKO BLANÍK	121
6.2.1	Hospodářské využívání CHKO	122
6.3.	Stav znečištění	123
6.3.1	Stav ovzduší	123
6.3.2	Čistota podzemních vod	123
6.3.3	Staré ekologické zátěže	124
6.3.4	Ohrožení radonovým znečištěním v sídlech.....	124
6.4.	Stav vody v krajině	124
6.4.1	Čistota povrchových vod a pitné vody	125
6.4.2	Ohrožení suchem.....	126
6.4.3	Zadržování vody v krajině	126
6.5.	Ochrana půdy	127
6.5.1	Kvalita půdy a půdní typy	127
6.5.2	Protierozivní opatření a eroze půdy	127
6.6.	Lesní porosty a zeleň	128
6.6.1	Výrobní kapacity v oblasti lesnictví a dřevozpracujícího průmyslu	131
6.6.2	Zeleň v krajině a sídlech.....	131
6.7.	Využití území z hlediska zemědělství.....	131

6.7.1	Výrobní oblasti.....	132
6.7.2	Zastoupení zemědělství a jednotlivých výrobních zaměření.....	132
6.7.3	Další služby v zemědělství	134
6.7.4	Vztah zemědělské činnosti a krajiny.....	134
6.7.5	Dotační politika.....	135
6.7.6	Zájmové a stavovské organizace	136
	Použité zdroje	137
	Použité zkratky	138

1. ROZVOJ OBCÍ

Editorka textu: Ing. Eliška Švejdová

Autoři: Mgr. Anna Dufková, Bc. Lucie Lebedová, Mgr. Tomáš Kramár, Ing. Jitka Hořtová, Mgr. Aleš Kuták

1.1. Obyvatelstvo

Území MAS Blaník tvoří 44 převážně malých obcí do 500 obyvatel. V území je několik větších obcí, které tvoří místní centra, z nichž hlavním centrem celého regionu je město Vlašim s 11 500 obyvateli.

Tabulka č.1: Základní charakteristika území podle velikostních skupin obcí k 30. 6. 2020

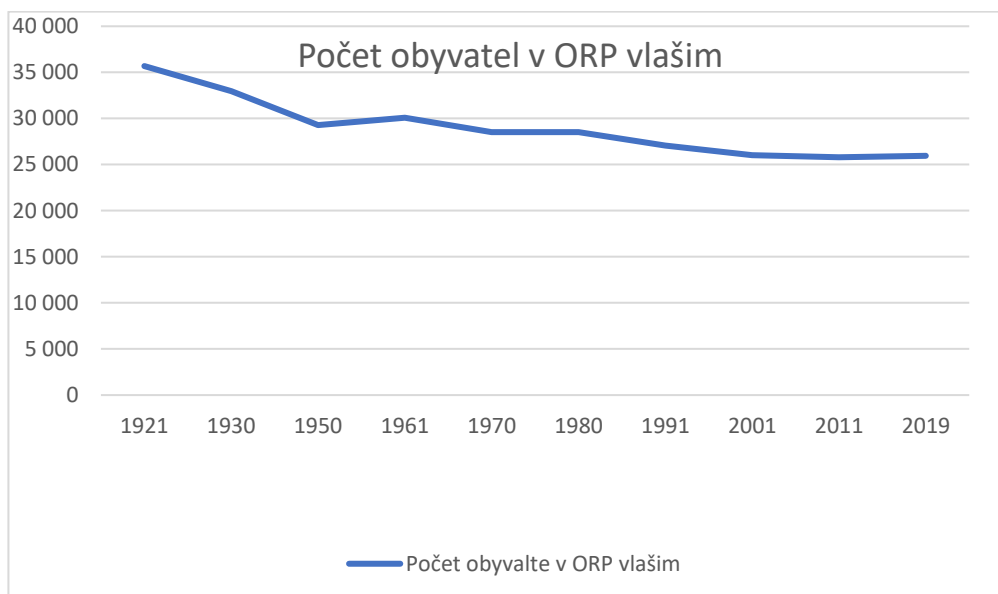
Velikostní skupina obcí dle počtu obyvatel	Počet obcí	Obyvatelstvo	
		Počet	Podíl na území (%)
do 99	9	567	2,2
100–199	13	1 956	7,5
200–299	9	2 383	9,2
300–499	4	1 903	7,3
500–699	5	2 854	11
700–999	1	881	3,4
1 000 – 9 999	3	3 853	14,9
10 000 a více	1	11 550	44,5
Území MAS Blaník	45	25 947	100

Zdroj: ČSÚ

1.1.1. Vývoj počtu obyvatel

Dle dlouhodobého demografického vývoje se jedná o území s klesajícím počtem obyvatel a nízkou hustotou osídlení. Od roku 1921 až do roku 2011 dochází ve všech obcích k úbytku obyvatel vyjma obcí v bezprostřední blízkosti Vlašimi (Kladruba, Pavlovice, Řimovice), dále dochází k zvýšení obyvatel v Tehově, kde se nachází nájezd na D1. Vývoj počtu obyvatel ve městě Vlašim je kladně ovlivňován urbanizací, kdy mnoho obyvatel z venkovských osídlení ORP do Vlašimi odchází. Počet obyvatel se od roku 1921 ve Vlašimi zvýšil až o 128 %. V území MAS Blaník dochází k pozvolným výkyvům, nicméně od roku 2014 se počet obyvatel mírně zvýšil.

Graf č.1: Vývoj počtu obyvatelstva v ORP Vlašim

Zdroj: ČSÚ

V území MAS Blaník jednoznačně dochází k nejvyšší urbanizaci a nejvyššímu počtu nárůstu obyvatel ve správních územích obcí, které poskytují pobídky pozemku pro výstavbu určenou k bydlení, jsou polohou blízko městu Vlašimi nebo dálnici D1. Největší migrační přírůstek byl v letech 2014-2019 zaznamenán v obcích Trhový Štěpánov (70 ob.), Načeradec (52 ob.), Kladruby (38 ob.), Libež (34 ob.), Miřetice (32 ob.) a Mnichovice (31 ob.). Největší úbytek obyvatel na základě migrace naopak v těchto letech evidujeme ve Vlašimi (83 ob.), Vracovicích (53 ob.), Čechticích (23 ob.), Souticích (19 ob.) či Ratajích (11 ob.).

Tabulka č.2: Vývoj počtu obyvatel území Mas Blaník v letech 2014-2019

Území	2014	2015	2016	2017	2018	2019
MAS Blaník, z.s	24996	24966	24939	25335	25073	25 140
Vlašim	10 515	12 613	12 809	12 270	11 723	11 550

Zdroj: ČSÚ

Z dostupných dat Českého statistického úřadu je patrné, že území MAS kolísá mezi přirozeným úbytkem a přírůstkem počtu obyvatel, který je pravděpodobně ovlivněn dostupností hlavního města Prahy. **Ačkoli v posledních letech převažuje počet zemřelých nad počtem narozených, díky přírůstku obyvatel stěhováním dochází k již zmíněnému mírnému celkovému nárůstu počtu obyvatel.** Mnoho mladých lidí odchází do Prahy

na studia a rozjezdy kariéry, avšak při zakládání rodin se navracejí do klidnějších oblastí, ze kterých je dobrá dostupnost Prahy, resp. dálnice D1.

K 31. 12. 2019 žilo na území MAS Blaník celkem 25 140 osob (z toho 50,35 % žen), z celkového počtu obyvatel žilo 45,94 % ve městě Vlašim.

Tabulka č.3: Počet obyvatel v jednotlivých obcích ORP Vlašim.

Obce	Počet obyvatel v roce 2019	Muži	Ženy
Bernartice	234	112	122
Blažejovice	111	54	57
Borovnice	86	41	45
Ctiboř	150	79	71
Čechtice	1 393	675	718
Děkanovice	63	32	31
Dolní Kralovice	881	440	441
Dunice	63	35	28
Hradiště	23	15	8
Hulice	298	144	154
Chlum	129	68	61
Chmelná	148	82	66
Javorník	121	64	57
Kamberk	140	72	68
Keblov	183	94	89
Kladruby	271	153	118
Kondrac	514	248	266
Křivsoudov	434	226	208
Kuňovice	94	48	46
Libež	208	107	101
Loket	580	294	286
Louňovice pod Blaníkem	658	327	331
Miřetice	192	106	86
Mnichovice	213	112	101
Načeradec	1 059	547	512
Ostrov	52	29	23
Pavlovice	249	117	132
Pravonín	569	292	277
Radošovice	385	195	190
Rataje	167	83	84
Řimovice	236	130	106
Slověnice	36	20	16
Snět	112	61	51
Soutice	246	116	130

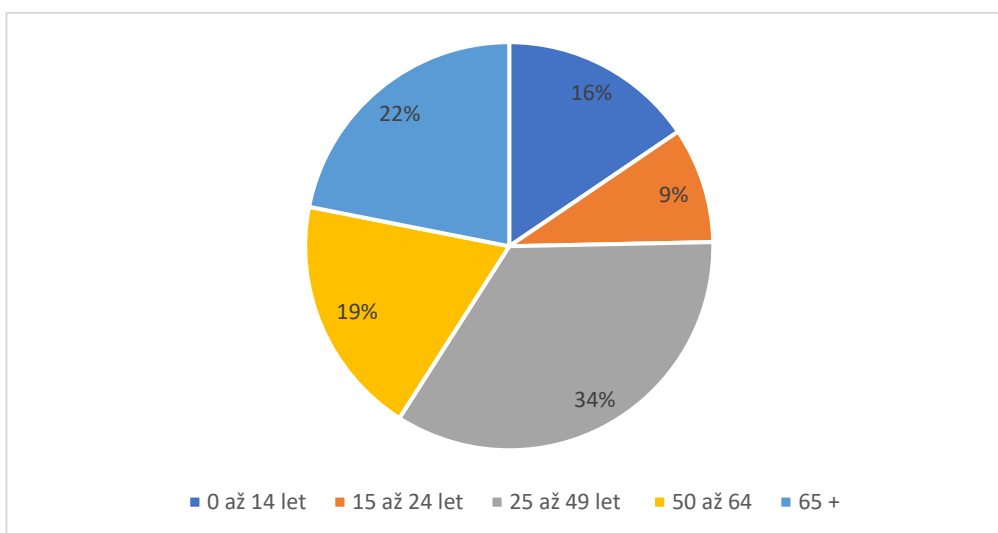
Strojetice	131	67	64
Studený	92	47	45
Šetějovice	58	32	26
Tichonice	210	113	97
Tomice	138	65	73
Trhový Štěpánov	1 401	699	702
Veliš	334	174	160
Vlašim	11 550	5 592	5 958
Vracovice	395	212	183
Zdislavice	533	262	271
Celkem za území MAS	25 140	12481	12659

Zdroj: ČSÚ

1.1.2. Věková struktura obyvatelstva

Hlavním problémem území je stárnutí obyvatelstva. Průměrný věk obyvatel v území byl do roku 2000 nižší než průměr za ČR i Středočeský kraj, od roku 2003 dosahuje naopak vyšších hodnot. ORP Vlašim, které téměř kopíruje území MAS Blaník je druhý nejstarší správní obvod ve Středočeském kraji. Index stárí v ORP Vlašim pro rok 2012 byl 130,83, pro rok 2014 byl 137,9, pro rok 2016 byl 140,9 a v roce 2019 byl index 140,5. Důvodem pro tak vysoký podíl osob starších 65 let může být velké množství menších obcí, ze kterých se ve větší míře vystěhovávají mladí lidé.

Graf č.2: Věkové složení obyvatelstva MAS Blaník, z.s v roce 2019.

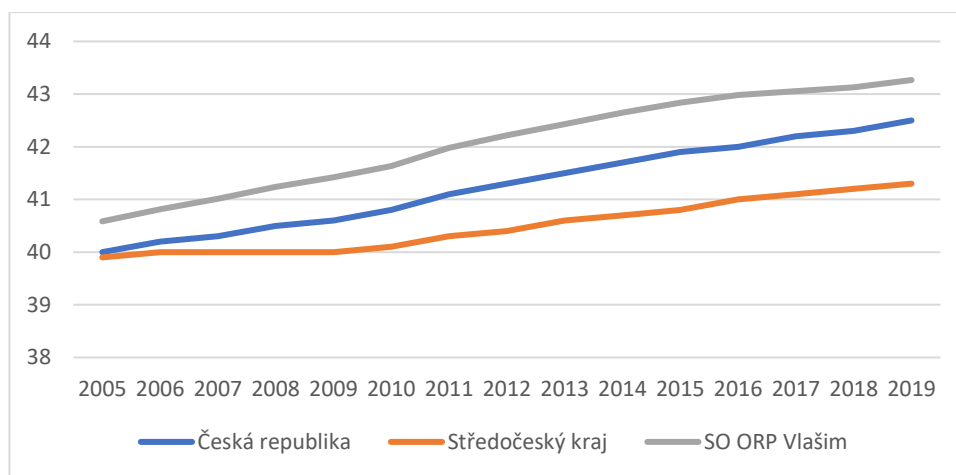
Zdroj: ČSÚ

Ve výše uvedeném grafu je rozděleno obyvatelstvo území MAS Blaník do kategorií podle věku. Nejpočetnější skupina obyvatelstva je ve věku 40–49 let, následována skupinou obyvatel 65+, zatímco mladých pod 25 let je

výrazně méně. Toto demografické rozložení naznačuje, že zatímco bude v budoucnu starších obyvatel stále přibývat, lidí v produktivním věku bude ubývat. Tuto tendenci ukazuje i následující tabulka č. 4.

Jak již bylo uvedeno, v území pokračuje trend stárnutí obyvatelstva, přičemž **průměrný věk je vyšší ve srovnání s průměrným věkem ve Středočeském kraji i v České republice**. V roce 2019 byl průměrný věk v ORP Vlašim 43,3 let, ve České republice 42,5 let a ve Středočeském kraji dokonce pouze 41,3 let.

Graf č.3: Časová řada – průměrný věk obyvatel ORP Vlašim ve srovnání s Českou republikou a Středočeským krajem

Tabulka č.4: Věková struktura obyvatel na území MAS Blaník v letech 2011 až 2018.

Rok	Počet obyvatel	Počet obyvatel dle věku		
		0-14	15-64	65+
2012	24976	3451	17010	4515
2013	24967	3462	16 840	4665
2014	24996	3509	16616	4871
2015	24 966	3567	16408	4991
2016	24939	3618	16189	5132
2017	24991	3717	16009	5265
2018	25073	3844	15845	5384
2019	25 140	3899	15 734	5507

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky č.4 je zřejmé, že přibývá osob ve věku 65+, ale i dětí 0 – 14 let. Ve sledovaném období 2012 až 2019 vzrostl počet osob v postproduktivním věku o 21,8 %, věková kategorie 0-14 má také rostoucí tendenci, avšak jen o 12,7 %. Prostřední, produktivní skupina má naopak klesající tendenci, za sledované období poklesla o 18 %.

Tabulka č.5: Věková struktura obyvatel MAS Blaník (jednotlivé obce) v roce 2019.

Obec	0-14	15-64	65+	Průměrný věk	Index stáří
Bernartice	38	133	63	44,6	165,8
Blažejovice	14	60	37	48,4	264,3
Borovnice	13	48	25	43,9	192,3
Ctiboř	35	94	21	36,4	60
Čechtice	222	872	299	43,3	134,7
Děkanovice	14	36	13	43,8	92,9
Dolní Kralovice	120	556	205	44,8	170,8
Dunice	11	35	17	42,9	154,5
Hradiště	-	14	9	53,4	-
Hulice	44	180	74	44,1	168,2
Chlum	12	89	28	44,4	233,3
Chmelná	27	95	26	39,5	96,3
Javorník	14	82	25	45,0	178,6
Kamberk	15	83	42	49,2	280
Keblov	21	125	37	45,1	176,2
Kladruby	46	173	52	41,6	113
Kondrac	95	331	88	40,1	92,6
Křivsoudov	69	264	101	43,0	146,4
Kuňovice	22	54	18	41,5	81,8
Libež	38	133	37	40,7	97,4
Loket	111	364	105	41,4	94,6
Louňovice pod Bláníkem	105	397	156	44,3	148,6
Miřetice	33	131	28	39,6	84,8
Mnichovice	20	140	53	46,1	265
Načeradec	159	650	250	43,9	157,2
Ostrov	8	34	10	41,7	125
Pavlovice	60	143	46	39,5	76,7
Pravonín	86	381	102	41,9	118,6
Radošovice	76	249	60	40,1	78,9
Rataje	24	103	40	43,1	166,7
Řimovice	47	155	34	40,1	72,3
Slověnice	8	19	9	42,2	112,5
Snět	22	66	24	41,8	109,1
Soutice	30	146	70	46,7	233,3
Strojetice	18	75	38	48,2	211,1
Studený	8	60	24	45,5	300
Šetějovice	8	32	18	47,6	225

Tichonice	33	136	41	42,5	124,2
Tomice	27	85	26	40,7	96,3
Trhový Štěpánov	216	911	274	42,6	126,9
Veliš	52	216	66	40,8	126,9
Vlašim	1 734	7 177	2 639	43,8	152,2
Vracovice	68	259	68	41,1	100
Zdislavice	76	348	109	43,5	143,4
Celkem za území MAS Blaník	3889	15104	5507	43,3	140,5

Zdroj: ČSÚ

Mezi věkově nejstarší obce patří Hradiště, Studený a Kamberk. Naopak nejmladšími obcemi v ORP jsou Ctiboř, Řimovice a Pavlovice.¹

1.2. Nezaměstnanost

Území MAS Blaník je v dobré dojezdové vzdálenosti do hlavního města Prahy, a to díky dostupnosti dálnice D1 (sjezd 41 a 49, patří sem i 66 pro Čechtice a Dolnokralovicko). Vzhledem k této skutečnosti mají možnost obyvatelé města za práci dojíždět zejména do Prahy, ale také do Benešova, Tábora a z oblasti kolem Dolních Kralovic do Humpolce či Ledče nad Sázavou což má také vliv na nízkou nezaměstnanost.

K 31. 12. 2019 bylo na území MAS Blaník evidováno 279 uchazečů o zaměstnání. ORP Vlašim, které v podstatě kopíruje území MAS Blaník, vykazovalo v roce 2019 míru nezaměstnanosti 1,73 %. Správní obvod Vlašim se zařadil na 32. až 34. místo pomyslného žebříčku obcí s rozšířenou působností v rámci ČR a na 8. místo ve Středočeském kraji (řazeno od nejnižšího). Tuto relativně příznivou situaci ovlivňuje mimo jiné rozvoj průmyslových zón, ale zejména dobrá dopravní dostupnost hlavního města Prahy a dalších větších center. V roce 2019 bylo k dispozici 578 volných pracovních míst evidovaných na ÚP.

Tabulka č. 6: Přehled nezaměstnanosti a volných pracovních míst v území MAS Blaník v letech 2014 až 2019.

Rok	Počet uchazečů celkem	Počet uchazečů – OZP celkem	Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) – celkem	Počet uchazečů ve věku 50 let a více - celkem	Počet uchazečů - absolventů - celkem	Počet uchazečů - evidence nad 12 měsíců – celkem	Počet volných pracovních míst	Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
2014	802	96	3		49	218	135	5,9

¹ Index stáří vyjadřuje, kolik je v území obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let

2015	670	86	27	218	29	81	182	3,68
2016	510	82	0	167	0	31	167	3,05
2017	353,0	62,0	5,0	108,0	16	21	174	2,03
2018	290	61	1	106	9	15	191	1,52
2019	279,0	45,0	2,0	98,0	14	7	306	0,9

Je patrné, že počet uchazečů o zaměstnání za poslední roky klesá, ale klesá i míra nezaměstnanosti. **Počet volných pracovních míst za sledované roky mírně kolísavě stoupá a v letech 2018 a 2019 došlo k vysokému nárůstu. Pro následující roky je očekávaný nárůst míry nezaměstnanosti, způsobený pandemií nemoci Covid-19.**

1.3. Ekonomická činnost na území

Území mělo do poloviny 20. století vysloveně zemědělský charakter. V současné době tvoří zemědělství a lesnictví pouze 6 % zaměstnanosti. Tradičním průmyslovým odvětvím je strojírenství díky závodům na výrobu střeliva **Sellier&Bellot, a. s.** ve Vlašimi, která je největším zaměstnavatelem v území. Další významnou oblastí je zpracovatelský průmysl, konkrétně vysoká koncentrace firem zaměřených na balicí průmysl a výrobu balících strojů – Velteco, Mašek a další.

Dalšími významnými průmyslovými podniky na území MAS Blaník jsou: G. A. M. HEAT, spol. s r. o., KamwaterProchemie, s.r.o., KLF-ZVL Bearings, s.r.o., METALKOV, spol. s r. o., OPTIMA GAZ, s.r.o., Pentar, a.s.

V regionu působí několik zemědělských a potravinářských podniků. Největší potravinářský podnik na území MAS je **Rabbit Trhový Štěpánov, a.s.**, který je zároveň druhým největším zaměstnavatelem v regionu. Zemědělskou výrobu provozuje kromě řady soukromých zemědělců několik velkých zemědělských podniků jako např. AGRO – KVARTO OVČÍNY, s.r.o., AGRO Dolní Kralovice, s.r.o., Podblanicko Louňovice pod Blaníkem, a.s., Rolnická společnost, a.s., Výrobně-obchodní družstvo Zdislavice, ZD Trhový Štěpánov, a.s., ZES Křivsoudov, s.r.o., ZP Keblov, a.s. V návaznosti na zemědělské podniky jsou zde i podniky poskytující služby a zpracování zemědělské produkce FREMIS, a.s., Mydlárka Benešov, a. s., středisko Trhový Štěpánov, ZZN Pelhřimov, a.s. – středisko Zdislavice.

Tradičním řemeslem je i zpracování dřeva a truhlářská výroba. V této oblasti zde působí například podniky - ASTRO Vlašim, spol. s r.o., INEX DK, spol. s.r.o., I. V. N., s.r.o., Josef Prokop – ARTTIP.

V oblasti poskytování služeb se etablovala společnost **Prádelna Kyselý, a.s.**, která se stala významným zaměstnavatelem a působí i mimo území MAS. Ze společností zabývajících se stavební činností je největší stavební firma Pazdera. Z větších podniků podnikajících mimo výše uvedené oblasti jsou COLAS CZ, a.s., provoz Soutice, který se zabývá výrobou asfaltových obalových směsí pro opravy a výstavbu komunikací, dále EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o., které provozuje jedinou skládku komunálního odpadu a kompostárnu na území MAS Blaník. Z hlediska zaměstnanosti je potřeba doplnit, že třetím největším zaměstnavatelem na území MAS je **Rehabilitační ústav Kladruby**.

Nedostatečně využitý je potenciál území v oblasti cestovního ruchu a navazujících služeb. S ohledem na koronavirovou krizi je však řada podniků v této oblasti oslabena a jejich další aktivita může být nejistá. K této oblasti více v kapitole Cestovní ruch.

V území je celkem evidováno 6 210 ekonomických subjektů, z nichž je 43,5 % aktivních. Aktivní ekonomické subjekty dle převažující činnosti jsou uvedeny v následující tabulce.

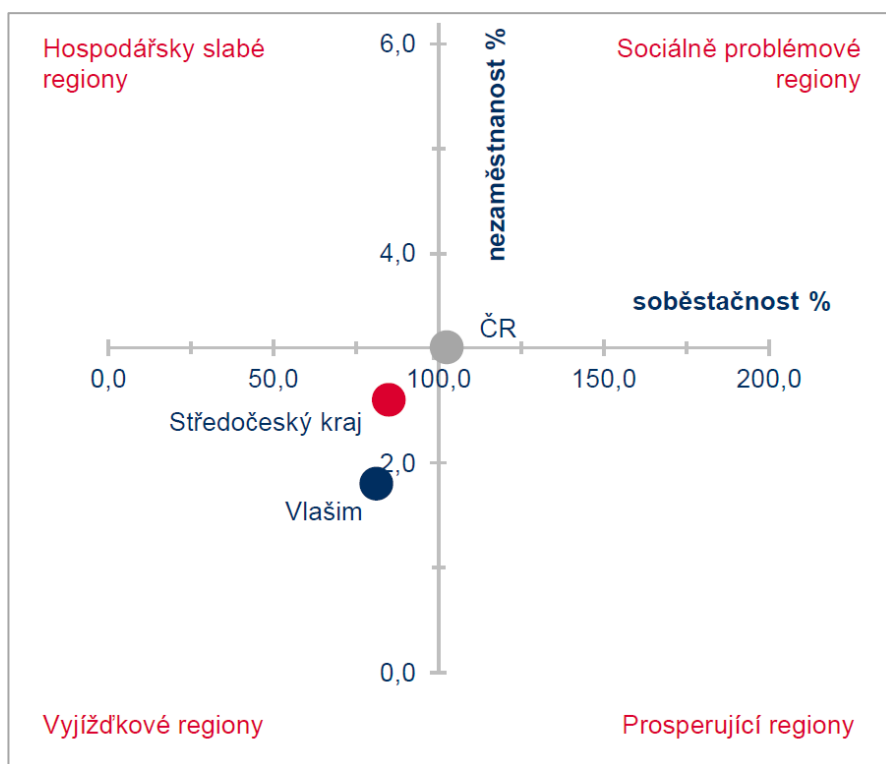
Tabulka č. 7 Aktivní ekonomické subjekty v území dle převažující činnosti 31.12.2019

POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ SE ZJIŠTĚNOU AKTIVITOU CELKEM		2703
Zemědělství, lesnictví, rybářství		359,0
Těžba a Průmysl celkem		482,0
z toho		
Zpracovatelský průmysl	441	
Těžba a dobývání	3	
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	22	
Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpad. vodami, odpady a sanacemi	16,0	
Stavebnictví		458
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel		570
Doprava a skladování		84
Ubytování, stravování a pohostinství		123
Informační a komunikační činnosti		81,0
Peněžnictví a pojišťovnictví		22,0
Činnosti v oblasti nemovitostí		29,0
Profesní, vědecké a technické činnosti		294,0
Administrativní a podpůrné činnosti		52,0
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení		73,0
Vzdělávání		60,0
Zdravotní a sociální péče		54,0
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti		61,0
Ostatní činnosti		238,0
Nezařazeno		44,0

Od roku 2015 došlo k mírnému poklesu počtu ekonomických subjektů se sídlem na území. Na území dále působí celá řada ekonomických subjektů se sídlem mimo území MAS. Dopady koronavirové krize se pravděpodobně ještě výrazněji projeví právě v oblasti provozu živností a drobného podnikání.

Agentura CzechInvest v Pasportu Správního obvodu ORP Vlašim za rok 2019 kladně hodnotí dostupnost průmyslových a podnikatelských prostor a potenciál rozvoje cestovního ruchu a jako vhodný typ investice v území uvádí pokročilý zpracovatelský průmysl. Nižší uvedený graf agentury CzechInvest zařazuje Vlašimsko mezi vyjíždkové regiony (časté dojíždění za prací mimo region) a ukazuje tak na potřebu větší podpory podnikání a zaměstnávání přímo na území MAS Blaník.

Obrázek: Pasport Správního obvodu ORP Vlašim

Zdroj: CzechInvest 2020

Podporu regionální produkce (i v návaznosti na cestovní ruch) zajišťuje také certifikace značky **Kraj blanických rytířů, regionální produkt**. Koordinátorem udělování této regionální značky je ČSOP Vlašim a zahrnuje nejen oblast MAS Blaník, ale také MAS Posázaví a MAS Voticko. Aktuálně má certifikaci k užívání této značky 36 výrobků a 4 služby, z nich ovšem pouze 16 z území MAS Blaník.

Na území MAS není žádný funkční systém distribuce a prodeje lokálních potravin a výrobků ve formě farmářských trhů či krátkých dodavatelských řetězců. Ojedinele funguje prodej ze dvora. Ve Vlašimi a Bolině

existují například výdejní místa systému Scuk.cz, který má distribuovat farmářské a lokální potraviny a další výrobky, do systému však jsou zapojeny jen tři farmy z území MAS.

1.4. Technická infrastruktura

Jedním z hodnotících faktorů a předpokladů pro rozvoj je i zainvestovanost území technickou infrastrukturou. Zainvestovanost jednotlivých obcí je rozdílná a je závislá na velikosti sídla a jeho poloze v rámci regionu (typicky např. dobrá existence ČOV v území podél vodárenské nádrže Švihov).

1.4.1 Zásobování elektrickou energií

Možnost napojení k rozvodné síti elektrické energie je již považováno za standard. Přístup k této energii je na většině území zajištěn v dostatečné kapacitě. Hlavním distributorem elektrické energie je ČEZ Distribuce, a.s. Pouze v jižní části regionu se na zásobování podílí i společnost EG.D a.s. (dříve E.ON Distribuce, a.s.).

1.4.2. Zásobování vodou

Dle výsledků SLDB 2011 je na vodovod připojeno 93 % obydlených bytů území. Kvalitní pitná voda je zajišťována z obecních či soukromých studní. Obce také využívají možnosti napojení na přivaděče vody z vodárenské nádrže Švihov. Tyto přivaděče procházející sledovaným územím zásobují oblast Prahy, oblast Havlíčkova Brodu a oblast Pelhřimova a Humpolce.

Dochází k rozšiřování vodního přivaděče z VN Švihov a napojování jednotlivých sídel na tento zdroj pitné vody. Nově byly na vodovod napojeny části Vlašimi (Bolína, Bolinka) a připravuje se např. napojení sídel Řimovice a Libež na přivaděč pitné vody.

Tabulka č.8: Zdroje pitné vody v obecním vodovodu

Bernartice	obecní studny	Obecní studny
Blažejovice	obecní studny	Obecní studny
Borovnice	X	Obecní studny
Ctiboř	X	X
Čechtice	kombinace obecní studny a voda z VN Švihov	kombinace obecní studny a VN Švihov
Děkanovice	X	X
Dolní Kralovice	obecní studny	kombinace obecní studny a VN Švihov
Dunice	X	X
Hradiště	obecní studny	Obecní studny
Hulice	VN Švihov	VN Švihov
Chlum	obecní studny	Obecní studny

Chmelná	obecní studny	Obecní studny
Javorník	X	Obecní studny
Kamberk	obecní studny	Obecní studny
Keblov	obecní studny	Obecní studny
Kladruby	VN Švihov	VN Švihov
Kondrac	obecní studny	Obecní studny
Křivsoudov	VN Švihov	VN Švihov
Kuňovice	X	X
Libež	X	X
Loket	X	VN Švihov
Louňovice pod Blaníkem	obecní studny	Obecní studny
Miřetice	obecní studny	Obecní studny
Mnichovice	obecní studny	Obecní studny
Načeradec	obecní studny	Obecní studny
Ostrov	X	X
Pavlovice	VN Pavlovice	VN Švihov
Pravonín	obecní studny	Obecní studny
Radošovice	obecní studny	Obecní studny
Rataje	VN Švihov	VN Švihov
Řimovice	X	X (v projektové přípravě)
Slověnice	X	X
Snět	obecní studny	Obecní studny
Soutice	VN Švihov	VN Švihov
Strojetice	X	X
Studený	X	X
Šetějovice	obecní studny	Obecní studny
Tichonice	obecní studny	Obecní studny
Tomice	X	VN Švihov
Trhový Štěpánov	kombinace obecní studny a voda z VN Švihov	kombinace obecní studny a VN Švihov
Veliš	obecní studny	Obecní studny
Vlašim	VN Švihov	VN Švihov
Vracovice	obecní studny	Obecní studny
Zdislavice	obecní studny	Obecní studny

Zdroj: OÚP Vlašim

Většina území MAS Blaník je vymezena jako zranitelná oblast. Zranitelné oblasti jsou oblasti, kde se vyskytují vody znečištěné dusičnany ze zemědělských zdrojů. Zemědělské hospodaření ve zranitelných oblastech dále upravuje akční program nitratové směrnice. Zdroj: eagri.cz

1.4.3. Čistění odpadních vod

V roce 2011 bylo dle sčítání SLDB na kanalizaci zakončenou ČOV napojeno 60 % obyvatel ORP Vlašim. Od roku 2015 (zpracování předchozí strategie MAS) došlo k vybudování 4 nových ČOV. V současné době se na území MAS Blaník nachází 23 obecních a 6 podnikových ČOV. Na obecní ČOV ve Vlašimi byla nově napojena sídla Bolina a Bolinka a v přípravě je i na pojení Řimovic na tuto ČOV. Na kanalizaci zakončenou ČOV jsou napojena převážně sídla podél vodárenské nádrže Švihov a v centrální části MAS.

1.4.4. Zásobování zemním plynem

Zemní plyn ve sledovaném území nepředstavuje významný zdroj energie a jeho využívání v domácnostech s ohledem na zvýšení ceny této komodity kleslo. Podíl osob napojených na plynovod je velmi nízký - představuje 22,5 % (dle výsledků SLDB 2011). Na sledovaném území je plynofikováno pouze 7 obcí či jejich částí. K plynofikaci dalších sídel nedošlo. Hlavní vysokotlaký plynovod prochází západní částí MAS Blaník.

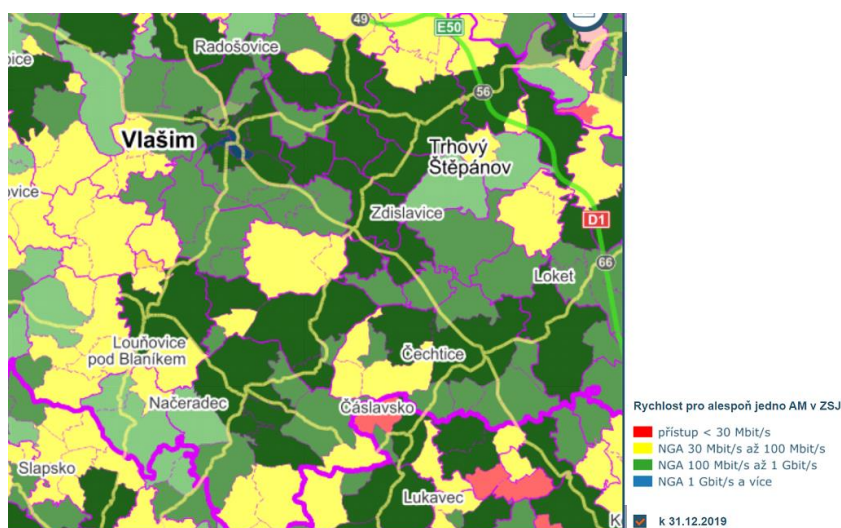
1.4.5. Zásobování teplem

Možnosti napojení na centrální zdroj tepla mohou využít pouze obyvatelé centrální části Vlašimi a Dolních Kralovic. Ve Vlašimi došlo v roce 2013 k modernizaci celého systému centrálního zdroje tepla včetně 7 blokových kotelen a Výtopny Pila na biomasu a zemní plyn v lokalitě „Na pile“. Teplovod je též v Rehabilitačním ústavu Kladruba, ale zde slouží k zásobování teplem pouze pro vlastní areál. Dále byl vybudován teplovod v Čechticích.

1.4.6. Pokrytí internetovým připojením

Na území MAS Blaník je dostupné velmi dobré pokrytí internetovým připojením. Více než 95 % adresných míst v obytných budovách na území má internetové připojení. Rychlost připojení se na většině území v roce 2019 pohybovala nad 100 Mb/s. Nejrychlejší připojení tedy nad 1 Gb/s je dostupné pouze ve Vlašimi. Dobrá úroveň pokrytí a jeho rychlost je jedním z podstatných faktorů rozvoje služeb a podnikatelských aktivit založených na digitalizaci. Vysokorychlostní internet umožňuje také rozvoj tzv. smart řešení v dalších oblastech počínaje zemědělstvím, přes školství až po sociální služby a veřejnou správu.

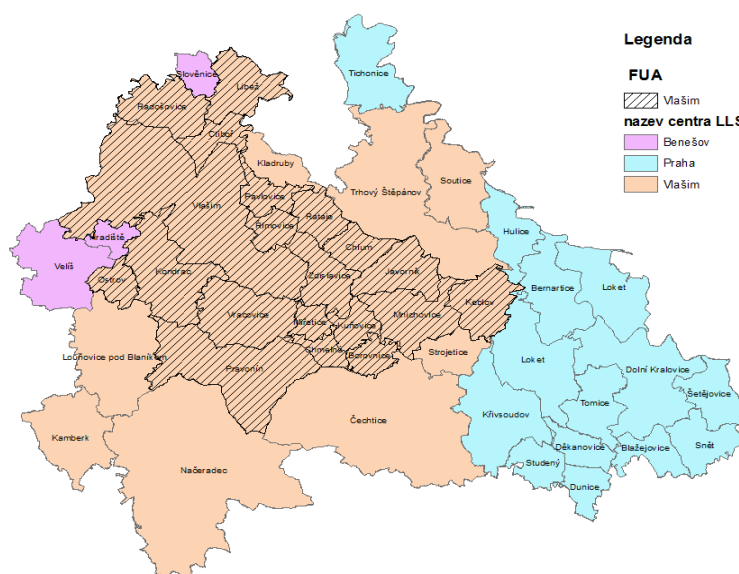
Obrázek: Rychlost internetového připojení v území

Zdroj: Interaktivní mapa – Veřejná konzultace (verejnakonzultace.cz)

1.5. Doprava

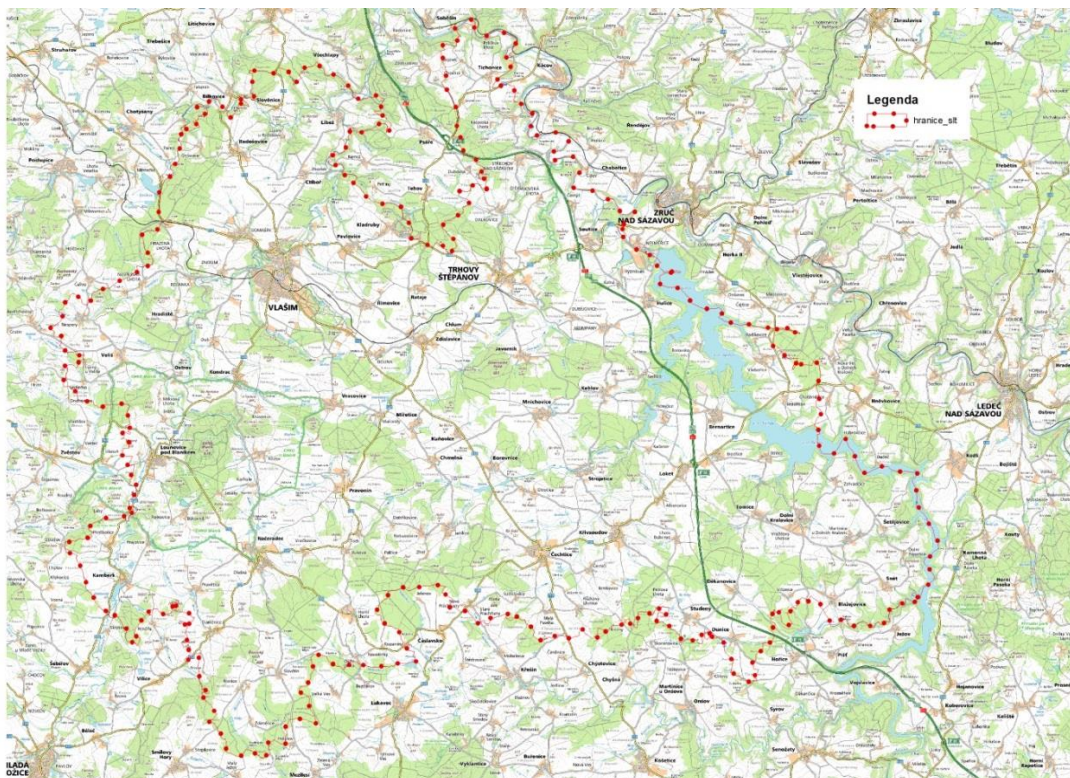
Hlavní dopravní tepnu představuje dálnice D1 procházející sledovaným územím. Tato komunikace nepřináší pro dotčené území předpokládaný rozvoj. V některých oblastech dokonce brání rozvoji bydlení z důvodu limitů hlukové zátěže. Problémy přináší také neregulované parkování nákladních vozidel v okolních obcích a nadměrné zatížení komunikací souběžných s dálnicí D1 při problémech na dálnici. Dopravu navazující na D1 ztěžuje i špatný stav některých silnic, například silnice vedoucí z Vlašimi do Kladruhu a dále na Tehov. Dálnice D1 na druhé straně umožňuje dojíždění obyvatel regionu za prací hlavně do Prahy (nebo směr Humpolec, případně Jihlava). To potvrzují i výsledky Projektu INTERREG IIIB – Repus (viz kartogram FUA).

Zdroj: Projekt INTERREG IIIB – Repus

Územím prochází poměrně hustá síť komunikací II. a III. třídy a regionální trasa železnice č. 222 Benešov – Vlašim – Trhový Štěpánov. Severně od Vlašimi leží sportovní letiště. **Problém v oblasti dopravy přinášejí nedořešené obchvaty jednotlivých obcí, absence chodníků, nedostatek parkovacích míst v centrech a nedostatek finančních prostředků.** Síť silnic II. a III. tříd doplňují místní a účelové komunikace.“

Obrázek: Síť silniční dopravy v území MAS Blaník

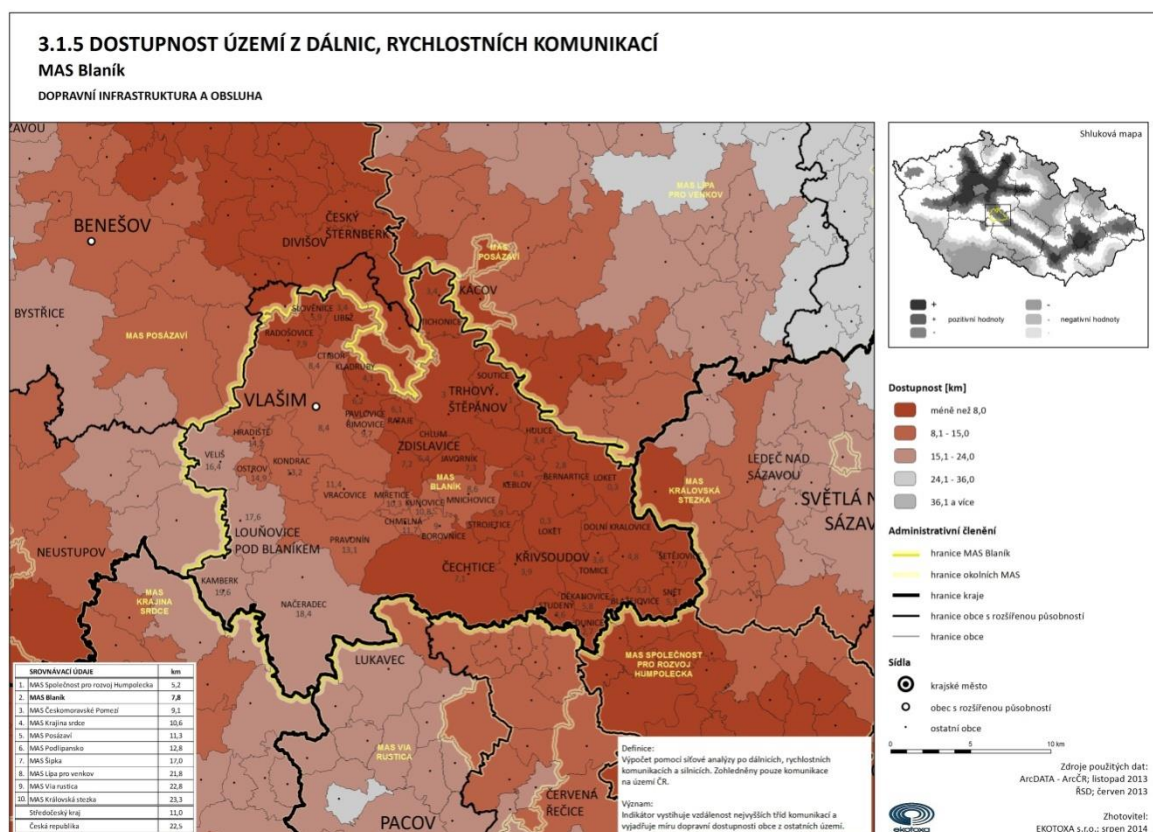

1.5.1 Silniční doprava

Území je rozlehlé a špatně dopravně dostupné ve venkovských osídleních. Největší dopravní tepnou procházející územím je dálnice D1, dále územím prochází poměrně hustá síť komunikací II. a III. třídy a regionální trasa železnice č. 222 Benešov – Vlašim – Trhový Štěpánov. Hustota sítě komunikací II. a III. třídy je dostatečná, problémy se vyskytují spíše v oblasti jejich stavu a chybějících obchvatů sídel na těchto komunikacích. Silnice II. a III. třídy jsou ve správě Krajské správy a údržby silnic Středočeského kraje. Rychlostní komunikace a komunikace I. třídy se v území nenachází. Dle Územní studie krajiny ORP Vlašim je absence paralelních silnic I. třídy problémem dopravní infrastruktury, jelikož nastává rozpor mezi účelem, pro který byla silnice zhotovena a zátěží, které je vystavena. Silnice II. třídy podle zákona o pozemních komunikacích je určena pro dopravu mezi okresy. Na rozdíl od dálnice, která je určena zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu. Silnice II. třídy jsou tedy nadměrně zatížené a vyžadují vyšší náklady na opravy a údržbu.

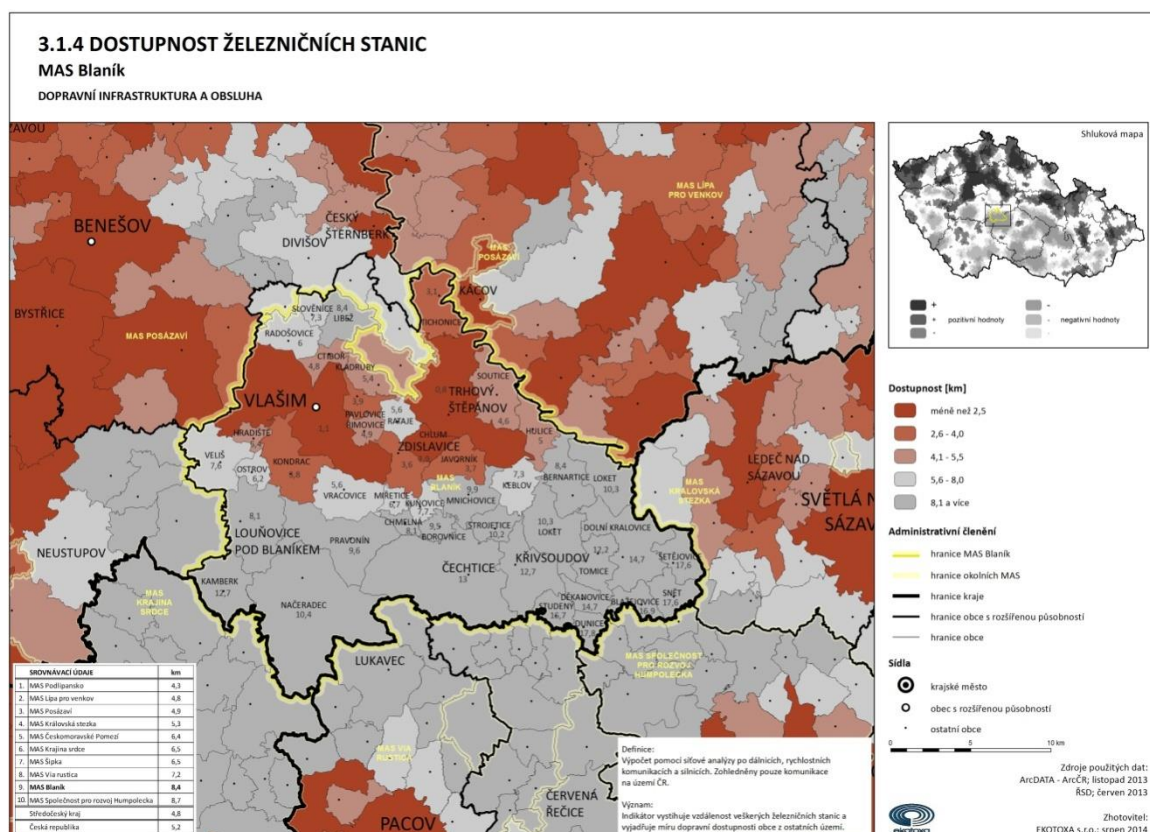
Síť komunikací II. a III. třídy doplňují místní a účelové komunikace nejčastěji ve vlastnictví obcí, státu či soukromých osob. Stav těchto komunikací odpovídá finančním možnostem vlastníků a zátěží, která je na ně kladena (nejen kamiony vyhýbající se mýtu, ale ve většině obcí i zemědělská technika nadměrné velikosti).

Dostupnost dálnice D1 z území je zajištěna exity 49 Psáře, 56 v Souticích a 66 v Lokti. V dojezdové vzdálenosti jsou i exit 41 Šternov či exit 75 Hořice na území Kraje Vysočina. Na území MAS Blaník je preferována silniční doprava v kombinaci s nemotorovou dopravou (pěší a cyklistická), železniční doprava je s ohledem na délku a nenávaznost železniční tratě v útlumu.

1.5.2 Železniční doprava

Železniční doprava je zastoupena regionální tratí č. 222 Benešov – Vlašim – Trhový Štěpánov. Tato trať má pouze rekreační charakter, případně zajišťuje dopravu do zaměstnání a škol v rámci regionu. V severní části území se k obcím Tichonice a Střechov přibližuje trať č. 212 Čerčany – Světlá nad Sázavou, tzv. Posázavský pacifik. Význam této trati pro sledované území je minimální.

Plánovaná vysokorychlostní trat Praha – Brno dle aktuálních informací z března 2020 nepovede územím MAS. Území je v současné době kvůli dálnici D1, vodárenské nádrži Švihov a řadě prvků ochrany přírody již rozčleněno na regiony se specifickými problémy v oblasti rozvoje, a oproti Středočeskému kraji tak region vykazuje negativní či řádově nižší hodnoty. Z MAS Blaník by se v případě realizace vysokorychlostní trati přes území stalo pouze tranzitní území bez příslibu rozvoje.

1.5.3 Letecká doprava

Severně od Vlašimi se nachází vnitrostátní veřejné letiště. Od roku 2015 je provozovatelem letiště Město Vlašim. O provoz a údržbu se starají členové spolku Aeroklub Vlašim. Letiště slouží nejen pro všechny příznivce leteckého sportu, ale také jako brána do města nebo místo pro přistání záchranných vrtulníků a letadel IZS pro potřebu všech občanů v regionu. Funguje zde letecká škola.

1.5.4 Vodní doprava

Vodní doprava v regionu neexistuje.

1.5.5 Nemotorová doprava

Pěší a cyklistická doprava má spíše rekreační charakter. S ohledem na výškovou členitost území je pro pravidelnou dopravu využívána jen na kratší vzdálenosti. Využívána je síť cyklistických a turistických tras a dále běžná síť komunikací. **Využívání komunikací II. a částečně i III. třídy pro pěší a cyklo-dopravu je s ohledem na zvýšenou intenzitu dopravy nebezpečné. Jako řešení se nabízí jinde běžná opatření, jakou jsou samostatné pásy podél těchto komunikací nebo vyčlenění části jízdního pruhu pouze pro nemotorovou dopravu. Problémová je i absence chodníků a přechodů pro chodce v obcích.**

Zajímavostí je stezka pro hendikepované v Kladrubech u Vlašimi, která je využívána hlavně klienty Rehabilitačního ústavu Kladruby.

Více k nemotorové dopravě také v kapitole: Cestovní ruch.

1.6. Vybavenost obcí a služby

Největším sídlem sledovaného území je město Vlašim jakožto centrum vybavenosti a pracovní centrum. Nachází se v západní části území. Dalšími lokálními centry jsou Trhový Štěpánov, Čechtice, Dolní Kralovice, Načeradec a Louňovice pod Blaníkem. Tato sídla svou přirozenou spádovostí představují základní centra vzdělávání a lékařské péče. Nachází se zde základní a mateřské školy, mateřské školy jsou dále i v Hulicích, Kladrubech, Prácheňě a Křivsoudově. Základní a mateřská škola se rovněž nachází ve Zdislavicích. Rozvoj těchto institucí závisí hlavně na přístupu a finančních možnostech obcí. Střední školy a učiliště jsou soustředěny do Vlašimi, pouze v Tehově sídlí pracoviště odborného učiliště (obec Tehov však není v území MAS, uvádíme kvůli spádovosti z okolí). V území je zajištěna pouze základní zdravotní péče. Nejbližší nemocnice je v Benešově a pro východní část území podél vodárenské nádrže Švihov také v Pelhřimově a Jihlavě (využívána hlavně jako pohotovost, kdy některé běžné specializace v Pelhřimově). Obyvatelé severovýchodní části MAS využívají i nemocnici v Kolíně.

Vlašim a okolí – stabilní sídlo s kompletní vybaveností, dobrou dostupností v rámci celého regionu i mimo něj (D1, D3, E55)

Dolnokralovicko – stabilní sídlo s dobrou vybaveností, ale špatnou dostupností v rámci regionu, ovlivněno vodárenskou nádrží Švihov

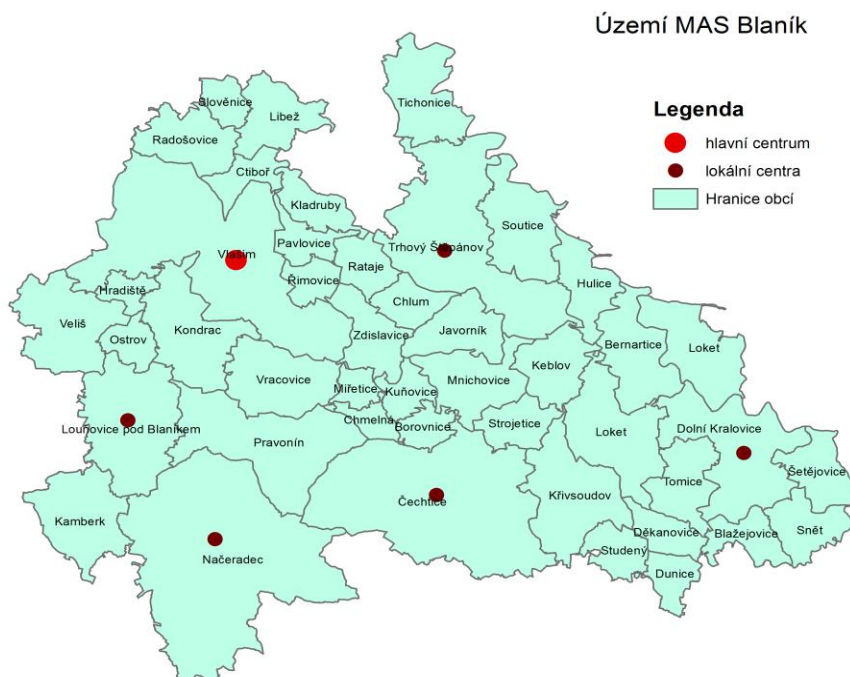
Louňovicko – stabilní území, ovlivněné zvýšenou ochranou ŽP jako brzdou pro průmyslový rozvoj, naopak vhodné pro rozvoj cestovního ruchu

Čechticko – stabilní území s dobrou dostupností a vybaveností

Načeradec – dominantní sídlo pro své okolí, špatná dostupnost v regionu, pouze základní vybavenost

oblast podél D1 – malé obce zatížené dopravou

Obrázek: Sídlní struktura MAS Blaník

Zdroj: UAP ORP Vlašim a vlastní šetření

1.6.1 Bydlení

Bytová výstavba je realizována hlavně formou rodinných domů a odpovídá charakteru zástavby v území. V rozmezí let 2001 - 2019 bylo postaveno 1133 bytů. Největší přírůstek dokončených bytů v letech 2012 až 2019 byl v městě Vlašim (346), mezi další obce s nejvyšším rozvojem bytového fondu patří Čechtice (101), Načeradec (69), Trhový Štěpánov (49), Locket (34) a Radošovice (34). Mezi obce, kde výstavba zaostává a za tyto roky se postavilo méně než 5 bytů (domů) patří Rataje, Studený, Slověnice, Blažejovice, Snět, Šetějovice, Tomice, Děkany, Dunice, Hradiště. V území ORP jednoznačně dochází k nejvyšší urbanizaci a nejvyššímu počtu nárůstu obyvatel ve správních územích obcí umístěných v blízké vzdálenosti dálnice D1.

Nová výstavba je soustředěna do místních center nebo do blízkého okolí Vlašimi. Výstavbu ovlivňuje i nabídka obecních pozemků s výhodnější cenou. Přírůstek bytů je způsoben zmenšováním počtu členů v jedné domácnosti či stěhování v rámci regionu (často návrat na venkov).

Část bytového fondu, zejména ve východní a jižní části území, je využívána k rekreačním účelům, rekreanti dávají přednost kvalitnímu životnímu prostředí a dobré dostupnosti i díky dálnici D1.

Tabulka č.8: Počet dokončených bytů v letech 2001 - 2019

Dokončené byty celkem (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech	Dokončené byty v bytových domech
1133	932	129

Zdroj: ČSÚ

1.6.2. Energetika

Alternativní zdroje energie

Elektrická energie je na sledovaném území dopravována pomocí distribuční sítě velmi vysokého a vysokého napětí. Tepelná nebo jaderná elektrárna se zde nenachází. V území bylo vybudováno 5 fotovoltaických elektráren s výkonem nad 0,1MW. Dále zde nalezneme řadu menších solárních elektráren soukromých vlastníků. Pro výstavbu vodních elektráren nejsou ve sledovaném území příznivé podmínky. Největší řekou je řeka Blanice. Vodní elektrárny vznikly v areálech bývalých mlýnů.

Tabulka č. 9: Instalace OZE s výkonem vyšším než 10 kWe v katastrech obcí sdružených v MAS Blaník

Název instalace OZE	Lokalizace	Výkon elektrický [kWe]	Výkon tepelný	Poznámka
CTIBOŘ				
FVE Ctiboř	Ctiboř, st. 65	17	0	Autotechnik RSP, s.r.o.
MVE Hrádek	Ctiboř, p.č. 47	22	0	Blanice, říční kilometr 11,85
MVE Srbův mlýn	Ctiboř, st. 49	15	0	Blanice, říční kilometr 11,76
ČECHTICE				
BPS V Braňce	Čechtice, st. 626	1200	1220	ZD Čechtice
DUNICE				
FVE Mlýn Dunice	Dunice, st. 51	23	0	
HULICE				
FVE Hulice	Hulice, st. 364	73	0	
KAMBERK				
FVE Předbořice	Kamberk, 3882	1550	0	SunField a.s.
MVE Kamberk	Kamberk, st. 4/1	15	0	Blanice, říční kilometr 44,1
KONDRAC				
MVE Vítův mlýn	Dub u Kondrace, st. 22/3	30	0	Blanice, říční kilometr 25,48

FVE Kondrac	Dub u Kondrace, st. 425/9	1109	0	PREměření, a.s.
KŘIVSOUDOV				
MVE Podměstský mlýn, Water Kingdom s.r.o	Křivsoudov, st. 104	11	0	Křivsoudovský potok, říční kilometr 0,2
LIBEŽ				
FVE Libež	Libež, p.č. 99	28	0	MICRONIX, s.r.o.
FVE Kučera	Libež, st. 39	12	0	
LOKET				
FVE Brzotice	Brzotice, st. 1	20	0	
MNICHOVICE				
FVE - Bc. Pavel Šťastný	Mnichovice, par. č. st. 87	19	0	
NAČERADEC				
FVE Jan Smetana	Daměnice, st. 49/2	16	0	
FVE Pila Zdiměřice	Zdiměřice, st. 20	29	0	Pila Zdiměřice, s.r.o.
FVE Kříženecký	Řísnice, st. 1	29	0	
FVE KAOA Inovations s.r.o.	Řísnice, st. 43	29	0	
BPS Načeradec	Načeradec, st. 402	549	327	BPS Načeradec s.r.o.
OSTROV				
MVE Nové Mlýny	Ostrov, st. 80	99	0	
TICHONICE				
FVE Licoměřsko	Tichonice, st. 220, 221	30	0	Licoměřsko s.r.o.
TRHOVÝ ŠTĚPÁNOV				
Kogenerační jednotka (BPS)	Trhový Štěpánov, l.v. 794	315	0	RABBIT Trhový Štěpánov a.s.
FVE Žížala	Dalkovice, st. 106	14	0	
FVE Střechov	Střechov nad Sázavou, st. 262	30	0	Galvena Energo, s.r.o.
FVE Trhový Štěpánov	Trhový Štěpánov, p.č. 1022/1, 19, 20, 32, 33, 34	2010	0	MWE s.r.o.
FVE Trhový Štěpánov R1	Trhový Štěpánov, p. č. 1242/1	100	0	ROZANEK s.r.o.
Skládka Trhový Štěpánov, využití skládkového plynu	Trhový Štěpánov, 1242/5, 1239/30	165	129	EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o.
FVE Dalkovice	Dalkovice, st. 98	14	0	
VELIŠ				

FVE Dílna	Veliš, st. 28/3	14	0	
VLAŠIM				
Výtopna Vlašim	Blanická 485	0	1000	Veolia Energie
FVE Bolinka	Bolina, parc. č 952/43 St. 53/1,53/2	55	0	
FVE Pírek	Domašín, st. 306	12	0	
FVE Domašín - Bruk	Hrozená Lhota, 270/12,13,14	1498	0	EVE Rohenice, s.r.o.
FVE Pírek Vlastimil	Domašín, st. 339	12	0	
FVE Znosim	p.č. 392/5	19	0	Astapor s.r.o.
FVE Bolina	st. 32	19	0	Astapor s.r.o.
VRACOVICE				
FVE Pírek II	Vracovice, st. 86	16	0	

Zdroj: Energetický regulační úřad

Zdrojem dat v tabulce výše byla databáze licencí vydaných ERÚ, přičemž zdroje o elektrickém výkonu do 10 kW včetně byly vypuštěny. Pro tyto malé zdroje není licence povinná, a proto by jejich zahrnutí podle databáze licencí ERÚ nevedlo k vytvoření skutečné představy o jejich počtu.

Celkový instalovaný výkon 6 malých vodních elektráren (MVE) je 0,192 MWe a 27 fotovoltaických elektráren (FVE) 6,797 MWe. V území se dále nachází 3 bioplynové stanice (BPS) s úhrnným elektrickým výkonem 2,064 MWe a tepelným výkonem 1,547 MWt², výtopna na biomasu ve Vlašimi s tepelným výkonem 1 MWt a kogenerační jednotka v Trhově Štěpánově, využívající skládkový plyn, s elektrickým výkonem 0,165 MWe a tepelným výkonem 0,129 MWt.

Zdroje vytápění

Území MAS Blaník je pro potřeby hodnocení stavu ovzduší zahrnuto do zóny Střední Čechy. V této zóně podle [aktualizovaného Programu zlepšování kvality ovzduší pro zónu Střední Čechy](#) přetrvává znečištění ovzduší benzo[a]pyrenem, přičemž je z analýzy příčin znečištění ovzduší zjevné, že hlavním zdrojem emisí tohoto polutantu je lokální vytápění. Průmysl ani doprava nejsou svými emisemi benzo[a]pyrenu v zóně Střední Čechy tak významné. Jak vyplývá z analýzy koncentračních růžic pro lokality monitorovacích stanic s překročeným ročním imisním limitem benzo[a]pyrenu, má znečištění výrazný roční chod s maximálními hodnotami v chladných měsících. Ty souvisejí jak s emisemi z lokálních topenišť, tak i se zhoršenými rozptylovými podmínkami právě v chladnější části roku.

² Celkový tepelný výkon všech tří BPS bude však ve skutečnosti vyšší, neboť tepelný výkon BPS provozované firmou RABBIT Trhový Štěpánov a.s. se může podle údajů výrobce instalovaných kogeneračních jednotek pohybovat kolem 0,4 MWt, ačkoli v licenci ERÚ je uvedeno, že je nulový.

Podle [mapy průměrných koncentrací](#) zpracované ČHMÚ byl v letech 2015-2019 překročen na území města Vlašimi imisní limit pro benzo[a]pyren³, který je pro ochranu lidského zdraví stanoven na úrovni 1 ng.m⁻³. I v roce 2023, tj. již za účinnosti § 17, odst. 1 písm. g) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, zakazujícího provozování kotlů na tuhá paliva nesplňujících 3. emisní třídu podle ČSN EN 303-5: 2013, bude podle projekce na str. 137 [aktualizovaného Programu zlepšování kvality ovzduší pro zónu Střední Čechy](#) nedodržen imisní limit pro benzo[a]pyren na 58 % plochy katastrálního území města Vlašimi.

V rodinných domech v obcích na území MAS Blaník může podle dat ČHMÚ⁴ být vytápěno uhlím 2 976 bytů a dřevem 1 273 bytů, zatímco v bytových domech to může být 257 bytů vytápěných uhlím a 70 bytů vytápěných dřevem. Vzhledem k charakteru zástavby v území a celorepublikovým údajům o skladbě kotlů na tuhá paliva je na základě těchto dat možné zhruba odhadnout, že se na území MAS Blaník může nacházet řádově tisíc domů vytápěných kotlem na tuhá paliva nesplňujícím 3. emisní třídu podle ČSN EN 303-5: 2013⁵. Tyto kotle nebude možné po 1. září 2022 provozovat a měly by tedy být do tohoto data vyměněny.

1.6.3 Odpadové hospodářství, nakládání s odpady

Na území MAS Blaník v katastrálním území obce Trhový Štěpánov se nachází skládka komunálního odpadu pro celé spádové území. Do roku 1996 byla využívána skládka odpadu v k. ú. Ctiboř, která se průběžně rekultivuje. Skládku v Trhovém Štěpánově provozuje společnost EKOSO Trhový Štěpánov, s. r. o. Jejím jediným společníkem je EKOSO - svazek obcí. Ten sdružuje 47 obcí ORP Vlašim, tedy i všechny obce území MAS. Společnost zajišťuje nejenom skládkování, ale i další služby spojené s odpadovým hospodářstvím, jako např. mezisklad nebezpečného odpadu, kompostárnu, sběrný dvůr vyřazeného elektrozařízení či přepravu a pronájem kontejnerů.

Svoz komunálního a nebezpečného odpadu zajišťují v případě většiny obcí na území MAS Blaník Technické služby Vlašim s.r.o., které jsou vlastněné městem Vlašim a v rámci svého areálu ve Vlašimi provozují i sběrný dvůr nebezpečného odpadu.

V území se třídí následující druhotné suroviny: barevné a bílé sklo, PET lahve, směsný plast, papír, nápojové kartony, olej a kov. Dále se k těmto surovinám přidává i sběr elektroodpadu, bioodpadu a nepotřebného ošacení a obuvi. Obce jsou povinny třídit bioodpad rostlinného původu v období od 1. dubna do 31. října kalendářního roku. V území působí rovněž několik kolektivních systémů pro zpětný odběr elektrozařízení (např. Asekol, Ekolamp aj.) Jimi zajištěná sběrná místa lze najít na úřadech, v elektroobchodech, supermarketech atd.

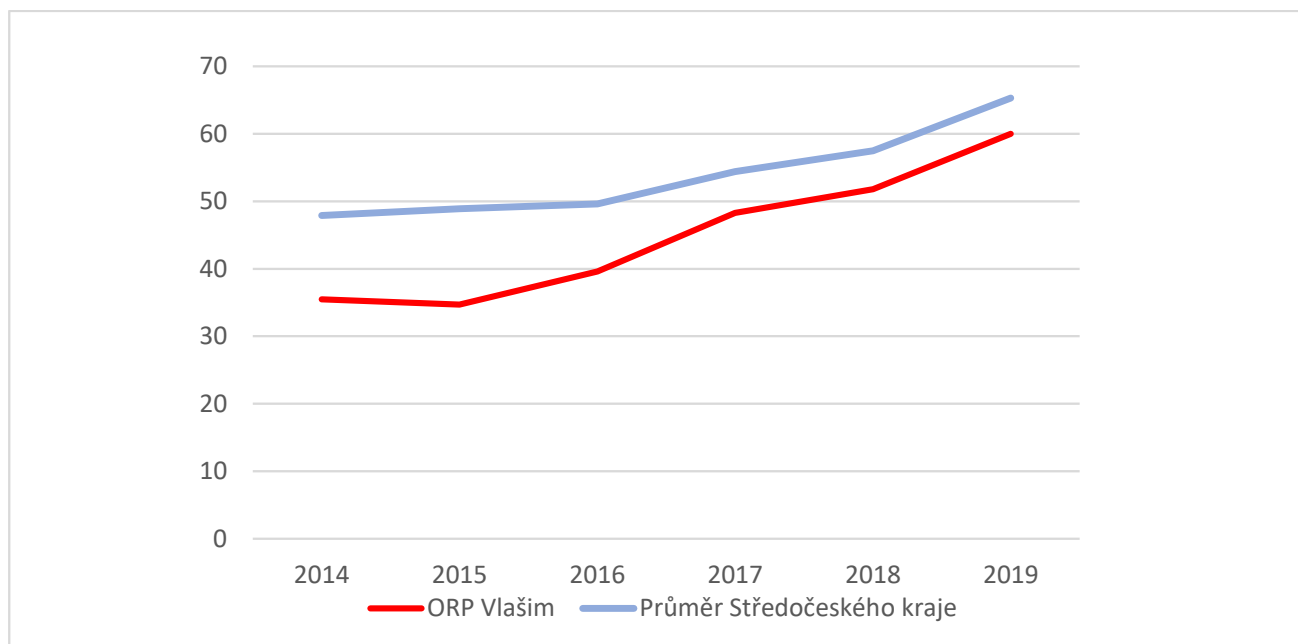
³ Tyto mapy jsou zpracovány na základě měření vzdálených stanic, modelování s použitím průměrných dat a plošného mapování, proto nelze vyloučit, že tento limit může být v praxi překročen i v dalších obcích v území MAS Blaník.

⁴ Jedná se o data získaná výběrovým statistickým šetřením ČSÚ „ENERGO 2015“, aktualizovaná každoročně na základě údajů o nově postavených bytech a prodaných zdrojích energie pro vytápění rodinných a bytových domů.

⁵ Podle [recenzovaného článku publikovaného na odborném portálu tzb. info](#) nesplňují 3. emisní třídu žádné prohořivací kotle a z kotlů odhořivacích pouze některé.

V následujícím grafu je znázorněn vývoj výtěžnosti tříděného odpadu na území ORP Vlašim, a to ve vztahu k trendu ve Středočeském kraji.

Graf č. 4 Výtěžnost tříděného odpadu celkem (kg/ob)

Od roku 2015 má výtěžnost⁶ tříděného odpadu na území ORP Vlašim vzrůstající tendenci, nicméně s ohledem na celkovou průměrnou výtěžnost Středočeského kraje se tento růst jeví jako nedostatečný. **Ve srovnání s ostatními ORP v kraji i průměrem České republiky je území dlouhodobě pod průměrem výtěžnosti tříděného odpadu.**

Nárůst množství vytříděného odpadu souvisí mimo jiné se zvýšením množství nádob na tříděný odpad, vhodností jejich rozmístění i rozšíření právě o nádoby na směsný plast, kov či bioodpad. Tento trend je zjevný na území celého Středočeského kraje. Hustota sběrné sítě je však na území MAS Blaník pod průměrem Středočeského kraje. Vliv na relativně nízkou výtěžnost tříděného odpadu v území může mít hustota osídlení, nedostatek sběrných nádob v místních částech spíše chatového charakteru i nižší kupní síla obyvatel regionu v rámci Středočeského kraje. Svůj vliv na množství vytříděného odpadu mohou mít i nedostatky v logistice jeho svozu z obcí v území.

Jako problémový se ve třídění odpadu jeví sběr směsného plastového odpadu, který byl zaveden od roku

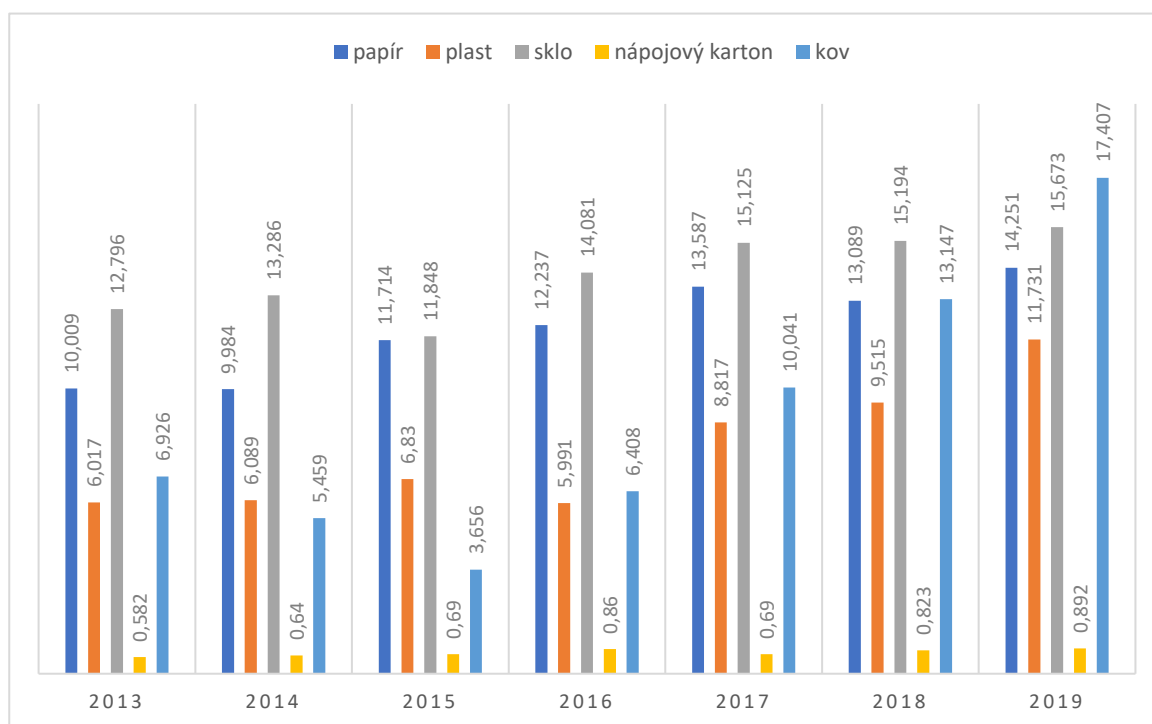
⁶ Výtěžnost plastu je objem vytříděného odpadu, který je evidován na vstupu na třídící linku.

2016 jako samostatný tříděný odpad odděleně od PET lahví. Na území ORP Vlašim jsou zvlášť tříděny PET lahve do nádob plněných shora a směsné plasty do žlutých kontejnerů. Jedná se o přístup na krajské i republikové úrovni ojedinělý. Jelikož PET lahve jsou nejžádanější vykupovanou surovinou ze všech druhů plastů, není o směsný plast bez PET na třídících linkách fakticky žádný zájem. Naráží se zde na omezené možnosti recyklačního využití a zpracování vytríděných plastů, které pak směřují do spalovny k energetickému využití. Dělit plasty na dva druhy odpadu je navíc méně komfortní i pro občany a nákladnější a logisticky složitější i z hlediska svozu odpadu.

Stabilní komoditou se slušnou výtěžností v území je sklo. Nadprůměrná míra výtěžnosti je evidována u kovu, a to pravděpodobně s ohledem na započtení dvou výkupen kovů ve městě Vlašim, které jsou do sběru v obci zapojeny.

Z následujícího grafu je zjevný nárůst jednotlivých složek vytríděného odpadu v letech, který je značný zejména u kovů a plastu.

Graf č. 5 Výtěžnost tříděného odpadu ORP Vlašim kg/ob

**Velkou
výzvou a
zároveň**

příležitostí pro obce v území MAS je postupné zdražení skládkování odpadu a následný zákaz skládkování využitelného odpadu od roku 2030. Proto je potřeba již dnes začít připravovat novou podobu odpadového hospodářství a včas vybudovat potřebnou infrastrukturu pro přechod z odpadového na oběhové hospodářství. Cílem není jen snížení objemu směsného komunálního odpadu maximalizací jeho třídění, ale i znovuvyužití vytríděného odpadu jakožto druhotných surovin.

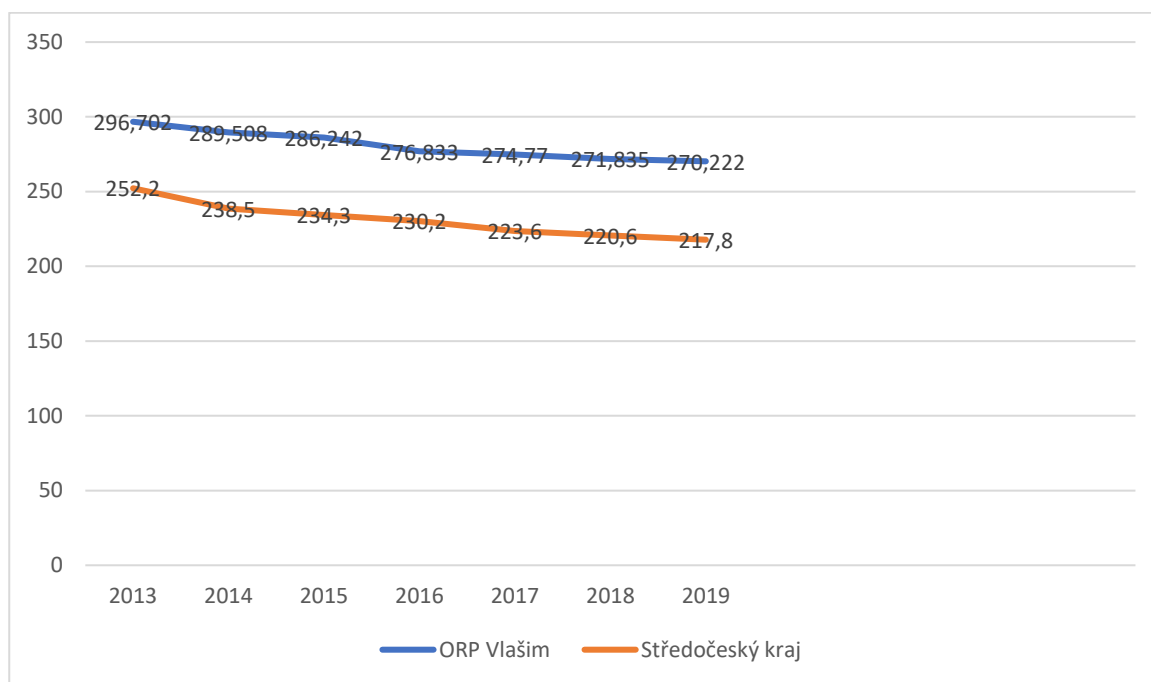
1.1.2021 vyšel v platnost zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech. Hlavním smyslem nové legislativy je nasměrování ČR ke konci skládkování odpadů a zvýšení podílu vytríděného a recyklovaného odpadu: již v roce 2025 by mělo jít o nejméně 60 % odděleně soustřeďované recyklovatelné složky komunálního odpadu. Obce v rámci

odpadového hospodářství sehrávají výraznou roli, je proto nasnadě, že s novou odpadovou legislativou dochází k zásadním změnám i v jejich dosavadním fungování na poli nakládání s komunálním odpadem.

Klíčovým opatřením ke zvýšení recyklace komunálního odpadu je postupný růst poplatku za ukládání směsného komunálního odpadu na skládky ze současných 500 korun až na 1850 korun v roce 2030 a zákaz skládkování využitelných odpadů v roce 2030. Právě s omezením skládkování souvisí nutnost snižování produkce směsného komunálního odpadu, k němuž na území MAS dochází méně, než je průměr Středočeského kraje.

Zákon obsahuje motivační prvek v tom, že umožní aplikovat tzv. třídící slevu: obce budou moci do roku 2025 skládkovat zbytkový odpad za současnou cenu 500 Kč, pokud bude vytríděno alespoň 45 % plastů, papíru, skla a biologicky rozložitelného odpadu, od roku 2027 pak 75 %.

Graf č. 6 Vývoj produkce směsného komunálního odpadu v ORP Vlašim kg/ob

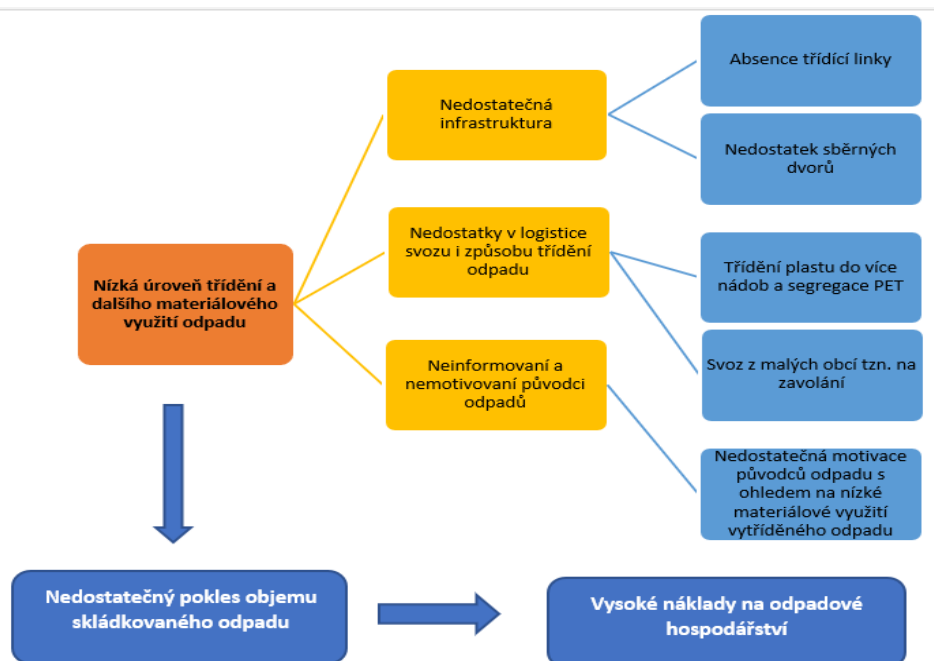

Zdroj: EKO-KOM

V území MAS chybí třídící linka, která by usnadnila další odbyt i zpracování komunálního odpadu. Nabízí se zde možnost využití dostatečných prostor stávající skládky v Trhovém Štěpánově pro zbudování vlastní třídící linky.

Nedostatkem infrastruktury odpadového hospodářství je bezpochyby absence sběrných dvorů, které jsou pouze v Trhovém Štěpánově a Vlašimi. Řada obcí v území plánuje realizace sběrných dvorů, tyto plány nejsou však nijak společně koordinovány. Doplnkovým řešením může být například také vytváření tzv. reuse center (nabídka dalšího využití odpadu, který je ve stávající podobě stále použitelný ke svému původnímu či jinému účelu).

Obrázek: Strom problematiky odpadů na území MAS Blaník

Snížení produkce odpadů a jejich třídění a následné zpracování je důležitým aktuálním tématem, kterému je nutné věnovat značnou pozornost z hlediska ekologického, ale i ekonomického. Budování nové infrastruktury oběhového hospodářství musí jít ruku v ruce se zvyšováním motivace obyvatel nejen ke třídění, ale i ke snižování množství odpadu vědomým příklonem k udržitelnému způsobu života. V současné době je trendem vznik například již zmíněných reuse center nebo bezobalových obchodů podporujících zamezení vzniku odpadů.

1.7. Řízení obcí, informovanost, spolupráce

1.7.1 Řízení obcí

Místní akční skupina Blaník sdružuje 44 samosprávných celků z ORP Vlašim, v kterých jsou zastoupeny města, městyse a obce. Města: Vlašim, Trhový Štěpánov. Městyse: Čechtice, Křivsoudov, Louňovice pod Blaníkem, Načeradec, Zdislavice. Obce: Bernartice, Blažejovice, Borovnice, Ctiboř, Děkanovice, Dolní Kralovice, Dunice, Hradiště, Hulice, Chlum, Chmelná, Javorník, Kamberk, Keblov, Kladruby, Kondrac, Kuňovice, Libež, Loket, Miřetice, Mnichovice, Ostrov, Pavlovice, Pravonín, Radošovice, Rataje, Řimovice, Slověnice, Snět, Soutice, Strojetic, Studený, Šetějovice, Tichonice, Tomice, Veliš, Vracovice.

Obce jsou řízeny volenými zástupci, ti tvoří zastupitelstvo, které dále volí starostu či starostku a jejich zástupce. **K 31.12. 2020 byl poměr starostů a starostek 31:13 (34:15 ORP Vlašim).** Agenda jednotlivých úřadů se zvyšuje, přesto řada starostů vykonává tuto funkci současně se svým zaměstnáním jako neuvolněn .

1.7.2 Informovanost občanů

Informování občanů probíhá za pomoci úředních a informačních desek a internetových stránek, v menších obcích také obecních rozhlasů, zatímco větší obce využívají možnosti tisku a vydávají vlastní zpravodaje a noviny (např. Vlašim, Trhový Štěpánov, Načeradec, Zdislavice, Louňovice pod Blaníkem nebo Čechtice). Internetové stránky obcí mají velmi různorodou kvalitu a často se na nich nedají najít důležité dokumenty o fungování obce, např. zápisy ze zasedání zastupitelstva, přičemž tyto nedostatky se nenachází jen na webech malých obcí. V současné době rostoucí digitalizace a zvyšující se míry elektronické komunikace by kvality obecních webů měla již být na vyšší úrovni. Informování občanů pomocí sociálních sítí v současné době probíhá zejména ze strany Města Vlašimi. Zpětná vazba informování zastupitelů samospráv probíhá zatím individuálně. Některé z obcí zavádí modernější způsob komunikace se svými občany formou mobilního rozhlasu pomocí SMS. K většímu využití technologií a elektronickým cestám informování si však obce stále hledají cestu a zavádí je jen pomalu.

1.7.3 Spolupráce obcí v regionu

Spolupráce obcí probíhá na různých úrovních, jedná se zejména o spolupráci v rámci dobrovolných sdružení obcí se společným cílem. V minulosti probíhala spolupráce i na úrovni projektu, konkrétně Místního akčního plánu, jehož pokračování je diskutováno.

BENE-BUS - dobrovolný svazek 109 obcí na Benešovsku, který byl založen za účelem financování dopravní obslužnosti v regionu, dále např. zastupuje jednotlivé obce při jednání s Krajským úřadem Středočeského kraje či zástupci dopravců.

EKOSO, svazek obcí – svazek obcí sdružující 47 obcí regionu za účelem spolupráce v oblasti odpadového hospodářství a je jediným společníkem společnosti EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o. Tato společnost provozuje skládku odpadů, sběrný dvůr, kompostárnu a zabývá se i dalšími aktivitami v oblasti odpadového hospodářství.

Želivská provozní a.s. – společnost vlastněná 64 obcemi se podílí na správě a provozování středočeské vodárenské soustavy. Spolupracuje v oblasti zajištění kvalitní pitné vody.

Na území MAS Blaník spolupracují obce v rámci několika mikroregionů. Jedná se o:

Mikroregion Želivka – svazek obcí: Dobrovolné sdružení obcí vytvořily v roce 1999 obce Čechtice, Bernartice, Blažejovice, Borovnice, Děkanovice, Dolní Kralovice, Dunice, Chmelná, Keblov, Křivsoudov, Kuňovice, Loket, Mnichovice, Snět, Strojetic, Studený, Šetějovice a Tomice ve snaze spojit své síly k dosažení oživení turistiky a zlepšení kvality života místních obyvatel. Mezi zakládajícími členy byla i obec Horka II, která leží mimo území MAS Blaník, ta ale v roce 2018 své členství ukončila kvůli členství v jiném DSO. V rámci mikroregionu působí manažer, který poskytuje obcím a jejich spolkům nebo školským subjektům na území svazku administrativní i věcnou pomoc s žádostmi do dotačních programů, administruje výběrová řízení a zajišťuje další činnosti dle potřeb obcí. Obce se pravidelně za účasti manažera schází za účelem výměny informací a zkušeností.

Blaník – svazek obcí: Dobrovolný svazek obcí byl založen v roce 2000 a jeho součástí jsou obce Načeradec, Louňovice pod Blaníkem, Pravonín, Kondrac, Vracovice, Veliš, Kamberk, Miřetice, Ostrov a Hradiště. Svazek byl založen za účelem spolupráce při řešení společných problémů a při obnově regionu, který je vymezen územní působností členských obcí. V rámci mikroregionu působí manažerka, která poskytuje obcím a jejich spolkům

nebo školským subjektům na území svazku administrativní i věcnou pomoc žádostmi do dotačních programů, administruje výběrová řízení a zajišťuje další činnosti dle potřeb jednotlivých obcí. Obce se pravidelně za účasti manažerky mikroregionu schází a vyměňují si informace a zkušenosti.

Mikroregion Český smaragd, dobrovolný svazek obcí: Mikroregion založený v roce 1999 původně sdružoval 9 obcí. Po vystoupení některých členů jsou aktuálně součástí sdružení obce Chlum, Javorník, Kladruby, Rataje, Tichonice a Zdislavice. Spolek vznikl za účelem zvelebování a zkvalitňování prostředí pro život zdejších obyvatel a spolupráce všech členů svazku. Fungování mikroregionu má spíše udržovací charakter a funkce manažera zanikla. Spolupráce není tak intenzivní jako u ostatních mikroregionů a její přínos hodnotí starostové rozdílně.

ORP Vlašim:

V rámci ORP Vlašim dochází k pravidelnému setkávání starostů. Jedná se o setkání hlavně informačního charakteru. V roce 2015 vznikl v rámci projektu SMO ČR Akční plán rozvoje území správního obvodu ORP Vlašim pro období 2016-17 s dobou realizace strategie do roku 2024. Většina cílů a projektových záměrů stanovených v akčním plánu nebyla nakonec realizována vůbec či jen v omezené míře. V roce 2019 byla na zadání MěÚ Vlašim, odboru výstavby a územního plánování, zpracována rozsáhlá Územní studie krajiny SO ORP Vlašim, podpořená ze SFŽP, jako územně plánovací podklad.

MAS Blaník:

Území MAS Blaník pokrývá území 44 obcí v ORP Vlašim z celkových 48, téměř se tedy území MAS a ORP překrývají. Členy MAS Blaník je 13 obcí přímo (včetně Vlašimi, Trhového Štěpánova, Načeradce a Louňovic pod Blaníkem) a většina ostatních prostřednictvím mikroregionů Blaník – svazek obcí, Mikroregionu Želivka – svazek obcí a Mikroregionu Český smaragd, dobrovolný svazek obcí, které jsou členy MAS. Jediným aktuálně platným strategickým dokumentem společným pro obce na území ORP Vlašim je SCLLD MAS Blaník.

MAP:

Místní akční plán pro oblast školství a vzdělávání na území ORP Vlašim byl realizován v letech 2016-2018. V rámci projektu došlo prostřednictvím partnerství k vytvoření "Místního akčního plánu vzdělávání" vč. tzv. Strategického rámce MAP do roku 2023 pro obce spadající do území ORP Vlašim. Cílem projektu bylo posílit kvalitu vzdělávání formálního i neformálního a navrhnout záměry pro zlepšení materiálního i nemateriálního zázemí pro vzdělávání. Řadu projektů se do současné doby podařilo zrealizovat čerpáním z dotačních programů. V roce 2019 nedošlo k zahájení realizace navazujícího projektu MAP II. V současné době se diskutuje možnost obnovit spolupráci obcí, resp. škol podáním žádosti na MAP III.

1.8 Územní rozvoj oblasti MAS Blaník

Zdroj informací této kapitoly: Úplné znění Zásad územního rozvoje Středočeského kraje po 2. aktualizaci, Úplné znění Politiky územního rozvoje ČR závazné od 11.9.2020 a informace z odboru výstavby a územního plánování na MěÚ Vlašim.

Shrnutí kapitoly: Územní rozvoj oblasti MAS Blaník

Mezi nástroje krajinného plánování, které předurčují podmínky rozvoje v území, patří územně plánovací dokumentace, územně plánovací podklady a pozemkové úpravy. Na nejnižší úrovni se jedná především o územní plán a pozemkové úpravy, které řeší krajinu v měřítku hranic obcí či katastrálních území. Stav a zpracování obou těchto koncepcí zaostává.

Politika územního rozvoje České republiky ve znění Aktualizace č. 1, 2, 3, 5 (dále PÚR ČR - republiková územně plánovací dokumentace) ve sledovaném území specifikuje obecné požadavky na rozvoj a na území MAS Blaník podél dálnice D1 vymezuje Rozvojovou osu 5a Rozvojovou osu Praha – Jihlava republikového významu.

Dle Zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále ZÚR SK - krajské územně plánovací dokumentace) se jedná o území se specifickými problémy, zapříčiněnými hlavně odlehlou polohou na hranici kraje a specifickou formou ochrany území. Rozvojové plochy krajského významu se zde nenachází, pouze na část území Vlašimi zasahuje rozvojová osa Benešov - Vlašim. Pro podporu rozvoje v území vymezuje ZÚR SK plochy koridorů a územních rezerv přeložek, obchvatů silniční sítě a nadmístních vedení technické infrastruktury.

Územní plány obcí, které představují jeden z nejdůležitějších nástrojů usměrňování rozvoje v území, jsou pořizovány na základě rozhodnutí zastupitelstva obce a financovány z obecního rozpočtu. V letech 2016 - 2020 mohly obce žádat o finanční prostředky na zpracování územního plánu z programu 117D05 - Podpora územně plánovacích činností obcí Ministerstva pro místní rozvoj. Počet územních plánů na území MAS Blaník se zdá přiměřený, přesto představují jeden z hlavních problémů rozvoje. Necelá polovina územních plánů je zpracována dle již neplatných právních předpisů a jim platnost končí k 31. 12. 2022. Po tomto datu se budou moci tyto obce rozvíjet pouze v rámci zastavěného území. Územní plán dle platné legislativy má pořízeno 22 obcí ze 44 a dalších 15 územních plánů je pořizováno. V průběhu let 2014-2020 došlo k pořízení 14 územních plánů (původně 8 ze 44 obcí).

V roce 2019 byla schválena možnost využití Územní studie krajiny SO ORP Vlašim. Jedná se o dokument umožňující koncepční víceoborový přístup k řešení krajiny zejména v nezastavěném území s využitím koordinační úlohy územního plánování a při rozhodování v území.

Zemědělství neodmyslitelně patří do venkovské krajiny. Pro podporu a rozvoj zemědělské činnosti je potřeba vyřešit řadu problémů z minulosti nejen v intravilánu, ale hlavně i v extravilánu obcí. Pozemkové úpravy jsou nástrojem, který umožňuje urovnání vlastnických vztahů, zpřístupnění pozemků či zajištění ochrany půdy, vodního režimu a celkové zvyšování ekologické stability území. Stav zpracování této

dokumentace zaostává za republikovým průměrem. Komplexní pozemkové úpravy jsou zpracovány na 13 katastrálních územích a jednoduché pozemkové úpravy na 6 katastrálních územích.

Rozvojové oblasti MAS Blaník jsou ovlivněny hlavními limity území jako jsou kvalitní životní prostředí, vodárenská nádrž Švihov (Želivka) vč. jejích ochranných pásem a zón, CHKO Blaník, městská památková zóna Načeradec či dálnice D1. Společným rysem jednotlivých oblastí jsou příznivé podmínky pro rozvoj bydlení, podporované i dobrou dostupností hlavního města Prahy. Průmyslové plochy nadmístního významu jsou vymezeny pouze ve Vlašimi jakožto centru regionu, další průmyslové plochy jsou soustředěny do lokálních center či podél dálnice D1.

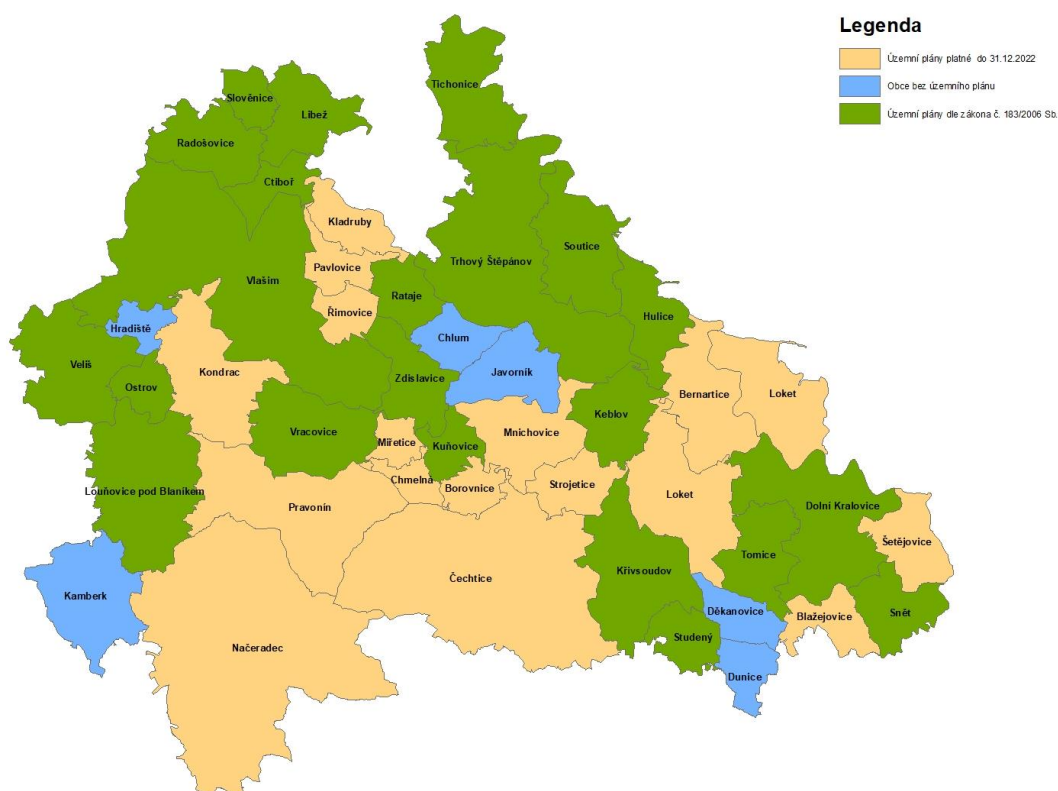
Celé sledované území spadá do nově vymezeného národního geoparku Kraj blanických rytířů. Geoparky vznikají z dobrovolné iniciativy a jsou vymezovány za účelem podpory rozvoje a udržitelnosti cestovního ruchu.

Území vykazuje specifické rysy a podpora rozvoje by je měla zohlednit a využít potenciálu území pro stabilizaci počtu obyvatelstva, pro vytvoření příznivých podmínek pro bydlení, drobnou výrobu, cestovní ruch a zemědělskou činnost.

Územní rozvoj jednotlivých obcí i celého území MAS Blaník je korigován územně plánovací dokumentací. Na lokální úrovni hlavní územně plánovací dokumentaci představuje územní plán (dále jen ÚP), případně regulační plán. Ze 44 obcí MAS Blaník má v současné době 38 obcí či jejich částí platný územní plán. 22 územních plánů je zpracováno dle zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu v platném znění (dále jen stavební zákon), 15 územních plánů je pořizováno. Obce využily ke zpracování územních plánů národní dotace Ministerstva pro místní rozvoj z programu 117D05 - Podpora územně plánovacích činností obcí vypsané v letech 2016-2020. V období 2014-2020 bylo vydáno 14 územních plánů.

K 31.12.2022 končí platnost územních plánů pořízených před rokem 2007, po tomto datu, pokud nebude vydán nový územní plán, se bude obec moci rozvíjet pouze v rámci zastavěného území. V rámci zastavěného území se budou moci rozvíjet i obce bez územního plánu (6 obcí), které díky přechodným a závěrečným ustanovením stavebního zákona mohly do 31.12.2020 stavět na hranici zastavěného území.

Obrázek: Přehled územních plánů obcí MAS Blaník

Zdroj: Odbor výstavby a územního plánování

Tabulka č.10 : Přehled územně plánovací dokumentace obcí

Obec	Název dokumentace	Řešené území – seznam k.ú.	Datum nabytí účinnosti
Bernartice	Územní plán obce Bernartice	Bernartice u Dolních Kralovic, Borovsko	17. 1. 2004
Blažejovice	Územní plán obce Blažejovice	Blažejovice, Vítonice u Blažejovic	1. 2. 2001
Borovnice	Územní plán sídelního útvaru Borovnice	Borovnice	22. 9. 1999
Ctiboř	Územní plán Ctiboř	Ctiboř	3.11.2019
Čechtice	Územní plán sídelního útvaru Čechtice	Čechtice, Černíčí, Jeníkov u Vlašimi, Nakvasovice, Otročice	4. 1. 1996
Dolní Kralovice	Územní plán Dolní Kralovice	Dolní Kralovice, Libčice u Dolních Kralovic, Martinice u Dolních Kralovic, Vraždovy Lhotice, Zahradčice	4.10.2017
Děkanovice	Bez ÚP	Děkanovice	
Dunice	Bez ÚP	Dunice	
Hradiště	Bez ÚP	Hradiště	
Hulice	Územní plán Hulice	Hulice	16.9.2017

Chlum	Bez ÚP	Chlum u Vlašimi	
Chmelná	Územní plán sídelního útvaru Chmelná	Chmelná u Vlašimi	16. 11. 1999
Javorník	Bez ÚP	Javorník u Vlašimi	
Kamberk	Bez ÚP	Kamberk	
Keblov	Územní plán Keblov	Keblov	11.2.2020
Kladruby	Územní plán obce Kladruby	Kladruby u Vlašimi	27. 12. 2000
Kondrac	Územní plán sídelního útvaru Kondrac	Kondrac, Dub u Kondrace	28. 8. 1999
Křivsoudov	Územní plán Křivsoudov	Křivsoudov	26.3.2020
Kuňovice	Územní plán Kuňovice	Kuňovice	20.10.2018
Libež	Územní plán Libež	Libež	28.10.2019
Loket	Územní plán sídelního útvaru Loket	Alberovice, Bezděkov u Dolních Kralovic, Brzotice, Kačerov, Loket u Dolních Kralovic, Němčice u Dolních Kralovic, Všebořice u Dolních Kralovic	16. 7. 1998
Louňovice pod Bláníkem	Územní plán Louňovice pod Bláníkem	Býkovice u Louňovic, Louňovice pod Bláníkem, Světlá pod Bláníkem	26. 10. 2010
Miřetice	Územní plán obce Miřetice	Miřetice	4. 4. 2000
Mnichovice	Územní plán obce Mnichovice	Mnichovice	28. 8. 2003
Načeradec	Územní plán sídelního útvaru Načeradec	Načeradec – Olešná se teprve připravuje spolu s ostatními k.ú.	18. 7. 1996
Ostrov	Územní plán Ostrov	Ostrov	19.2.2019
Pavlovice	Územní plán obce Pavlovice	Pavlovice u Vlašimi	1. 7. 2000
Pravonín	Územní plán obce Pravonín	Křížov pod Bláníkem, Pravonín, Tisek	20. 12. 1999
Radošovice	Územní plán Radošovice	Radošovice u Vlašimi	16.10.2019
Rataje	Územní plán obce Rataje	Rataje u Vlašimi	17. 2. 2010
Řimovice	Územní plán sídelního útvaru Řimovice	Řimovice	2. 1. 2003
Slověnice	Územní plán Slověnice	Slověnice	13. 5. 2009
Snět	Územní plán Snět	Snět	6. 4. 2014
Soutice	Územní plán Soutice	Soutice	1.4.2020
Strojetice	Územní plán obce Strojetice	Strojetice	21. 11. 2000
Studený	Územní plán Studený	Studený	16.3.2019
Šetějovice	Územní plán obce Šetějovice	Dolní Rápotice, Šetějovice	3. 1. 2001
Tichonice	Územní plán obce Tichonice	Soušice, Tichonice	25. 3. 2015
Tomice	Územní plán Tomice	Tomice u Dolních Kralovic	29. 10. 2010
Trhový Štěpánov	Územní plán Trhový Štěpánov	Trhový Štěpánov, Dalkovice, Dubějovice, Sedmpaný, Střečov nad Sáazvou	28.9.2018
Velíš	Územní plán Velíš	Nesperry, Sedlečko u Velíše, Velíš	15.12.2016
Vlašim	Územní plán Vlašim	Vlašim, Bolina, Domašín, Hrazená Lhota, Nesperská Lhota, Znosim	13. 10. 2010
Vracovice	Územní plán Vracovice	Vracovice	29. 10. 2010
Zdislavice	Územní plán Zdislavice	Zdislavice u Vlašimi	15. 12. 1995

	ÚP platné do 31. 12. 2022
	ÚP dle zákona č. 183/2006 Sb.
	Obce bez územního plánu

Územní plány korigují rozvoj v jednotlivých obcích a stanovují koncepci rozvoje. Rozvoj obcí se soustředí hlavně na stabilizaci ploch pro bydlení a občanskou vybavenost. Rozvoj ploch pro průmysl a výrobu je soustředěn do místních center a oblasti podél dálnice D1. V menších centrech se řeší možnost podnikání vymezováním ploch se smíšenou funkcí. Rozvojové plochy nadmístního rozměru jsou definovány ve Vlašimi jakožto hlavním centru MAS Blaník, jedná se o průmyslovou zónu na východě území při komunikaci II/125. Další významná rozvojová plocha se nachází v Lokti u dálničního exitu 66, jedná se o plochu „Outlet Loket“. Zde se kvůli nezdařenému záměru výstavby obchodního centra jedná spíše o lokalitu brownfield. Ve východní části území MAS Blaník je rozvoj ovlivněn vodárenskou nádrží Švihov (Želivka) a jejími pásmy hygienické ochrany. Dne 3.8.2015 nabylo účinnosti rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje č.j. 125926/2014/KUSK ze dne 15. 9. 2014, které změnilo ochranná pásma vodárenské nádrže Švihov (Želivka) a zpřísnilo podmínky ochrany.

Územně plánovací dokumentaci na regionální úrovni představují **Zásady územního rozvoje Středočeského kraje. Úplné znění Zásad územního rozvoje Středočeského kraje** (dále jen ZUR SK) bylo zveřejněno současně s 2. aktualizací Zásad územního rozvoje Středočeského kraje a je účinné od 4. 9. 2018.

Dle ZÚR SK zasahuje na území MAS Blaník rozvojová osa krajského významu – rozvojová osa OSK3 Benešov - Vlašim. Cílem vymezení rozvojové osy na území MAS je sledovat zlepšení parametrů silnice II/112 Benešov – Vlašim, rozvoj bydlení podél silniční dopravní tepny II/112 a regionální železniční trati Benešov – Vlašim – Trhový Štěpánov při respektování požadavků na ochranu přírodních hodnot (především EVL Vlašimská Blanice) a na ochranu a upřesnění vymezení skladebných částí USES (regionálních biocenter 752 Bolinský les, 945 Kalamajka). Do rozvojové osy spadá na území MAS Blaník katastrální území Vlašim, Domašín a Znosim.

Sídlo Vlašim je vymezeno jako střední centrum ostatní, kde jsou stanoveny tyto zásady usměrňování rozvoje: a) rozvíjet obslužné funkce v oblasti školství, zdravotnictví a kultury pro svá spádová území; b) rozvíjet bydlení a ekonomické aktivity, zejména aktivity v oblasti výroby a služeb vytvářející větší počet pracovních příležitostí pro město a jeho spádové území; c) zlepšovat dopravní obslužnost; d) chránit kulturní hodnoty a využívat jejich potenciál pro rozvoj cestovního ruchu.

ZÚR SK vymezuje v regionu tyto specifické oblasti krajského významu: Specifická oblast SOBk3 Neustupovsko – Načeradecko a specifickou oblast SOBk4 Dolní Kralovice – Zbýšovsko.

Dále jsou na území MAS vymezeny 2 specifické oblasti krajské úrovně. Ve specifické oblasti SOBk3 Neustupovsko – Načeradecko leží obec Kamberk (k. ú. Kamberk), Louňovice pod Blaníkem (k. ú. Býkovice u Louňovic), Načeradec (k. ú. Daměnice, Horní Lhota, Načeradec, Olešná u Načeradce, Pravětice, Řísnice, Slavětín u Načeradce, Vračkovice, Zdiměřice u Načeradce) a jsou pro tuto oblast stanoveny tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje: a) spolupracovat s Jihočeským krajem na vytváření podmínek pro stabilizaci

počtu obyvatel oblasti; b) posilovat obytnou a obslužnou funkci obcí Neustupov, Jankov, Louňovice pod Blaníkem a Načeradec; c) zlepšit parametry silnice II/125 Vlašim – Mladá Vožice; d) zlepšit parametry silnice II/150 Votice – Kondrac; e) respektovat podmínky ochrany přírody v CHKO Blaník.

Další specifickou oblastí krajského významu zasahující na území MAS Blaník je SOBk4 Dolní Kralovice – Zbýšovsko vymezená těmito sídli: Bernartice (k. ú. Bernartice u Dolních Kralovic, Borovsko), Blažejovice (k. ú. Blažejovice, Vítonice u Blažejovic), Čechtice (k. ú. Černíči), Děkanovice (k. ú. Děkanovice), Dolní Kralovice (k. ú. Dolní Kralovice, Libčice u Dolních Kralovic, Martinice u Dolních Kralovic, Vraždovy Lhotice, Zahrádčice), Dunice (k. ú. Dunice), Keblov (k. ú. Keblov), Křivsoudov (k. ú. Křivsoudov), Loket (k. ú. Alberovice, Bezděkov u Dolních Kralovic, Brzotice, Kačerov, Loket u Dolních Kralovic, Němčice u Dolních Kralovic, Všebořice u Dolních Kralovic), Šetějovice (k. ú. Dolní Rápotice, Šetějovice, Žibřidovice), Snět (k. ú. Snět), Strojetic (k. ú. Strojetic), Studený (k. ú. Studený), Tomice (k. ú. Tomice u Dolních Kralovic). Územní rozvoj je usměrňován takto: a) spolupracovat se sousedními kraji Jihočeským a Vysočina na vytváření podmínek pro stabilizaci obyvatel oblasti (např. společným využíváním obslužných zařízení, řešení místní veřejné dopravy aj.); b) respektovat ochranu vodního zdroje Švihov; c) zlepšit parametry silnice II/150 Čechtice – Loket (D1); e) v území mimo ochranného pásma vodního zdroje Švihov stabilizovat zemědělskou výrobu.

Rozvoj v území ovlivní i navrhované koridory přeložek a obchvatů silniční sítě, dle ZÚR SK se jedná o:

- koridor pro umístění stavby D082 – silnice II/112: Čechtice, východní obchvat;
- koridor pro umístění stavby D110 – silnice II/125: úsek Veselka – hranice okresu, přeložka;
- koridor pro umístění stavby D111 – silnice II/125: úsek Vlašim – Kostelík, přestavba s přeložkou u Pavlovic;
- koridor pro umístění stavby D112 – silnice II/125: Vlašim, jihovýchodní obchvat;
- koridor pro umístění stavby D113 – silnice II/125: Kondrac, přeložka se západním obchvatem;
- koridor pro umístění stavby D114 – silnice II/125: úsek hranice kraje – Kamberk, přeložka vč. obchvatu Kamberka;
- koridor pro umístění stavby D120 – silnice II/150: Louňovice, propojení na silnici II/125;
- koridor pro umístění stavby D121 – silnice II/150: Křivsoudov, Alberovice západní obchvat;

ZÚR dále vymezují tyto koridory pro územní rezervy staveb na vybrané silniční síti nadmístního významu:

- přeložku silnice II/125 - obchvat Tehov;
- přeložku silnice II/150 - obchvat Načeradec;
- přeložku silnice II/150 - obchvat Horní Lhota (obec Načeradec);
- přeložku silnice II/150 - obchvat Čechtice;

ZÚR navrhuje tuto plochu a koridor pro umístění vodovodních staveb nadmístního významu:

- koridor pro umístění stavby V10 – přírodní řad pro Vlašim a připojení Domašína (stavba již realizována)

Na celorepublikové úrovni řeší rozvoj **Politika územního rozvoje České republiky**, ve znění Aktualizace č. 1, 2, 3, 5. Úplné znění Politiky územního rozvoje ČR závazné od 11.9.2020 (dále jen „PÚR ČR“), která ve sledovaném území specifikuje obecné požadavky na rozvoj a na území MAS Blaník vymezuje Rozvojovou osu 5a Rozvojovou osu Praha – Jihlava republikového významu.

OS5a Rozvojová osa Praha – Jihlava

Vymezení: Obce mimo rozvojové oblasti s výraznou vazbou na významnou dopravní cestu, tj. dálnici D1 v úseku Praha – Jihlava.

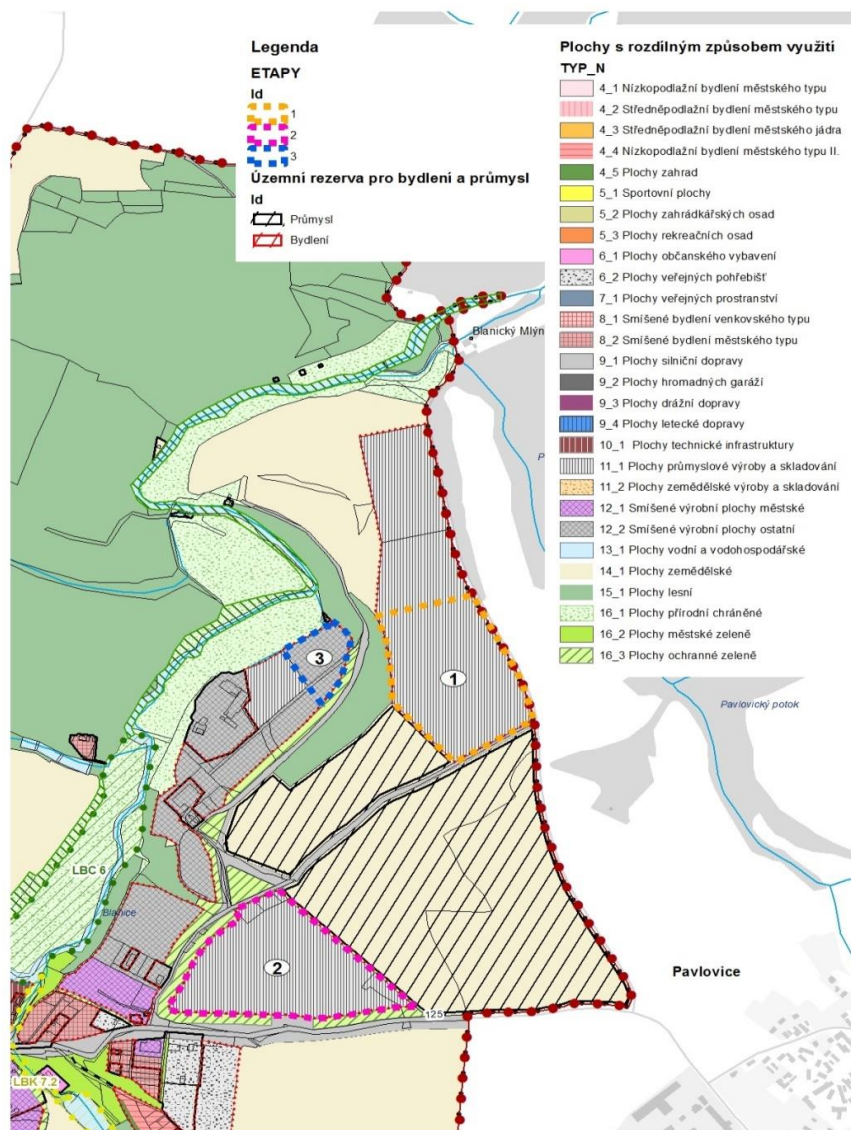
Důvod vymezení: Území výrazně ovlivněné rozvojem ve vazbě na dálnici D1.

Dle návrhu pořizované aktualizace č. 4 Politiky územního rozvoje bude území MAS Blaník i celé ORP Vlašim vymezeno jako specifická oblast republikového významu SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

Mezi územně plánovací podklady patří územní studie a územně analytické podklady. **Územní studie krajiny SO ORP Vlašim** z roku 2019 představuje územně plánovací podklad zpracovaný na celé území ORP Vlašim. Územní studie řeší koncepční problémy krajiny jako např. návrhy opatření pro dosažení nebo zachování cílových charakteristik krajiny, opatření pro snižování rizik dopadů klimatických změn, udržování vody v krajině nebo protipovodňová opatření. Studie byla schválena v souladu se stavebním zákonem jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejích změn a pro rozhodování v území. Dokument byl spolufinancován z prostředků Integrovaného regionálního operačního programu a ze Státního fondu životního prostředí ČR.

1.8.1 Definování rozvojových oblastí

Územní rozvoj MAS Blaník je soustředěn na stabilizaci a rozvoj ploch pro bydlení, jednak vymezováním ploch pro bydlení, jednak zkvalitňováním podmínek bydlení (jedná se o obchvaty sídel na komunikacích II. třídy či zajištění dostatku vody pro Vlašim, Domašín i ostatní obce v území. Ve Vlašimi i v lokálních centrech vybavenosti se klade důraz i na rozvoj v oblasti obslužnosti území či výrobní a průmyslové plochy s možností vytváření nových pracovních příležitostí (Čechtice, Trhový Štěpánov, Načeradec, Dolní Kralovice).

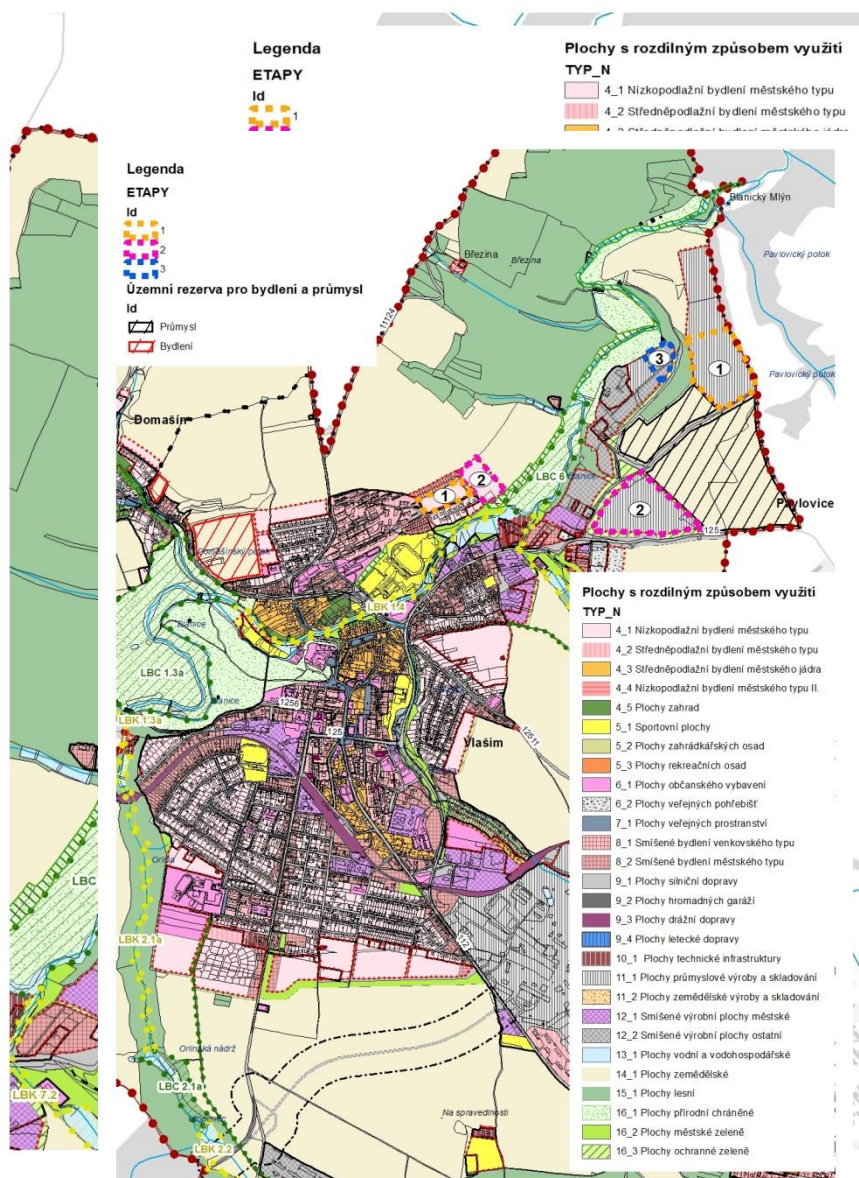

1. 8.2. Rozvojová území

Vlašim jako sídlo obce s rozšířenou působností představuje hlavní centrum rozvoje, jehož potenciálem je především rozvoj v oblasti bydlení, služeb, školství i výrobních zón. Vlašim a její okolí se vyznačuje dobrým technickým zázemím. Území má dobrou dopravní vazbu na bývalé okresní město Benešov a dálnici D1 s dobrou dojezdovou vzdáleností do Prahy.

Vlašim jako centrum MAS Blaník i ORP Vlašim vymezuje územním plánem z roku 2010 na svém území průmyslovou zónu lokálního významu vč. územních rezerv pro průmysl. Po dobu 10 let nedošlo z důvodu pozemkového uspořádání lokality a složitým vlastnickým vztahům k jejímu využití. V současné době je pořizována změna č. 7 Územního plánu Vlašim, která prověřuje rozvržení ploch průmyslové zóny.

Obrázek :Průmyslová zóna Vlašim (výřez z Územního plánu z roku 2010, zdroj: Odbor územního plánování MěÚ Vlašim)

Obrázek: Průmyslová zóna Vlašim (výřez z Územního plánu z roku 2010, zdroj: Odbor územního plánování MěÚ Vlašim)

Rozvojová oblast Louňovicko – Načeradcko je ve svém rozvoji ovlivněna hned dvěma důležitými aspekty: CHKO Blaník a městskou památkovou zónou Načeradec. Jedná se o lokalitu s dobrým rekreačním zázemím v oblasti ubytování, služeb a sítě turistických, cyklo- a naučných stezek. Předpokladem je rozvoj v oblasti rekreace, drobné výroby, zemědělství, kdy nedochází k nadměrnému nepříznivému působení na okolí a bydlení v kvalitním životním prostředí s dopravní dostupností Jihočeského kraje.

Rozvoj území v lokalitě Dolnokralovicko je ovlivněn výstavbou vodárenské nádrže Švihov a jejími hygienickými pásmy. Kvůli výstavbě této nádrže došlo k přetrhání historických vazeb a izolování celé lokality. Jedná se o

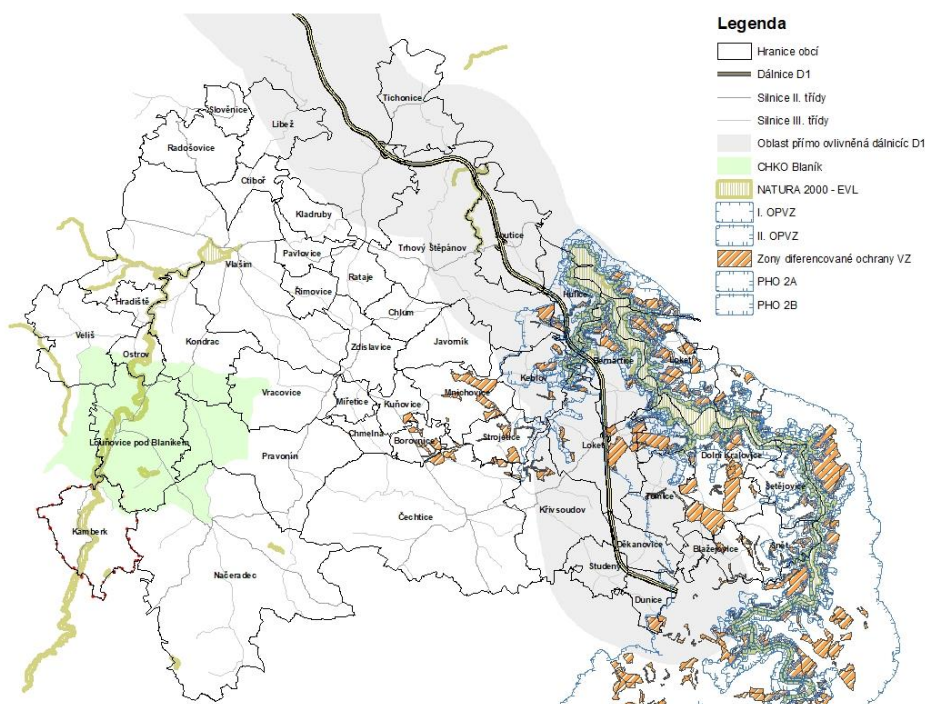
území s vynikající dostupností dálnice D1, ale špatnou dostupností a prostupností v rámci regionu, oblast se vyznačuje kvalitním životním prostředím, které předurčuje lokalitu k rozvoji rekreace a bydlení.

Čechticko je rozvojová oblast se stabilními podmínkami. Dobrá je znovu dopravní dostupnost dálnice D1 – exit 66 - a po komunikacích II. třídy i do Jihočeského kraje a Vysočiny (směr Pelhřimov).

Předpoklad k rozvoji v oblasti bydlení či skladování a drobné výroby má i oblast podél dálnice D1. Tato lokalita v centru Čech má díky dálnici D1 dobrou dostupnost do Prahy i opačným směrem na Brno (Slovensko - Rakousko). Komunikace II. třídy zajišťují spojení i směrem na Kolín a Kutnou Horu či do jižních Čech. V dokumentu Politika územního rozvoje je toto území vymezeno jako rozvojová osa republikového významu OS5a: Praha – Jihlava.

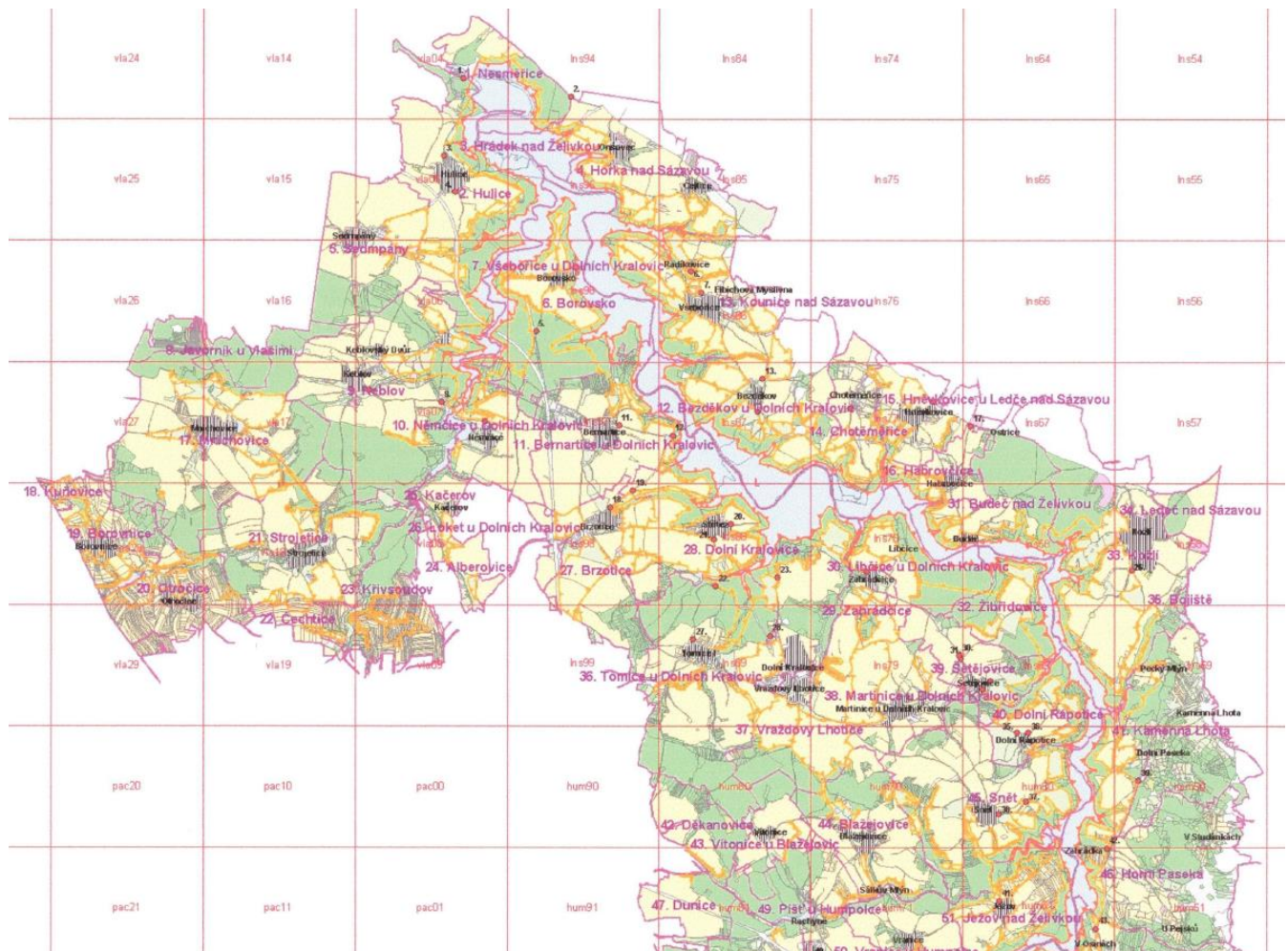
Při sjezdu z dálnice D1 se nachází též „Outlet Loket“ – největší novodobé brownfield v území MAS Blaník.

Obrázek: Potenciály a limity rozvoje MAS Blaník

Východní část MAS Blaník je z pohledu rozvoje negativně ovlivněna vodárenskou (všude jinde se psala s malým v) nádrží Želivka (Švihov). Tato vodárenská nádrž vybudovaná v 70. letech minulého století představuje hlavní zdroj pitné vody pro Prahu, část Středních Čech i Vysočiny a její ochrana omezuje rozvoj území. V roce 2015 nabylo účinnosti rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje, které zpřísnilo ochranu této nádrže. Došlo ke změně stávajících ochranných pásem vodního zdroje I. a II. stupně, vnitřní část (PHO 2a) vodárenské nádrže Švihov na Želivce a nově byly stanoveny zóny souvislé ochrany vodního zdroje a zóny diferencované ochrany

vodního zdroje. Rozhodnutí dále upravuje činnosti, které nelze provádět v řešeném území, omezení užívání pozemků a provedení technických opatření v jednotlivých ochranných pásmech.

Výřez legendy a území MAS Blaník z přílohy B Přehledná mapa VN Švihov rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje č.j. 125926/2014/KUSK ze dne 15. 9. 2014 potvrzeného rozhodnutím Ministerstva životního prostředí č.j. 294/500/15 8748/ENV/15 ze dne 15. 7. 2015, které nabylo právní moci dne 3. 8. 2015.

Dalšími významnými limity území jsou CHKO Blaník v západní části a dálnice D1 spojující Prahu a Brno. Díky této dopravní tepně má MAS Blaník dobrou dostupnost do Prahy jako hlavního pracovištního a kulturního centra i směrem na Vysočinu a Brno. Na druhou stranu přináší i problémy v podobě zvýšené hlučnosti a prašnosti v sídlech u komunikace. V návaznosti na sjezdy z dálnice D1 chybí odstavná stání a záchytná parkoviště pro dálkovou dopravu. Území nedokázalo plně využít potenciálu dálnice pro rozvoj.

1.8.3. Pozemkové úpravy

Pozemkové úpravy jsou jedním z klíčových nástrojů pro rozvoj venkova. Mají nesporný efekt v oblasti udržitelného rozvoje a napomáhají rozvoji podnikání. Při provádění pozemkových úprav dochází k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků půdy v řešeném území a podle potřeby také k reálnému vytyčení těchto pozemků v terénu. Současně se pomocí pozemkových úprav zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, pro funkční vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Cestou pozemkových úprav se též obnovuje katastr nemovitostí.

Formy pozemkových úprav:

Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ) – představují řešení zpravidla jen části jednoho katastrálního území, respektive pouze v něm vybraného problému, případně jejich prostřednictvím bývá provedena rekonstrukce nebo upřesnění přídělů.

Komplexní pozemkové úpravy (KoPÚ) – představují komplexní řešení zpravidla celého katastrálního území (mimo zastavěné území) včetně zpřístupnění pozemků, protierozní ochrany, vodohospodářských opatření a ekologické stability území.

Cíle pozemkových úprav:

- obnovení osobního vztahu lidí k zemědělské půdě a krajině
- vytvoření podmínek pro racionální hospodaření na zemědělských pozemcích
- rozvoj trhu s půdou především směrem k zemědělství
- důsledná ochrana zemědělské půdy jako výrobního prostředku
- ochrana kvality vody, zvýšení její retence v krajině a minimalizace povodňových škod
- obnovení struktury krajiny, zvýšení její biodiverzity a celkové ekologické stability

Výsledkem pozemkových úprav je:

- obnovený digitalizovaný katastr nemovitostí s optimalizovaným uspořádáním půdní držby a jasně definovanými právy k jednotlivým pozemkům, schválený plán společných zařízení zahrnující opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků, k protierozní ochraně, vodohospodářská opatření a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí nezbytný podklad pro územní plánování a veškeré rozvojové programy území

Zdroj: www.rackova.cz/file.php?nid=4422&oid=2838657

Náběh pozemkových úprav je pomalý. Dle podkladů Ministerstva zemědělství ČR (12/2020) je zde dokončeno 6 jednoduchých a 13 komplexních pozemkových úprav. Dále jsou komplexní pozemkové úpravy zahájeny na 15 katastrálních územích.

Tabulka č.11: Přehled pozemkových úprav na území MAS Blaník

ID	Forma	Název	Okres	Katastrální území	Stav
6335	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ Vesecký	Benešov	Soušice	Ukončená JPÚ
5195	KPÚ	KoPÚ Borovsko	Benešov	Borovsko	Zahájená KoPÚ
5838	KPÚ	KoPÚ Býkovice u Louňovic	Benešov	Býkovice u Louňovic	Ukončená KoPÚ
5199	KPÚ	KoPÚ Šetějovice	Benešov	Šetějovice	Zahájená KoPÚ
229	KPÚ	KoPÚ Studený	Benešov	Studený	Ukončená KoPÚ
6479	KPÚ	KoPÚ Světlá pod Blaníkem	Benešov	Světlá pod Blaníkem	Ukončená KoPÚ
4889	KPÚ	KoPÚ Sedlečko u Veliše	Benešov	Sedlečko u Veliše	Ukončená KoPÚ
2909	KPÚ	KoPÚ Pravětice	Benešov	Pravětice	Ukončená KoPÚ
4906	KPÚ	KoPÚ Pravonín	Benešov	Pravonín	Ukončená KoPÚ
8273	KPÚ	KoPÚ Nesperská Lhota	Benešov	Nesperská Lhota	Zahájená KoPÚ
2525	KPÚ	KoPÚ Miřetice	Benešov	Miřetice	Ukončená KoPÚ
6652	KPÚ	KoPÚ Louňovice pod Blaníkem	Benešov	Louňovice pod Blaníkem	Zahájená KoPÚ
4905	KPÚ	KoPÚ Křížov	Benešov	Křížov pod Blaníkem	Ukončená KoPÚ
3436	KPÚ	KoPÚ Kuňovice	Benešov	Kuňovice	Zahájená KoPÚ
113	KPÚ	KoPÚ Kamberk	Benešov	Kamberk	Ukončená KoPÚ
8319	KPÚ	KoPÚ Kladruby u Vlašimi	Benešov	Kladruby u Vlašimi	Zahájená KoPÚ
2526	KPÚ	KoPÚ Dunice	Benešov	Dunice	Ukončená KoPÚ
3631	KPÚ	KoPÚ Horní Lhota	Benešov	Horní Lhota	Ukončená KoPÚ
5175	KPÚ	KoPÚ Hrazená Lhota	Benešov	Hrazená Lhota	Zahájená oKPÚ
5173	KPÚ	KoPÚ Domašín	Benešov	Domašín	Zahájená KoPÚ

5203	KPÚ	KoPÚ Veliš	Benešov	Veliš	Zahájená KoPÚ
109	KPÚ	KoPÚ Vracovice	Benešov	Vracovice	Ukončená KoPÚ
8274	KPÚ	KoPÚ Znosim	Benešov	Znosim	Zahájená KoPÚ
	KPÚ	KPÚ Studený	Benešov	Studený	Ukončená KPÚ
802	KPÚ	KoPÚ Snět	Benešov	Snět	Zahájená KPÚ
9885	KPÚ	KoPÚ Chmelná u Vlašimi	Benešov	Chmelná u Vlašim	Zahájená KPÚ
6341	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ Beranová	Benešov	Nakvasovice	Ukončená JPÚ
6374	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ František Schorný	Benešov	Kamberk	Ukončená JPÚ
6357	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ Horáčková	Benešov	Křivsoudov	Ukončená JPÚ
6344	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ Šusta	Benešov	Psáře	Ukončená JPÚ
6381	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ Švarc Stanislav a Alice Švacová	Benešov	Tichonice	Ukončená JPÚ
4904	KPÚ	KPÚ Tisek	Benešov	Tisek	Ukončená KPÚ
6655	KPÚ	KPÚ Pavlovice u Vlašimi	Benešov	Pavlovice u Vlašimi	Zahájená KPÚ
5205	KPÚ	KPÚ Dolní Rápotice	Benešov	Dolní Rápotice	
6661	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ Kamberk	Benešov	Kamberk	Zahájená JPÚ
6374	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ František Schorný	Benešov	Kamberk	Ukončená JPÚ
8571	KPÚ	KoPÚ Zdimeřice u Načeradce	Benešov	Zdimeřice u Načeradce	Zahájená KPÚ
8568	KPÚ	KoPÚ Slavětín u Načeradce	Benešov	Slavětín u Načeradce	Zahájená KPÚ

2908	KPÚ	KoPÚ Kondrac	Benešov	Kondrac	Zahájená KPÚ
8406	KPÚ	KoPÚ Dub u Kondrace	Benešov	KoPÚ Dub u Kondrace	Zahájená KPÚ
5179	KPÚ	KoPÚ Bernartice u D. Kralovic	Benešov	Bernartice	KPÚ k zahájení
6372	JPÚ s výměnou vlastnických práv	JPÚ Krýza	Benešov	Křivsoudov	Ukončená JPÚ
8347	KPÚ	KoPÚ Křivsoudov	Benešov	Křivsoudov	KPÚ k zahájení
8516	KPÚ	KoPÚ Dolní Kralovice	Benešov	Dolní Kralovice	KPÚ k zahájení

Zdroj: www.eagri.cz

Z pohledu rozvoje zemědělské činnosti je územní plán a jeho dobré nastavení klíčovým prvkem možnosti rozvoje podnikání, které vždy na venkov patřilo.

V průběhu minulého století jsme se bohužel často dostali do situace, kdy v řadě obcí vznikaly velkokapacitní zemědělské objekty, které svým charakterem mohly obtěžovat život občanů obce.

Dnes tomu tak díky moderním technologiím a hlavně renesanci rodinného způsobu hospodaření není a je možné realizovat zemědělskou činnost s respektem vůči vysokým nárokům na pohodu a klid ostatních obyvatel obce. K tomu napomohl v letech 2014–2020 i Program rozvoje venkova ČR, který byl více než v předchozím období zacílen na zemědělce a diverzifikaci jejich aktivit. Je tedy vysoce pravděpodobné, že řada obyvatel bude hledat způsoby, jak začít zemědělskou činnost i v obcích, kde doposud zemědělství bylo realizováno třeba jenom formou dojezdu obsluhy a techniky ze vzdálenější obce.

Z hlediska rozvoje zemědělské činnosti je důležité při tvorbě územních plánů myslet na ustanovení § 18 odst. 5 stavebního zákona, které říká: „V nezastavěném území lze v souladu s jeho charakterem umísťovat stavby, zařízení a jiná opatření pouze pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny, pro veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, přípojky a účelové komunikace, pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a dále taková technická opatření a stavby, které zlepší podmínky jeho využití pro účely rekreace a cestovního ruchu, například cyklistické stezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra; doplňková funkce bydlení či pobytové rekreace není u uvedených staveb přípustná. Uvedené stavby, zařízení a jiná opatření včetně staveb, které s nimi bezprostředně souvisejí včetně oplocení, lze v nezastavěném území umísťovat v případech, pokud je územně plánovací dokumentace z důvodu veřejného zájmu výslovně nevylučuje.“ Odkaz na tento paragraf zákona je vhodné uvést u definování přípustného využití ploch zemědělských v rámci územního plánu, pokud není v obci důvod pro vyloučení některých staveb.

Dlouhodobým cílem ochrany přírody a krajiny v CHKO je uchování typického rázu harmonické krajiny s komplexem přírodě blízkých lesů v centru CHKO na Velkém a Malém Blaníku, s meandrujícím tokem Blanice a

se střídáním lesních a zemědělských ploch a menších sídel a zachování přirozených a polopřirozených společenstev se vzácnými a ohroženými druhy rostlin a živočichů.

V ochraně přírody bude pozornost zaměřena na zachování a ochranu vodních ploch, vodních toků a drobných mokřadů přirozeného a polopřirozeného charakteru, lesních společenstev s dochovanou skladbou s převahou autochtonních listnatých dřevin, polopřirozených lučních společenstev, zvyšování ekologické stability lesů, udržování druhové rozmanitosti cílenou péčí o cenná společenstva a vzácné a chráněné druhy rostlin a živočichů a jejich biotopy.

V ochraně krajiny bude pozornost soustředěna na zachování a ochranu typického rázu harmonické krajiny a udržení její pestrosti, včetně zachování vybraných kulturních a historických charakteristik.

Jedním z hlavních problémů krajiny je sucho a snižující se podíl vody v půdě a na druhé straně povodně a přívalové srážky spočívající v odnosu kvalitních částí zemědělské půdy a ohrožování zástavby. Tato problematika se netýká jen území MAS Blaník, ale převážné části Čech, jak vyplývá z projednávané aktualizace Politiky územního rozvoje ČR i Územní studie krajiny SO ORP Vlašim.

2. SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Editorky textu: Mgr. Pavla Kovalská, Bc. Jana Srbová

Autoři: Bc. Lucie Lebedová, Mgr. Tomáš Kramár, Mgr. Jitka Fialová

2.1. Síť poskytovatelů sociálních služeb ORP Vlašim

2.1.1. Služby na území ORP Vlašim

Na území ORP Vlašim působí celkem osm registrovaných poskytovatelů sociálních služeb, z nichž tři zde mají trvalé zázemí (Domov ve Vlašimi p.s.s., Charita Vlašim, Diakonie ČCE).

1. Domov ve Vlašimi, p. s. s.

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Středočeský kraj

Domov ve Vlašimi poskytuje **sociální službu Domov pro seniory**. Cílovou skupinou jsou osoby starší 60-ti let se sníženou soběstačností, které mají nárok na starobní důchod z důvodu dosažení důchodového věku a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Kapacita Domova je 104 klientů. Poskytované činnosti: ubytování, poskytnutí stravy, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Další poskytované činnosti: ošetřující a zdravotnická péče, bezpečná úschova finančních prostředků a osobních cenností, nákupy, kadeřnictví, holení, pedikúra.

2. Charita Vlašim

Právní forma: církevní právnická osoba

Zřizovatel: Arcibiskupství pražské

Charita Vlašim má registrované čtyři **sociální služby: Odborné sociální poradenství, Osobní asistenci⁷, Pečovatelskou službu⁸ a Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením** (podpora a rozvoj komunikace; podpora sebeobsluhy; sociálně terapeutické činnosti). V rámci své činnosti dále poskytuje **domácí zdravotní péči** (se zaměřením i na paliativní péči), provozuje půjčovnu

⁷ Osobní asistence je terénní službou poskytovanou osobám, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje bez časového omezení, v přirozeném prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje.

⁸ Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb.

rehabilitačních a kompenzačních pomůcek a půjčovnu dětských pomůcek, organizuje sbírku šatstva – provozuje Charitní obchůdek – místo vzájemné materiální pomoci. Charita Vlašim dále provozuje Charitní klubovnu, ve které probíhají sociálně aktivizační služby pro osoby se seniory – (společenské a kulturní akce, posezení u kávy, ruční práce, pomoc při uplatňování práv) a další aktivity (folková zpívání, vzdělávací kurzy a workshopy, benefiční koncerty, veřejná posezení na různá témata).

Charita Vlašim získala v roce 2018 finanční podporu z ESF, díky které napomáhá „Neformálním pečovateltům.“ V rámci projektu jsou organizovány setkávání (předávání zkušeností a sdílení zátěže) a dále jsou pořádány vzdělávací kurzy a workshopy.

V roce 2021 Charita Vlašim otevře Komunitní centrum, díky kterému se všechny poskytované ambulantní činnosti (poradna, klubovna, obchůdek, půjčovna, knihovna a další aktivity) potkají pod jednou střechou a zároveň zde vznikne zázemí pro všechny pracovníky Charity. Komunitní centrum bude sloužit jako neutrální a otevřený prostor pro veřejnost.

3. **Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy**

Právní forma: církevní právnická osoba

Zřizovatel: Českobratrská církev evangelická

Středisko ve Vlašimi má registrovanou **sociální službu Azylový dům pro rodiny s dětmi**. Poskytuje tak přechodné azylové ubytování rodinám s nezletilými dětmi, které se ocitly v nepříznivé životní situaci spojené se ztrátou bydlení. Dále pak Diakonie ČCE ve Vlašimi poskytuje **sociální službu Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi ZRNKO** - služba je určena rodinám ve složité sociální situaci, která ohrožuje zdravý vývoj dětí (reálně hrozí ztráta bydlení, či odebrání dítěte a jeho umístění do ústavní výchovy). Služba za pomoci svých činností (doučování dětí, vzdělávání rodičů v jejich rodičovských kompetencích, pomoc při kontaktu s úřady, odborné a dluhové poradenství a další) se zaměřuje na zvyšování rodičovských kompetencí při výchově a péči o dítě, utváření bezpečného a podnětného rodinného prostředí, zlepšení a upevnění vztahů v rodině, podporu ve využívání široké rodiny při řešení nepříznivé životní situace, podporu ve využívání dostupných veřejných služeb, pomoc při hledání vhodného pracovního uplatnění rodičů, pomoc při dluhových obtížích rodiny, podporu v udržení nebo nalezení vhodného bydlení pro rodinu.

4. **Magdalena o. p. s.**

Právní forma: obecně prospěšná společnost

Poskytuje registrovanou **sociální službu Terénní programy**. Cílem programu je vyhledat a oslovit uživatele návykových látek v jejich přirozeném prostředí a navázat a udržet s nimi kontakt. V lokalitě Vlašim a okolí působí dvojice zaměstnanců, a to dvakrát týdně vždy v úterý a ve čtvrtek v odpoledních hodinách. Cílovou skupinou programu jsou uživatelé nelegálních návykových látek. Mezi nejčastěji poskytované služby patří: předávání informací ohledně méně rizikového užívání návykových látek, směřování klientů do odborných odvykacích zařízení, testování na přítomnost návykových látek a infekčních onemocnění (např. žloutenka typu B a C a syfilis), individuální poradenství, výměna injekčních setů, a konečně také samotná léčba závislosti. V území probíhá monitoring včetně sběru nalezeného injekčního materiálu.

5. **Pečovatelská služba okresu Benešov**

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: město Benešov

Poskytuje **terénní sociální službu Pečovatelská služba**, prostřednictvím které je poskytována podpora a pomoc v domácnostech uživatelů nebo ve středisku osobní hygieny, a to při běžných činnostech každodenního života osobám, které mají sníženou soběstačnost. Služba je poskytována občanům v domech s pečovatelskou službou, které se nacházejí v Čechtích, Načeradci a ve Vlašimi. Terénní služba je realizována v domácnostech klientů, a to po celém území MAS. Služba je poskytována v pracovních dnech i o víkendech od 7:00 do 18:00.

6. **Rytmus Střední Čechy, o.p.s.**

Právní forma: obecně prospěšná společnost

Je registrovaným poskytovatelem **sociální služby - Sociální rehabilitace**. Realizuje především podporované zaměstnávání. Zajišťuje pracovní rehabilitaci, vzdělávací aktivity, poradenskou činnost v oblasti zaměstnávání lidí se znevýhodněním, publikační a osvětovou činnost na podporu integrace lidí se znevýhodněním. Je určena lidem se zdravotním postižením, převážně s mentálním postižením a chronickým duševním onemocněním. Další registrovanou službou je **sociální služba - Podpora samostatného bydlení**, která je určena pro lidi s mentálním nebo kombinovaným postižením od 16 do 80 let věku, kteří chtějí žít v běžném prostředí a potřebují podporu.

7. **RUAH o.p.s.**

Právní forma: obecně prospěšná společnost

Na území ORP Vlašim prioritně poskytuje **terénní službu Domácí hospicové péče**. Ta je kombinací zdravotních a sociálních služeb pro osoby nevyléčitelně nemocné, pečující a pozůstalé. RUAH dále poskytuje sociální služby **Domácí zdravotní péči, Odborné sociální poradenství a Odlehčovací službu**. Tyto služby už nejsou obyvateli ORP Vlašim tolik využívány s ohledem na působnost dalších poskytovatelů, zejména Charity Vlašim a Pečovatelské služby okresu Benešov, které pokryjí většinu potřeb obyvatel území. Služby jsou určeny pro osoby po úrazech a operacích, chronicky nemocné, nevyléčitelně nemocné, pečující a pozůstalé.

8. **Centrum sociálních služeb Tloskov**

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Na území ORP Vlašim poskytuje registrovanou **sociální službu - Raná péče**. Služba se zaměřuje na podporu rodin a podporu vývoje dítěte raného věku s ohroženým vývojem (opožděným vývojem), mentálním, tělesným či kombinovaným postižením prostřednictvím komplexu činností. Raná péče je službou, která je poskytována formou terénní péče v přirozeném prostředí rodiny.

Další podstatnou úlohu v sociální oblasti má na území MAS **Městský úřad Vlašim, odbor sociální a zdravotní**. Náplní celkem 9 zaměstnanců tohoto odboru je sociálně-právní ochrana dětí, sociální práce s rodinami ohroženými sociálním vyloučením a osobami sociálně vyloučenými, a sociálně-právní poradenství. Každá z těchto činností v sobě zahrnuje ještě další oblasti výkonu státní správy – zejména zprostředkování náhradní rodinné péče dětem, sociální práce s rodinami s ohroženými dětmi, výkon opatrovnictví nezletilých dětí v soudních řízeních, zajištění kurately pro děti a mládež, sociální práce s rodinami v hmotné nouzi nebo pečujícími o osoby se zdravotním postižením, vydávání parkovacích průkazů, zdravotní agenda. V oblasti samosprávných agend vykonává odbor veřejné opatrovnictví za Město Vlašim. Pravomoci jsou dané zákony, některá oprávnění v zájmu zajištění ochrany zdraví a života nebo v přestupkovém řízení, se jeví represivně a

práce s klienty je v některých případech z jejich strany nedobrovolná. V tom je zásadní rozdíl mezi sociálními službami poskytovanými na základě kontraktu, smlouvy a dobrovolně. Vzájemně je však dost prostoru pro spolupráci poskytovatelů sociálních služeb a státní správy – setkávání při individuální práci s klienty, síťování služeb pro rodiny i jednotlivce, iniciativy za změny v sociální oblasti regionu apod.

Tabulka č.11 Přehled sociálních služeb poskytovaných občanům na území ORP Vlašim.

Sociální služba	Poskytovatel služby	Druh sociální služby	Forma sociální služby
Azylové domy	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy	Sociální prevence	Pobytová
Domovy pro seniory	Domov ve Vlašimi	Sociální péče	Pobytová
Odborné sociální poradenství	Charita Vlašim RUAH o.p.s.	Sociální poradenství	Terénní, Ambulantní
Osobní asistence	Charita Vlašim	Sociální péče	Terénní
Raná péče	Centrum sociálních služeb Tlosov	Sociální prevence	Terénní, Ambulantní
Pečovatelská služba	Pečovatelská služba okresu Benešov Charita Vlašim	Sociální péče	Terénní
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Charita Vlašim	Sociální prevence	Terénní
Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi ZRNKO	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy	Sociální prevence	Terénní/Ambulantní
Terénní programy (soc. vyloučení)	Pečovatelská služba okresu Benešov Magdalena o. p. s.	Sociální prevence	Terénní
Podpora samostatného bydlení	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.	Sociální péče	Terénní
Sociální rehabilitace	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.	Sociální prevence	Terénní/Ambulantní
Odlehčovací služba	RUAH o.p.s.	Sociální péče	Terénní

Zdroj: vlastní šetření, 2020

Tabulka č. 12: Přehled poskytovatelů sociálních služeb pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů na území ORP Vlašim.

Cílová skupina	Poskytovatel služby
Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
	Magdalena o.p.s.
	RUAH o.p.s.
Etnické menšiny	Charita Vlašim
	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
Imigranti a azylantí	Charita Vlašim
Oběti domácího násilí	Charita Vlašim

Oběti trestné činnosti	Charita Vlašim
Osoby bez přístřeší	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
	Charita Vlašim
	Pečovatelská služba okresu Benešov
	Magdaléna o.p.s.
Osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče	Charita Vlašim
Osoby s chronickým duševním onemocněním	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
Osoby s chronickým onemocněním	Pečovatelská služba okresu Benešov
	Charita Vlašim
Osoby s jiným zdravotním postižením	Charita Vlašim
	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
Osoby s kombinovaným postižením	Charita Vlašim
	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
	Centrum sociálních služeb Tloskov
Osoby s mentálním postižením	Charita Vlašim
	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
	Centrum sociálních služeb Tloskov
Osoby s tělesným postižením	Charita Vlašim
	Pečovatelská služba okresu Benešov
	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
	Centrum sociálních služeb Tloskov
Osoby se sluchovým postižením	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
Osoby se zdravotním postižením	Charita Vlašim
	Pečovatelská služba okresu Benešov
	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
Osoby se zrakovým postižením	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.
Osoby v krizi	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
	Charita Vlašim
	Pečovatelská služba okresu Benešov
	RUAH o.p.s.
Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	Magdalena o.p.s.
	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
	Charita Vlašim
	Pečovatelská služba okresu Benešov
	Magdalena o.p.s.
Pachatelé trestné činnosti	Charita Vlašim
Rodiny s dítětem/děťmi	Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
	Charita Vlašim
Senioři	Domov ve Vlašimi, poskytovatel sociálních služeb
	Charita Vlašim
	Pečovatelská služba okresu Benešov
	RUAH o.p.s.
Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	Pečovatelská služba okresu Benešov
	Magdalena o.p.s.

Zdroj: vlastní šetření, 2020

2.1.2. Služby mimo území ORP Vlašim

Obyvatelé území ORP Vlašim mohou využívat i některé sociální služby, které se nacházejí mimo území MAS. Ne vždy je v možnostech cílových skupin, aby se za potřebnou službou dopravily, ať už ze zdravotních či finančních důvodů. Rozložení území ORP Vlašim, vůči okresnímu městu Benešov (nejbližší obce jsou od Benešova 18,5 km a nejvzdálenější až 55 km) a celkovému rozložení Středočeského kraje, kdy ORP Vlašim se nachází na jeho samotném okraji, nikterak nepřispívá k dostupnosti sociálních služeb. Mnoho sociálních služeb své zázemí soustředí do větších měst (krajská, okresní) a svou působnost často kopírují rozložení okresů a krajů, které pak nepřekračují z důvodu dojezdnosti ke klientovi. Působnost služby dále může ovlivňovat, že jejím zřizovatelem město či kraj, který nechce překračovat působnost svého území. Z výše zmíněných důvodů je obzvláště pro obyvatele z východního území MAS obtížné využívat některé sociální služby.

Zde se nachází výčet služeb, které různou měrou poskytují své služby obyvatelům území ORP Vlašim. Rozsah působnosti ovlivňuje cílová skupina služby, vzdálenost služby a působnost dalšího poskytovatele stejného druhu služby. Většina níže zmíněných služeb působí ve městě Benešov, dále pak v Čerčanech, Odlochovicích a v Ledči nad Sázavou.

1. **Pečovatelská služba okresu Benešov** poskytuje **nízkoprahové denní centrum, azylový dům, noclehárnu** pro ženy i muže starší 18ti let, a to především pro osoby bez přístřeší a dále pak pro osoby, jejichž ohrožení sociálním vyloučením je spojeno se ztrátou bydlení. Tyto služby se nacházejí ve městě Benešov a jsou pro cílovou klientelu z ORP Vlašim dostupné při využití hromadné dopravy.
2. **Vltawia s.r.o.**, poskytuje **základní a odborné sociální poradenství**. Poradna poskytuje výchovnou, poradenskou a terapeutickou péči jedincům, partnerům, snoubencům, manželům, rodičům a dětem při řešení jejich rodinných a manželských problémů a mezilidských vztahů. Poradna sídlí v Benešově.
3. **Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje, o.p.s.**; se zaměřuje na **odborné sociální poradenství**, doprovázení klientů s těžkým postižením, terénní poradenství v domácnostech klientů. Centrum poskytuje dále osobní asistenci a **sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením** (občané využívají zážitkové výlety, vzdělávací semináře na výuku s počítači, či jiné aktivizační činnosti na podporu motoriky a mysli). Osobní asistence není občanů ORP Vlašim využívána z důvodu poskytování těchto služeb Charitou Vlašim, Pečovatelskou službou okresu Benešov přímo na území ORP Vlašim. Cílovou klientelou centra jsou senioři a zdravotně postižení.
4. **Cesta integrace, o.p.s.**, nacházející se v Benešově, poskytuje všem osobám v nepříznivé životní situaci pomoc zahrnující **odborné sociální a právní poradenství** dle jejich individuální situace. Jedná se především o oblasti zahrnující majetkoprávní záležitosti, dále oblast dědictví, oblast rodiny, pracovněprávní záležitosti, finanční záležitosti, dluhy a sociální oblast.
5. **proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.** poskytuje lidem ohroženým domácím a sexuálním násilím, případně jejich osobám blízkým **odborné sociální a právní poradenství, intervenční službu a nadstavbové služby** (právní zastupování, psychoterapeutické poradenství, skupiny pro oběti domácího násilí). Všechny služby jsou poskytovány ambulantně v Benešově, případně s možností terénního výjezdu v odůvodněných případech.
6. **Magdaléna o.p.s.**, ve městě Benešov provozuje **Kontaktní centrum a odborné poradenství (K – centrum)**. V K-centru provádějí každé pondělí až pátek, vždy od 8:00 do 16:30 výměnu použitého

injekčního materiálu (kus za kus) za sterilní včetně desinfekce, injekční vody, filtrů, kondomů, zdravotnického materiálu. Zároveň předávají informace o zdravotních rizicích a méně rizikové aplikaci. Kontaktní místnost, ve které klienti mohou obdržet hygienický (sprcha, praní prádla) a potravinový servis (káva, čaj, instantní polévky, šťáva), použít počítač (hledání zaměstnání, vyřízení soukromé korespondence, pomoc se psaním životopisu, tisk), použít telefon a jiné. Kontaktní místnost je otevřena každé pondělí, středu a pátek od 10:00 do 15:30. Cílovou klientelou jsou osoby ohrožené drogovou závislostí. Pro tuto cílovou skupinu může být vzdálenost kontaktního centra někdy velkou překážkou, kdy mohou řešit finanční situaci, a své peníze využijí na aktuální potřebu než na dopravu za službou. Dále si klienti či jeho blízké okolí (rodina) mohou po telefonické domluvě sjednat schůzku v poradně služby, která je hojně využívána s ohledem na zachování soukromí. Potencionální klienti mohou mít obavy k oslovení terénních pracovníků v jejich bydlišti a zveřejnění, tak svých problémů.

7. **Tři o.p.s.** poskytuje několik služeb (odborné sociální poradenství, pobytová odlehčovací služba, terénní odlehčovací služba, pečovatelská služba, centrum denních služeb) avšak pro obyvatele území ORP Vlašim je dostupná pouze **pobytová odlehčovací služba**. Ostatní služby nejsou poskytovány pro občany ORP Vlašim z důvodu přílišné vzdálenosti. Služba sídlí v Čerčanech. Odlehčovací služba pobytová je určena všem lidem žijícím v domácím prostředí, kteří jsou z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení závislí na pomoci druhé osoby.
8. **Centrum na podporu integrace cizinců pro Středočeský kraj** se zaměřuje na dlouhodobě legálně pobývajících cizince a dále osoby, kterým byla udělena mezinárodní ochrana (azylanti a osoby požívající doplňkové ochrany). Centrum nabízí **odborné sociální poradenství**, právní poradenství, kurzy českého jazyka, tlumočnické služby v různých jazycích, sociokulturní kurzy, provoz internetového pracoviště a knihovny, vzdělávací, kulturní a společenské akce. Kontaktní pracoviště pro Středočeský kraj se nachází v Benešově, které mohou navštívit obyvatelé z celého území MAS. Pro jihovýchodní část území se v podobné vzdálenosti (jako do Benešova) nachází pracoviště v Kutné Hoře, ve kterém už obyvatelé území MAS nejsou primární cílovou skupinou (z důvodu územního rozsahu služby), nicméně i jim bude v případě potřeby služba poskytnuta.
9. **Centrum sociálních služeb Petrklíč** provozuje v Ledči nad Sázavou **denní stacionář** určený osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku nebo lehkého, středního, těžkého i hlubokého zdravotního postižení (mentální, tělesné a kombinované postižení) ve věku od 3 let s neomezenou horní hranicí. Jedná o nejbližší dostupný denní stacionář, avšak svým umístěním mimo region je pro většinu obyvatel území ORP Vlašim hůře dostupný. Stacionář poskytuje i službu svozu klientů a je možné požádat město Vlašim o příspěvek na svoz.
10. **ICSS Odlochovice** je příspěvková organizace zřizovaná Hlavním městem Praha. Organizace poskytuje pobytové sociální služby. **Domov pro osoby se zdravotním postižením** je poskytován dětem i dospělým lidem s mentálním postižením a s mentálním postižením v kombinaci s postižením tělesným nebo smyslovým. Věková skupina pro poskytování sociální služby u nezletilých dětí je od 1 roku u dospělých žen i mužů neomezeně. **Chráněné bydlení** je poskytováno dospělým lidem s mentálním postižením a s mentálním postižením v kombinaci s postižením tělesným nebo smyslovým pro ženy i muže od věku 19-ti let. Sociální služby jsou přednostně určeny občanům s trvalým bydlištěm na území Hlavního města Prahy. Ojedinele jsou se souhlasem zřizovatele v případě volné kapacity přijímáni i klienti z území ORP Vlašim.
11. **CERPOS – Dům na půl cesty** je provozován spolkem CERPOS, z.s., a poskytuje **pobytovou službu na přechodnou dobu**, zpravidla na dobu jednoho roku, pro osoby od 18 do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z

jiných zařízení pro péči o děti a mládež. Kapacita služby je 12 osob, je realizována ve dvou mezonetových bytech 4+1. Služba je zpoplatněna: 100,-Kč/den, 3000,- Kč za měsíc. V rámci služby je poskytováno ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka č. 13: Přehled sociálních služeb poskytovaných mimo území ORP Vlašim občanům z území ORP Vlašim.

Sociální služba	Poskytovatel	Druh sociální služby	Forma sociální služby	Místo poskytování služby
Nízkoprahové denní centrum	Pečovatelská služba okresu Benešov	Sociální prevence	Ambulantní	Benešov
Azylový dům	Pečovatelská služba okresu Benešov	Sociální prevence	Pobytová	Benešov
Noclehárna	Pečovatelská služba okresu Benešov	Sociální prevence	Ambulantní	Benešov
Odborné sociální poradenství	Vltawia s.r.o.	Sociální poradenství	Ambulantní	Benešov
	Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje, o.p.s.	Sociální poradenství	Ambulantní, Terénní	Benešov
	Cesta integrace, o.p.s.	Sociální poradenství	Ambulantní, Terénní	Benešov
	Magdaléna o.p.s.	Sociální poradenství	Ambulantní	Benešov
	RUAH o.p.s.	Sociální poradenství	Ambulantní, Terénní	Benešov
	Diakonie ČCE – Střední čechy	Sociální poradenství	Ambulantní	Benešov
	Centrum na podporu integrace cizinců pro Středočeský kraj	Sociální poradenství	Ambulantní	Benešov/ Kutná hora
Intervenční centrum	proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.	Sociální prevence	Ambulantní, terénní	Benešov
Kontaktní centrum	Magdaléna o.p.s.	Sociální prevence	Ambulantní	Benešov
Osobní asistence	Tři o.p.s.	Sociální péče	Pobytová	Čerčany
Denní stacionář	Centrum sociálních služeb Petrkův	Sociální péče	Pobytová	Ledeč nad Sázavou
Domov pro osoby se zdravotním postižením	ICSS Odlochovice	Sociální péče	Pobytová	Odlochovice

Chráněné bydlení	ICSS Odlochovice	Sociální péče	Pobytová	Odlochovice
Tísňová péče	Anděl na drátě, z.ú	Sociální péče	Terénní	Vlašim

2.1.3. Nedostupné služby

Zde se nachází výčet existujících sociálních služeb, které nejsou pro obyvatele území ORP Vlašim dostupné, protože se nenacházejí v jejich blízkém okolí. V případě potřeby pomoci se obyvatelé území nemohou obrátit na kvalifikovanou osobu v regionu a svou situaci musí řešit sami, nebo s neprofesionály, případně s dojezdem do vzdálenějšího místa. Nedostupnost služby v tomto případě neznamená, že je služba v regionu skutečně potřebná, resp. že by se naplnila kapacita služby a její poskytování by bylo efektivní. Na konci podkapitoly 6.3 jsou pak uvedeny nedostupné služby, které byly vyhodnoceny zároveň jako potřebné.

- **Centrum denních služeb** (poskytuje služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba zajišťuje pomoc při osobní hygieně; stravu; výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a další)
- **Denní stacionář** (poskytuje službu osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba zajišťuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu; pomoc při osobní hygieně; stravu; výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a další)
- **Týdenní stacionář** (poskytuje službu osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba zajišťuje pobyt; pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu; pomoc při osobní hygieně; stravu; výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a další)
- **Domov pro osoby se zdravotním postižením** (poskytuje dlouhodobou pobytovou službu osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba zajišťuje pobyt; pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu; pomoc při osobní hygieně; stravu; výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a další. V tomto typu služby může být u nezletilých klientů vykonávána ústavní výchova, výchovná opatření nebo předběžné opatření.)
- **Domov se zvláštním režimem** (poskytuje pobytovou službu osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.)
- **Chráněné bydlení** (je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení.)

- **Průvodcovské a předčitatelské služby** (jsou služby poskytované osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu věku nebo zdravotního postižení v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti)
- **Tlumočnické služby** (jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby.)
- **Krizová pomoc** (Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou sociální situaci vlastními silami. Služba poskytuje ubytování, stravu, sociálně terapeutickou činnost, pomoc při uplatňování práv a další.)
- **Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež** (poskytuje ambulantní a terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace.)
- **Služba následné péče** (jsou ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly lůžkovou péči ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstínují.)
- **Sociálně terapeutická dílna** (je služba poskytovaná osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie.)
- **Terapeutické komunity** (poskytují pobytové služby i na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které mají zájem o začlenění do běžného života.)

V současné době není na území MAS žádné **zdravotnické zařízení lůžkové péče, které by poskytovalo pobytové sociální služby**. Nejbližší zařízení je Nemocnice Rudolfa a Stefanie v Benešově, které provozuje oddělení dlouhodobé ošetrovatelské péče. To zajišťuje následnou péči pacientům, kteří po zvládnutí akutního stavu nedosáhnou dostatečné soběstačnosti k tomu, aby mohli být propuštěni do domácího ošetřování, vyžadují doléčení za hospitalizace a další rehabilitaci. Dále je zde poskytována zdravotně sociální služba – odborné poradenství.

Při mapování území v roce 2020 byly za pomoci plošného dotazníkového šetření, cílené spolupráce s pracovníky sociálních služeb a při jednáních pracovních skupin identifikovány z chybějících služeb ty, které jsou na území vnímány jako nejvíce potřebné.

Nejvíce potřebné chybějící sociální služby:

- Denní stacionář pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- Denní stacionář pro děti s postižením
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

- Odlehčovací služba pro děti s postižením
- Chráněné bydlení
- Centrum duševního zdraví (nejedná se o sociální službu, ale o zdravotně sociální zařízení pro osoby s psychickými onemocněními)

2.2. Sociální bydlení

V Evropské unii dosud neexistuje jednotná definice sociálního bydlení. Stejně tak v ČR, nicméně počet osob s příspěvkem či doplatkem na bydlení v České republice se neustále zvyšuje. Sociální byty vnímá veřejnost (i odborná) jako bydlení pro osoby bez vlastního přístřeší, bez vlastního bytu, s poskytovanými sociálními službami. V roce 2018 žádalo o dávky na bydlení 223 194 osob.⁹

Co je „Sociální bydlení“?

Sociální bydlení je bydlení poskytované osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženým, včetně lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřenou výši svých příjmů. Sociální bydlení je poskytováno za specifických smluvních podmínek nájmu a v souladu s určitými principy. Sociální bydlení je na místní úrovni poskytováno vždy formou bydlení v bytech, přičemž může být propojeno na sociální služby.

Sociální byt je standardní zkolaudovaný byt, který je přidělován na základě posouzení bytové nouze. Poskytování bydlení v sociálním bytě je doprovázeno sociální prací, přičemž míra poskytování závisí na potřebách klienta a výsledku sociálního šetření dané domácnosti.

V případě obyvatel sociálních bytů, kteří podporu sociální práce nepotřebují nebo přestali potřebovat, se poskytované sociální bydlení označuje jako dostupné bydlení.

Místní systém sociálního bydlení může obsahovat také prvek krizového bydlení, které představuje rychlý nástroj pomoci v krizových situacích. Zpravidla se jedná o sociální službu azylový dům nebo speciálně vyčleněné byty, které podléhají zrychleným postupům při schvalování nájemní smlouvy či smlouvy o ubytování. Jde o krátkodobé formy ubytování, zpravidla poskytované nejdéle do jednoho roku.

Zdroj: <http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/cs/co-je-socialni-bydeni/zakladni-informace-o-sb>

⁹http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/images/soubory/Ostatni/Soci%C3%A1ln%C3%AD_d%C3%A1vky_na_bydlen%C3%AD.pdf

Byty zvláštního určení

Sociální bydlení se v praxi někdy překrývá s účelem tzv. bytů zvláštního určení, které legislativa ČR již zná. Byty zvláštního určení jsou byty zvlášť stavebně upravené pro ubytování osob zdravotně postižených, a to pohybově (zejména imobilních osob na invalidním vozíku) nebo osob postižených zrakově či sluchově. Do kategorie bytů zvláštního určení patří také domy s pečovatelskou službou a chráněné bydlení. Uzavírání nájemních smluv pak podléhá zvláštnímu režimu (§ 10 odst. 1 zákona č. 102/1992 Sb.).

Sociální bydlení na území MAS Blaník

V současné době je situace na území MAS Blaník nerovnoměrná. Strategie bytové politiky bytů zvláštního určení nebo sociálního bydlení ve většině obcí území MAS Blaník chybí. Většina obcí nedisponuje vlastním bytovým fondem, a tedy nevlastní ani žádné sociální byty. Pokud už takové byty vlastní, většinou byly pořízeny z dotací ze státního rozpočtu a tyto byty jsou více jak 10 let staré. Dále existují byty v soukromém vlastnictví, např. v Načeradci či ve Vlašimi, jejichž majitelé je cíleně pronajímají osobám v sociální nouzi, např. samozivitelkám s dětmi, osobám přijímajícím dávky pomoci v hmotné nouzi atp. Nejedná se tedy plně o sociální bydlení, ale částečně tyto byty funkci sociálního bydlení v regionu nahrazují.

Přehledné informace o existenci sociálních bytů a bytů zvláštního určení v jednotlivých obcích naleznete níže v tabulce.

Tabulka "Přehled aktuálního počtu sociálních bytů a bytů zvláštního určení podle obcí na území MAS Blaník", na základě telefonického a dotazníkového šetření MAS Blaník, z. s. – říjen–listopad 2020, provedla Mgr. A. Dufková a Seznamu obcí s dotovanými byty z MMR 10

Název obce	Sociální bydlení		Byty zvláštního určení	
	Počet bytových jednotek	Poznámka	Počet bytových jednotek	Poznámka
Borovnice	(1)	Obec poskytuje 1 obecní byt pro nízkopříjmovou rodinu.		
Čechtice	2	Obec do budoucna plánuje startovací byty, má zakoupené a připravené pozemky.	23	Dům s pečovatelskou službou
Dolní Kralovice	12	Dům pro nízkopříjmovou skupinu obyvatel		
Hradiště	0	Obec má projektový záměr vybudování sociálního bytu.		
Načeradec	(20)	Jedná se o byty v soukromém vlastnictví, jejichž nájemníci	10	Dům s pečovatelskou službou

¹⁰ <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/bytova-politika/seznam-obci-s-dotovanymi-byty>

		jsou sociálně slabší rodiny (přijímají dávky pomoci v hmotné nouzi apod.)		
Radošovice	6	Obec má 6 bytů v místní staré škole a na faře pro nízkopříjmové rodiny.		
Šetějovice	2			
Tomice	0	Obec zvažuje vybudovat sociální byty nad hasičskou zbrojnicí.		
Vlašim	(0)	Město má 11 „holobytů“ pro krátkodobé ubytování: slouží pro osoby exekučně vystěhované z městských bytů, na uskladnění nábytku z takto vyklizených městských bytů; je-li volno, lze zde ubytovat osoby bez vlastního bytu, v bytové nouzi apod., ale jen krátkodobě, byty neplní funkci sociálního bydlení.	65	Ve městě je 6 bezbariérových bytů a 59 bytů ve dvou domech s pečovatelskou službou.

2.3. Sociální podnikání

Sociální podnikání se zaměřuje na podnikatelskou činnost z hlediska společenských dopadů, a sice efektivní využívání dostupných prostředků nejen za účelem dosažení zisku. Jde o celospolečensky prospěšné působení s cílem zmírnění dopadů negativních společenských jevů (nezaměstnanost konkrétních skupin, hrozba soc. vyloučení apod.).

V těchto aktivitách je velmi důležitá spolupráce jak s místním úřadem práce, tak s obcemi, které prostřednictvím podpory podnikatelské činnosti sociálních podniků podporují všestranný rozvoj svého území a starají se o potřeby svých občanů.

Oficiálně neregistrujeme sociální podnikání na území ORP Vlašim. Činnosti blízké sociálnímu podnikání zde provozuje ČSOP Vlašim.

Co je sociální podnikání?

Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu. (České sociální podnikání, 2020)

TESSEA vydala sadu rozpoznávacích znaků pro obecný sociální podnik a integrační sociální podnik. Sociální podniky jsou veřejně prospěšné, orientují se na cílové skupiny uvedené v zakládacích dokumentech, jejich řízení je demokratické a nezávislé, více než 50% zisku musí reinvestováno do rozvoje podniku nebo naplňování jeho cíle. Specifickou rolí sociálně integračního podniku je sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce. Veřejně prospěšným cílem tohoto typu podniku je zaměstnávání více než 30 % osob ze znevýhodněných skupin, kterým je poskytována podpora k dosažení jejich specifických potřeb (TESSEA, 2020).

Zdroje:

<https://ceske-socialni-podnikani.cz/socialni-podnikani/principy-a-definice>

<http://www.tessea.cz/tessea-o-nas/definice-a-principy-socialniho-podnikani>

3. VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSTVÍ

Autor: Mgr. Jitka Fialová

Editor: Mgr. Petr Jíša

3.1 Předškolní vzdělávání

Na území MAS Blaník se nachází 15 mateřských škol. Z toho 5 MŠ je ve městě Vlašim. Funguje zde jediná soukromá mateřská škola.

Samostatné mateřské školy na území MAS Blaník: MŠ Čechtice, MŠ Trhový Štěpánov, MŠ Hulice, MŠ Pravonín, MŠ Křivsoudov, MŠ Kladruby (soukromá MŠ), Vlašim - MŠ Vorlina Vlašim, MŠ K Vodárně Vlašim, MŠ Velíšská, MŠ Kolonka a MŠ Domašín.

Mateřské školy sloučené se základní školou: ZŠ a MŠ Louňovice pod Blaníkem, ZŠ a MŠ Dolní Kralovice, ZŠ a MŠ Načeradec, ZŠ a MŠ Zdislavice.

Zřizovatelem mateřských škol jsou převážně obce. Jedinou soukromou školou je MŠ Kladruby "Dětský svět". V níže uvedené tabulce můžeme názorně vidět, že kapacita mateřských škol ve většině případů zaplňována na maximum.

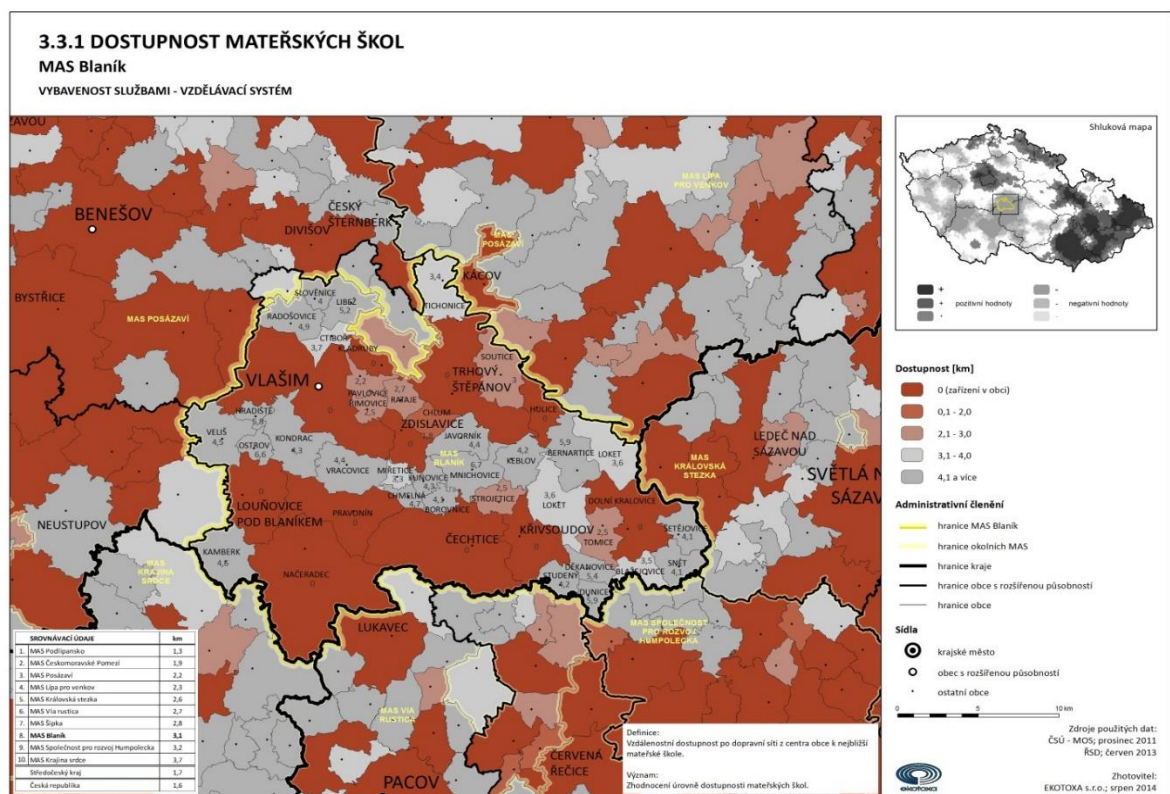
Tabulka: Počet dětí v mateřských školách na území MAS Blaník v letech

Název školy	Maximální kapacita	Počet dětí 2016/2017	Počet dětí 2017/2018	Počet dětí 2018/2019	Počet dětí 2019/2020	Počet dětí 2020/2021
MŠ Sedmikráska Domašín	27	27	25	27	26	26
MŠ Kolonka Vlašim	100	100	99	99	99	99
MŠ K Vodárně Vlašim	80 (k 20.9.2019)	52	52	52	74	70
MŠ Velíšská Vlašim	163	163	161	162	152	160
MŠ Vorlina Vlašim	56	56	55	56	51	48
MŠ Čechtice	90	76	79	72	71	87
MŠ Hulice	24	22	24	24	23	24
MŠ Křivsoudov	28	28	28	28	28	24
MŠ Pravonín	20	20	20	19	20	17
MŠ Trhový Štěpánov	76 (k 1.9.2020)	53	52	54	55	67
ZŠ a MŠ Dolní Kralovice	68 (k 1.9.2018)	46	62	68	66	67
ZŠ a MŠ Louňovice pod Bláníkem	55 (k 1.9.2020)	39	39	44	43	52
ZŠ a MŠ Načeradec	60	41	45	46	44	48
ZŠ a MŠ Zdislavice	48 (k 21.9.2018)	36	35	45	47	47
MŠ Dětský svět Kladruby	18	-	-	-	-	-

Tabulka: Počet tříd v jednotlivých mateřských školách a počet hodin za den

Název školy	Počet tříd	Počet hodin provozu denně
MŠ Sedmikráska Domašín	1	10
MŠ Kolonka Vlašim	4	10

MŠ K Vodárně Vlašim	3	10,5
MŠ Velíšská Vlašim	6	10,5
MŠ Vorlina Vlašim	2	10
MŠ Čechtice	4	10
MŠ Hulice	1	9
MŠ Křivsoudov	1	9,55
MŠ Právnín	1	9,5
MŠ Trhový Štěpánov	3	9,5
ZŠ a MŠ Dolní Kralovice	3	9,5
ZŠ a MŠ Louňovice pod Blaníkem	3	10
ZŠ a MŠ Načeradec	2	10
ZŠ a MŠ Zdislavice	2	8,5

Dětské skupiny

Zvláštními zařízeními v péči o děti jsou tzv. dětské skupiny. Na území MAS Blaník fungují čtyři dětské skupiny¹¹, které pečují většinou o děti od 2 let. Tři dětské skupiny jsou provozovány ve Vlašimi (dva provozuje spolek

¹¹ Služba hlídání a péče o dítě v dětské skupině spočívá v pravidelné péči o dítě ve věku od šesti měsíců do předškolního věku dítěte, v kolektivu dětí. Služba nezajišťuje vzdělávání dítěte, ale dítěti se poskytuje výchovná péče zaměřená na rozvoj jeho schopností a kulturních a hygienických návyků přiměřených jeho věku v souladu s konceptem výchovy a

Montessori Vlašim, z. s. a jednu Diakonie ČCE – středisko střední Čechy) a jedna v Kondraci (provozuje obec Kondrac). Všechny tyto dětské skupiny byly podpořeny přes Místní akční skupinu Blaník z Evropského sociálního fondu. Ještě v roce 2022 mají po část roku dětské skupiny zajištěn provoz z těchto dotací. V dalších letech by již měl být provoz dotován ze státního rozpočtu. V případě, že by tomu tak nebylo, by byl provoz jen těžce udržitelný pouze z poplatků ze strany rodičů.

Název dětské skupiny	Založení zařízení	Maximální počet dětí	Celkový počet přihlášených dětí šk. rok 2020/2021	Počet pečujících osob	Výše podpory ze strany MAS Blaník v období 2014 -2020
Kondracký hlídáček	2016	12	17	4	3 572 261,25 Kč (jeden projekt)
Dětská skupina Anna	2018	6	13	3	4 752 250 Kč (dva projekty)
Montessori školička	2008	12	20	4	7 208 140 Kč (dva projekty)
Montessori jesle	2011	12	20	5	3 650 162,50 Kč (jeden projekt)

3.2. Základní vzdělávání

Na území MAS Blaník je osm základních škol: v Čechtích, Dolních Kralovicích, Louňovicích pod Blaníkem, Načeradci, Trhovém Štěpánově, Vlašimi (zde se nachází 2 ZŠ) a Zdislavicích. Zřizovatelem škol jsou převážně obce. Středočeský kraj je zřizovatel ZŠ Vlašim - Březinská, Gymnázia Vlašim (osmileté gymnázium) a ZUŠ Vlašim. Školy jsou dobře dostupné z hlediska kapacity, neboť žádná škola není zcela naplněna. Naplněnost kapacity tak může představovat problém v případě, že bude kladen větší důraz na stále nižší počet dětí ve třídě nebo nárazově při nástupu silnějších ročníků do základních škol.

Na území MAS Blaník se nacházejí tyto základní školy v kategoriích:

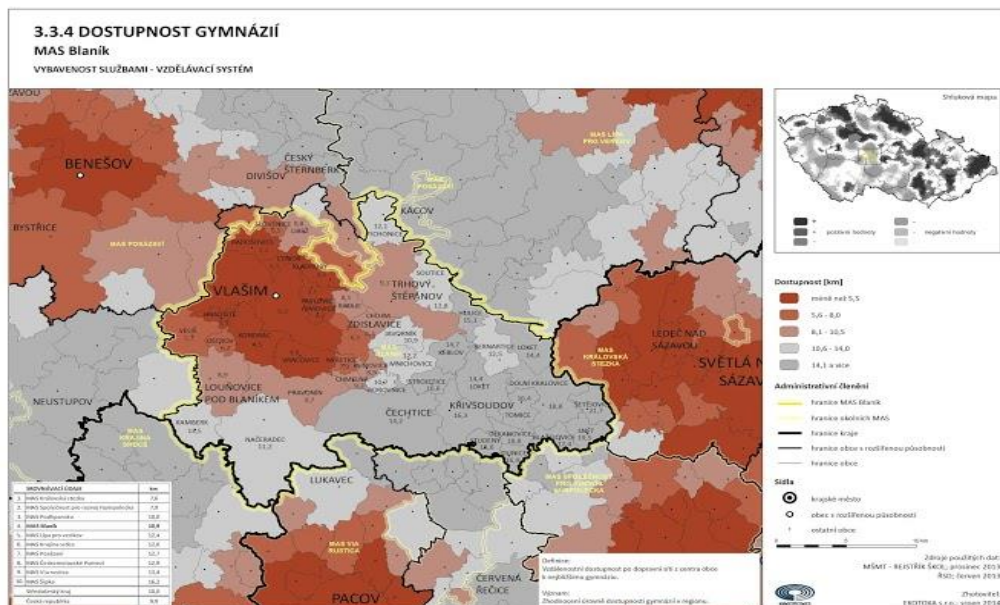
ZŠ - 1. A 2. STUPEŇ: ZŠ Březinská - Vlašim (zřizovaná Středočeským krajem), ZŠ Sídliště – Vlašim (4 třídy s programem Montessori), ZŠ Vorlina – Vlašim, ZŠ Trhový Štěpánov, ZŠ Čechtice

péče o dítě. Dětská skupina jako forma preprimárního vzdělávání je ukotvena zákonem číslo č. 247/2014 Sb. ze dne 29. listopadu 2014

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY: Základní umělecká škola Vlašim (obory hudební, taneční, výtvarný, literárně dramatický) – zřizovaná krajem, Základní umělecká škola Zruč nad Sázavou (obory hudební, výtvarný, taneční, literárně-dramatický) – detašovaná pracoviště Čechovice - Na Lázních 335, Trhový Štěpánov - Sokolská 256, Dolní Kralovice - Školní 1

Tabulka: Počet žáků a počet tříd na základních školách na území MAS v letech

Název školy	Maximální kapacita	Počet žáků 2016/2017	Počet žáků 2017/2018	Počet žáků 2018/2019	Počet žáků 2019/2020	Počet žáků 2020/2021	Počet tříd
ZŠ Vorlína Vlašim	810	599	591	622	641	646	27
ZŠ Sídliště Vlašim	780	536	514	499	531	567	26
ZŠ Čechtice	270	233	248	238	247	255	14
ZŠ Trhový Štěpánov	270	191	192	193	202	194	9
ZŠ a MŠ Dolní Kralovice	300	178	186	187	184	189	9
ZŠ a MŠ Louňovice pod Blaníkem	80 (k 1.9.2018)	28	31	53	71	86	7
ZŠ a MŠ Načeradec	180	117	111	101	98	90	9
ZŠ a MŠ Zdislavice	225	86	93	97	93	90	9

Tabulka: Přehled obsazenosti školních družin základních škol na území MAS v letech

Název školy	Kapacita školní rok	Počet oddělení	Počet účastníků 2018/2019	Počet účastníků 2019/2020	Počet účastníků 2020/2021
ZŠ Čechtice	80	3	80	80	80
ZŠ a MŠ Dolní Kralovice	100	3	90	81	83
ZŠ a MŠ Louňovice pod Bláníkem	80	3	48	58	63
ZŠ a MŠ Načeradec	58	2	58	58	58
ZŠ Trhový Štěpánov	50	2	50	50	50
ZŠ a MŠ Zdislavice	60	2	50	50	43
ZŠ Vlašim, Sídliště	150	5	150	150	150
ZŠ Vlašim, Vorlina	210	8	201	160	155

Tabulka: Přehled školních klubů v základních školách na území MAS Blaník

Název školy	Počet účastníků 2019/2020	Počet účastníků 2020/2021
ZŠ a MŠ Dolní Kralovice (od 9/2019)	20	20
ZŠ a MŠ Louňovice pod Bláníkem	-	16

Kapacita míst ve školních družinách je 788 míst. Ve většině škol jsou kapacity zcela naplněné. Školní družiny úzce spolupracují se školami na pořádání akcí. Samy pak organizují různé jednorázové aktivity pro žáky, jako např. různé projekty nebo soutěže, nebo dlouhodobější aktivity v podobě zájmových kroužků.

V rámci škol také mohou děti navštěvovat různé školní kluby financované Evropskou unií, a to z projektů tzv. zjednodušeného vykazování jako např. Klub zábavné logiky a deskových her či Badatelský klub¹².

Většina základních škol nemá žádné zaměření. Některé základní školy ovšem o odborné zaměření uvažují (přírodovědné či jazykové zaměření). Každá škola má svůj školní vzdělávací program, který respektuje podmínky vzdělávání jednotlivých škol. U menších vesnických škol je patrná snaha propojovat se co nejvíce se

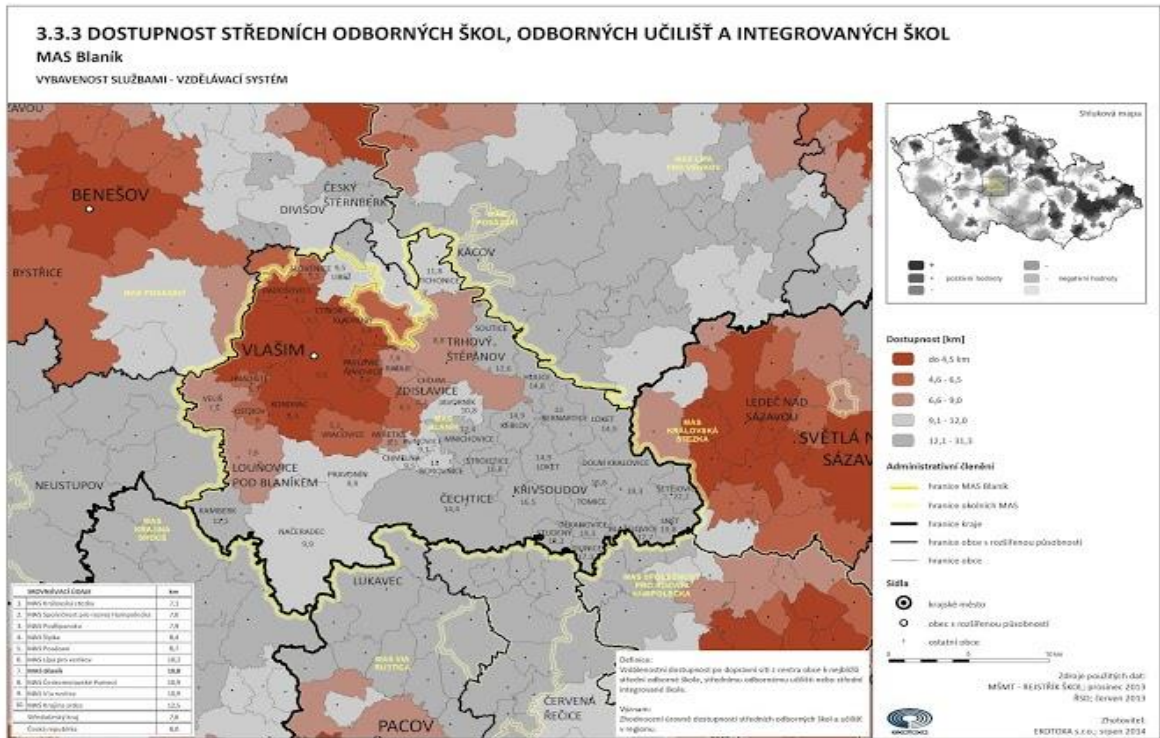
¹² ZŠ Vorlina Vlašim, ZŠ Sídliště Vlašim, ZŠ a MŠ Dolní Kralovice, ZŠ a MŠ Načeradec,

životem obce a stát se tak komunitním centrem společenských aktivit. Všechny školy mají velkou propojenost na další organizace a jsou aktivní ve styku s veřejností.

3.3. Středoškolské vzdělávání

Centrem stredoškolského vzdělání na území MAS Blaník je Vlašim. Zde sídlí 4 střední školy a odborné učiliště zřizované Středočeským krajem. Jedná se o Gymnázium Vlašim, Obchodní akademii Vlašim, Střední průmyslovou školu Vlašim a Střední odbornou školu a Střední odborné učiliště Vlašim. Odloučené pracoviště Středního odborného učiliště Vlašim využívá výukového areálu a ubytovacího

Většina škol disponuje také jídelnami, které jsou hodně využívány i „cizími“ strávníky – tj. mimoškolními.

Na výše uvedených kartogramech je vidět dostupnost jednotlivých obcí do středních škol a gymnázií. Celková dostupnost je pro oba typy škol víceméně stejná, což je ale nasnadě, když jsou všechny střední školy na území MAS Blaník pouze ve Vlašimi, příp. přilehlém Tehově.

Jak je vidět v níže uvedené tabulce, ani jedna střední škola není maximálně naplněna. Největším nedostatkem žáků trpí SOŠ a SOU, kde není kapacita naplněna ani z třiceti procent.

Tabulka: Počet žáků v jednotlivých středních školách, školní rok 2019/2020

Název školy	Gymnázium	Obchodní akademie	Střední průmyslová škola	Střední odborná škola a střední odborné učiliště
Počet žáků	351	243	250	221
Maximální počet žáků	490	363	655	1000

Tabulka: Počet žáků v jednotlivých středních školách, školní rok 2019/2020

Název školy	Gymnázium	Obchodní akademie	Střední průmyslová škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště
Počet žáků	350	250	273	280
Počet žáků v 1. ročnících	74	67	60	-

Tabulka: Studijní obory jednotlivých středních škol včetně počtu studentů, počtu tříd a průměrného počtu žáků ve třídě

Název školy	Obor	Počet žáků	Počet tříd	Průměrný počet žáků/třída
Gymnázium	Gymnázium čtyřleté	128	5	25,60
Gymnázium	Gymnázium osmileté	223	8	27,87
Obchodní akademie	Obchodní akademie ¹³	153	6	25,50
Obchodní akademie	Ekonomické lyceum	90	4	22,50
Střední průmyslová škola	Strojírenství	45	1,95	23,08
Střední průmyslová škola	Nábytkářství	25	1,25	20
Střední průmyslová škola	Stavebnictví	32	1,35	23,70
Střední průmyslová škola	Technické lyceum	44	2,46	17,89

¹³ V rámci toho oboru si lze ještě vybrat zaměření, a to Ekonomika a podnikání, Informatika v ekonomice, Zahraniční obchod a mediální komunikace a Cestovní ruch.

Střední průmyslová škola	MS-mechatronik	39	4	17,75
Střední průmyslová škola	Mechanik seřizovač CNC	32		
Střední průmyslová škola	Obráběč kovů (tříletý obor)	18	1,63	11,05
Střední průmyslová škola	Zámečnick (tříletý obor)	15	1,37	10,95
SOŠ a SOU	Hotelnictví (čtyřletý obor)	9	1	9
SOŠ a SOU	Podnikání (čtyřletý obor)	29	2	14,50
SOŠ a SOU	Opravář zemědělských strojů (tříletý obor)	58	3	19,33
SOŠ a SOU	Kuchař-číšník (tříletý obor)	48	4	20,75
SOŠ a SOU	Cukrář (tříletý obor)	35		
SOŠ a SOU	Opravářské práce (tříletý obor)	21	5	8,40
SOŠ a SOU	Potravinářská výroba	21		

Ve výše uvedené tabulce je vidět, že některé obory na Střední průmyslové škole a Střední odborné škole a středním odborném učilišti jsou vytvářeny kombinované třídy u příbuzných oborů. Díky tomu lze přijmout i počet zájemců o jednotlivé obory v rámci jednotek.

3.4. Prevence a preventivní programy

V rámci prevence rizikového chování zpracovávají všechny základní školy minimální preventivní program, ve kterém jsou popsány a vyhodnocovány všechny aktivity pro tuto oblast. Všechny školy provádí celou škálu aktivit od nespecifické prevence formou různých soutěží, přes integrované bloky do vyučování některých předmětů, vzdělávací projekty, besedy, až po dlouhodobější programy realizované externími společnostmi. Nejčastější jsou vzdělávací projekty na nejrůznější témata (např. vzájemné vztahy, návykové látky, nebezpečí internetu, zdravý životní styl apod.) a spolupráce škol s Policií ČR, která na školách provádí odborné besedy.

Dlouhodobější programy jsou potom odvislé od dalších zdrojů financování školy (např. realizace evropských projektů, partnerství v realizovaných evropských projektech, nebo různé grantové a rozvojové tituly). Naprostá většina škol věnuje problematice sociálně patologických jevů část vzdělávání pedagogických pracovníků. Na každé škole je samozřejmostí metodik prevence rizikového chování z řad učitelů., který pomáhá žákům řešit jejich problémy.

I každá střední škola má svůj Minimální preventivní program a ve škole pracuje metodik prevence rizikového chování. Z výročních zpráv vyplývá, že školám není lhostejný osud jejich žáků a snaží se různými aktivitami zabránit tomu, aby docházelo u žáků k rizikovému chování. Řešenými oblastmi jsou orientování žáků ke smysluplnému trávení volného času, zdravý způsob života, záškoláctví, šikana či závislost na drogách a sociálních sítích. Postupně je i navazována větší spolupráce s rodiči. Ti jsou o všem informováni na třídních schůzkách, dostávají informační materiály týkající se drogové problematiky a zásad prevence. Školy by je rádi postupně zapojily do realizace minimálního preventivního programu. Na SOŠ a SOU zavedli i vstupní dotazník, který informuje o žakových výukových a výchovných obtížích. Díky tomuto dotazníku tak mohou učitelé již dopředu zabránit vzniku krizové situaci. Další dobrou metodou, jak zabránit vzniku sociálně-patologickému chování žáka, je stmelení kolektivu. V souvislosti s tím si školy chválí zavedení adaptačních kurzů, kde již na začátku školní docházky dochází ke stmelení kolektivu, což může mít také kladný vliv na potlačení vzniku sociálně-patologického chování. Vedle práce metodika prevence jsou ve školách využívány služby externích dodavatelů.

3.5. Soutěže na školách – sportovní, vzdělávací, výtvarné, jiné

Účast na sportovních soutěžích je přímo úměrná velikosti základní školy. Výhodu v tomto směru mají vlašimské školy, které realizují mnoho soutěží přímo v místě a odpadají jim tak náklady na dopravu (Mimořádně finančně náročné jsou potom postupy do krajských a republikových kol). Menší základní školy mají vedle nákladů na dopravu ještě další omezení: velkou zátěž z hlediska zastupování (neboť na rozdíl od exkurzí a kulturních akcí se neúčastní s dohlížejícím pedagogem celá třída, ale pouze vybraní žáci z jednotlivých tříd) a omezený počet sportovců zejména pro sportovní hry. Naprostá většina škol také realizuje lyžařský výcvikový kurz.

Všechny střední školy se v hojné míře účastní různých sportovních soutěží, a to místních, okresních, krajských, celostátních i mezinárodních kol. Variabilita sportů je opravdu velká. Mezi nejčastěji zmiňované patří atletika, florbal, volejbal, stolní tenis, basketbal, futsal a šachy. Školy tuto činnost žáků velmi podporují, protože je jejich cílem přivést studenty ke sportu a sport může být také jedním z prostředků prevence sociálně patologických jevů. Na organizaci některých soutěží se školy přímo podílejí.

Základní školy se také zúčastňují znalostních a dovednostních soutěží a olympiád. Tyto soutěže jsou buď vázány přímo k vyučovacím předmětům (např. olympiády z českého jazyka, matematiky apod.), nebo se věnují dovednostní složce (např. dovednosti z oblasti informatiky, finanční gramotnost či dalších různorodé dovednosti apod.). Zatížení pro školy kopíruje sportovní soutěže. Jedná se opět o cestovní náklady a také zátěž z hlediska zastupování.

Odborných soutěží a olympiád se účastní i střední školy. Jedná se buď opět o předmětové olympiády (např.: český jazyk, matematika, zeměpis, biologie a další) nebo jsou zde soutěže na zlepšení dovedností. Pro většinu škol je samozřejmostí i účast na Středoškolské odborné činnosti, která podporuje u studentů vztah k vědeckému bádání. Nedílnou součástí vědomostních soutěží jsou i jazykové soutěže. Těchto soutěží se v hojné míře účastní hlavně Gymnázium a Obchodní akademie. SOŠ a SOU se více soustředí na účast v oborových soutěžích.¹⁴

Pro základní i střední školy probíhá velké množství nejrůznějších uměleckých soutěží. Žáci obou typů škol se jich hojně účastní. Jedná se jak o soutěže, které probíhají na území MAS Blaník¹⁵, tak o soutěže, které mají celorepublikový charakter. Velkého množství uměleckých soutěží se samozřejmě účastní i ZUŠ Vlašim. Zde se jedná často přímo o soutěže pro základní umělecké školy na regionální, celorepublikové a mezinárodní úrovni.

3.6. Spolupráce škol

Spolupráce mezi mateřskými školami v regionu funguje převážně neformálně. Školy spolu v případě potřeby v menším měřítku sdílejí své poznatky z péče o děti, vyměňují si osvědčené metody, provozní záležitosti a hlavně spolupracují v organizačních záležitostech (např. společné objednání autobusů na plavání apod.).

Spolupráce ZŠ v rámci MAS Blaník také probíhá hlavně v organizačních věcech (např. menší školy při společném využití autobusu) nebo probíhá spolupráce na projektech. Případně školy sdílí neformálně vzdělávací postupy. Hojně také školy spolupracují s poskytovateli různých kulturních a vzdělávacích programů (např. Ekocentrum Vlašim, Muzeum Podblanicka, Policie ČR, místní knihovny apod.). Školy spolupracují také se Základní uměleckou školou Vlašim, která má v odloučená pracoviště v ZŠ Čechtice, ZŠ Dolní Kralovice a ZŠ Divišov (mimo území MAS Blaník). Součástí spolupráce jsou i náborové akce do ZUŠ v ZŠ Trhový Štěpánov, ZŠ Zdislavice a ZŠ Načeradec. Základní škola Trhový Štěpánov je odloučeným pracovištěm ZUŠ Zruč nad Sázavou (mimo MAS Blaník), s touto ZUŠ spolupracuje také ZŠ Čechtice a výrazným způsobem také ZŠ Dolní Kralovice. Základní škola Vlašim, Vorlína ve velké míře spolupracuje s Měddm Vlašim. Formy spolupráce Měddm Vlašim probíhají i se Základní školou Vlašim, Sídliště. Školy využívají partnerství v různých evropských projektech podávaných různými institucemi.

Střední školy cílí spolupráci také do propojení výuky s praxí. Například SOŠ a SOU spolupracuje s různými firmami z bližšího a vzdálenějšího okolí v rámci povinné praxe. I SPŠ se snaží o určité propojení s praxí, spíše však na bázi odborných exkurzí. Studenti všech ročníků navštíví pracoviště blízké jejich oboru a seznámí se tak s jeho fungováním. Ale k získání praktické zkušenosti nedochází. Na Obchodní akademii mají studenti ve 2. a 3.

¹⁴ Pro představu uvádíme soutěže Talent Středních Čech 2019 pro strojní mechaniky či 4x4 Landrover ve školách, které se zúčastnili studenti SPŠ Vlašim. SOŠ a SOU Vlašim se zúčastnila například Gastronomické soutěže pro obory E či Celostátní soutěže ve svařování.

¹⁵ Pravidelně výtvarnou soutěž vypisuje Muzeum Podblanicka „Malujeme s muzeem“ a také Spolkový dům ve Vlašimi v rámci akce „Slavnosti sourozenců Roškotových.“

ročníku v rámci ŠVP povinnou praxi ve firmách v regionu. Není zde navázaná žádná dlouhodobá spolupráce, studenti si firmu, ve které budou působit, vybírají sami dle svého zájmu.

Všechny základní školy se za rok účastní několika desítek kulturních akcí pořádaných jinými subjekty. Některé akce probíhají na úrovni celé školy, některé na úrovni ročníků (většinou vlašimské školy) a některé na úrovni jednotlivých tříd. Část z těchto akcí je placená. Každá základní škola také pořádá každoročně některé kulturní akce pro rodiče nebo jiné subjekty (většinou pro žáky mateřských škol). Většinou se na organizaci akce podílí základní škola společně se školní družinou. Jedná se o různé jarmarky, přehlídky a vystoupení (zavedené jsou stále kluby mladého diváka a čtenáře). Výjimečné postavení má v tomto ohledu základní umělecká škola Vlašim, která realizuje desítky různých přehlídek a vystoupení.

Studenti všech středních škol také navštěvují různé kulturní a jiné akce pořádané jinými subjekty. Některé akce (např. divadla či poznávací zájezdy) jsou hrazeny rodiči studentů. Nelze však na základě dostupných údajů zjistit, zda se někteří ze studentů těchto akcí neúčastní z důvodů finanční situace rodiny.

Zahraniční spolupráce škol

Dle výročních zpráv základních škol se ukazuje, že většina škol má nějaký kontakt se zahraničím. Některé školy mají navázaný písemný kontakt se zahraničím. Nejvíce zastoupené jsou poznávací a vzdělávací zájezdy do zahraničí, nicméně ty jsou finančně nejnáročnější a může si je „dovolit“ pouze velmi omezené procento žáků.

Střední školy jsou na tom v otázce mezinárodní spolupráce velmi rozdílně. Obchodní akademie má navázanou spolupráci s německou střední školou v Albstadt a již několik let úspěšně probíhají týdenní výměnné pobyty studentů. Dochází tak ke zlepšení úrovně německého jazyka studentů a poznávání místní kultury. Na Gymnáziu také došlo k navázání spolupráce a také se jedná o německou střední školu Albstadt. I zde dochází k výměnným pobytům. Bohužel jsou v roce 2020 i na počátku 2021 všechny výměnné pobyty zastaveny z důvodu pandemie onemocnění covid 19. Gymnázium Vlašim se zapojuje i do projektů Comenius či Leonardo da Vinci. Střední průmyslová škola žádnou spolupráci ve své výroční zprávě nezmiňuje. SOŠ a SOU ve svých výročních zprávách také nezmiňuje, že by probíhala jakákoli forma mezinárodní spolupráce.

Bohužel pandemie onemocnění covid 19 mezinárodní spolupráci i výměnné pobyty pozastavila, školy však na pracovních skupinách zmínily, že chtějí mezinárodní spolupráci obnovit, až to situace dovolí.

Co se týče jazykové vybavenosti jednotlivých středních škol, tak anglický i německý jazyk je vyučován na všech středních školách. V nabídce Gymnázia, Obchodní akademie i Střední průmyslové školy se objevuje i ruský jazyk. Na základních školách je vyučován anglický a německý jazyk.

3.7. Zapojení rodičů – spolupráce

Ve většině mateřských škol existuje spolek nebo unie rodičů, které podporuje danou školku, spoluorganizují akce ve školce. Ne ve všech případech to však znamená, že rodiče jsou aktivní, vedení školek by uvítalo větší

aktivitu rodičů. Je snaha zapojit i prarodiče (čtou dětem ve školce pohádky; pořádá se den určený babičkám a dědečkům). Spolupráce s rodiči v mateřských školách probíhá převážně v rámci neformálního setkávání a také při různých společenských akcích, kde se do přípravy rodiče zapojují.

Rodičovské organizace fungují při všech základních školách (včetně ZUŠ a ZŠ, Vlašim, Březinská). Tyto organizace podporují finančně vzdělávací aktivity školy (lyžařské zájezdy, knihy do knihoven, příspěvky na reprezentaci školy na soutěžích, příspěvky na pomůcky). Spolupráce s rodiči na základních školách probíhá na několika úrovních od pravidelných třídních schůzek, schůzek učitel-rodič-žák, až po neformální setkávání a zapojení do pořádání společenských akcí. Dle odpovědí škol je rozvrstvení spolupráce s rodiči ve školách napříč územím víceméně stejná. Dle informací ředitelů škol je situace ohledně aktivity lepší než před pár lety, ale stále je velké procento rodičů, kteří jsou neaktivní.

3.8. Vzdělávání pedagogických pracovníků

Na všech školách se pedagogové pravidelně dále vzdělávají. Mezi nejčastěji navštěvovaná školení patří u mateřských škol kurzy DVPP na matematickou a čtenářskou pregramotnost a dále také kurzy zaměřené na polytechnickou výchovu. Dle dotazníkového šetření by mateřské školy nejvíce uvítali metodická školení a mentorský výcvik.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků základní škol probíhá dle plánů jednotlivých škol. Ve vedení škol převládá vzdělávání týkající se legislativy a organizace. Další ve velké míře často zmiňovanou oblastí je vzdělávání v oblasti inkluze. Hojně se též ve výročních zprávách objevují školení spojená s využitím ICT techniky a jejího většího zapojení do výuky. Samozřejmostí ve školách jsou školení pro metodiky prevence a výchovné poradce. Většina zaměření dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků směřuje k osobnostně sociálnímu a profesnímu rozvoji pedagogů. Školy hojně využívají školení, které jsou financována z evropských fondů (tzv. šablony) a školy tak nesou zátěž pouze v podobě zastupování nepřítomného pedagoga. Částky vynakládané na další vzdělávání pedagogických pracovníků tak jsou z pohledu rozpočtů škol nepatrné.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogů jsou na tom střední školy víceméně stejně. Učitelé se hojně účastnili seminářů k prohloubení svých odborných znalostí. Dále jsou nejvíce zmiňovanou oblastí školení zaměřená na využití ICT techniky ve výuce a také školení osobnostně sociálního rozvoje. I střední školy na většinu kurzů v rámci dalšího vzdělávání pedagogů využívají možnosti financování v rámci projektů zjednodušeného financování.

3.9. Mimoškolní vzdělávání

Mimoškolní vzdělávání je zajišťováno částečně školami, místními spolky a sdruženími. Největším volnočasovým střediskem je **MěDDM ve Vlašimi**¹⁶. Toto zařízení otevírá každoročně kolem 120 zájmových útvarů. Vedle pravidelných zájmových útvarů MěDDM organizuje mnoho dalších jednorázových aktivit (zájezdy do divadel, spolupráce při májových slavnostech, dětské dny, zájezdy do zahraničí, dětské pobytové tábory, zajištění programu v době některých volných dnů, organizace soutěží). V současné době MěDDM úzce spolupracuje se ZŠ, Vlašim, Vorlina na organizaci jak zájmových útvarů, tak různých soutěží a exkurzí pro žáky školy.

Název organizace	Kapacita školní rok	Počet účastníků 2016/2017	Počet účastníků 2017/2018	Počet účastníků 2018/2019	Počet účastníků 2019/2020	Počet účastníků 2020/2021
MěDDM Vlašim	Není určena	1362	2351	2448	2726	2475

Dále ve Vlašimi v oboru hudebním, tanečním, literárně dramatickém a výtvarném působí **Základní umělecká škola Vlašim**. Tuto činnost v Čechčicích, Dolních Kralovicích a v Trhovém Štěpánově zprostředkovává Základní umělecká škola Zruč nad Sázavou.

¹⁶ www.mddm-vlasim.cz

V oblasti mimoškolní nabídky je situace škol velmi rozdílná. Všechny základní školy (vyjma ZUŠ) provozují školní družinu, v rámci kterých probíhají také mimoškolní zájmové aktivity. Pravidelně školní družiny navštěvuje skoro 30 % všech žáků na území MAS. Vedle mimoškolní činnosti školních družin většina škol nabízí svým žákům zájmové útvary. Zájmové útvary nenabízí pouze ZŠ, Vlašim, Vorlina, na které ale realizuje dostatečný počet zájmových útvarů MěDDM. Na ostatních základních školách jsou každoročně také otvírány zájmové útvary většinou podle velikosti školy a také možností dané školy. Z dotazníkové šetření vyšlo, že nejčastějšími kroužky jsou sportovní, jazykové, hudební a tematické.

Mateřské školy, až na výjimky, v rámci svého provozu žádné **kroužky** nenabízí. V dotazníkovém šetření uvedla pouze MŠ Vorlina Vlašim, že je zde k dispozici jazykový kroužek. Ostatní mateřské školy žádné kroužky nenabízí.

Další vzdělávací instituce

V regionu MAS Blaník se nachází několik organizací, které pořádají různé vzdělávací kurzy, semináře či workshopy apod.

Jednou z nich je **Podblanické ekocentrum ČSOP**, které se zaměřuje zvláště na ekologickou výchovu. Ekocentrum dlouhodobě spolupracuje s mateřskými, základními a středními školami právě v oblasti ekologické výchovy. Ekocentrum nabízí pro školy širokou škálu výukových programů, některé z nich jsou i vícedenní. Pedagogům je nabízena metodická pomoc na poli EVVO¹⁷.

Podblanické ekocentrum pořádá řadu přednášek a tematických dnů. Pro děti pořádají Polytechnický kroužek, Badatelský kroužek a Zookroužek mladých ochránců přírody.

Další institucí, která má jako jednu ze svých náplní vzdělávání, je **Muzeum Podblanicka**. Mezi standardní činnost patří pořádání výstav. V roce 2020 uspořádalo muzeum celkem dvanáct krátkodobých výstav, z toho jedenáct na pobočce ve Vlašimi a jednu na pobočce v Růžkových Lhoticích.¹⁸ Samozřejmě má muzeum stále expozice.¹⁹

Mezi pravidelné akce muzea patří také přednášky a edukační programy. V roce 2020 jich muzeum uspořádalo pouze dvě přednášky vzhledem k častému uzavírání muzea s ohledem na pandemii onemocnění covid 19.²⁰

¹⁷ Pro mateřské školy zajímaví se o ekologickou výchovu existuje síť Mrkvička a pro školy existuje **Síť M.R.K.E.V**, která zprostředkovává metodickou pomoc školám, setkávání a výměnu zkušeností, vzájemnou komunikaci, spolupráci a podporu pedagogických pracovníků a škol realizujících ekologickou výchovu.

¹⁸ Například: Malujeme s muzeem, Svět kolem nás v okamžiku času, Kněžna sv. Ludmila. Střední Čechy, kolébka národních patronů, Cesta za japonským textilem, Cesta ke svobodě (1938-1989) a v Růžkových Lhoticích výstavu Bonsaje a misky.

¹⁹ Zámecké parky a historie zámku Vlašim, Příroda Podblanicka, S přesnou muškou-tradice lovectví a zbrojařství a Tajemství zámeckého sklepení

²⁰ Nejstarší české kláštery a jejich otazníky a Archeologové a detektoráři – perspektivy soužití

Muzeum také pořádá výukové programy pro děti²¹. I zde bohužel měla na tuto činnost vliv epidemická situace. Mezi aktivity Muzea také patří pořádání koncertů²².

Vzdělávání dospělých poskytuje i **spolek Montessori Vlašim**, které pořádá vzdělávací kurzy a semináře především z oblasti montessori pedagogiky. Dále spolek pořádá kroužky pro děti hlavně předškolního věku. Mezi již dlouhodobě zavedené patří Herna s probranen či Batolátka-cvičení maminek s dětmi, dalšími jsou Montessori matematika 6 – 10 let, Pohybovky pro rodiče s dětmi 2 – 4 roky či Tvorba webových aplikací od 12 let.²³

Vzděláváním dospělých se zabývá i **Charita Vlašim**, která pořádá přednášky na různorodá témata. Dále nabízí pro seniory Akademii třetího věku (na podzim roku 2020 např. na téma Dějiny Evropy v souvislostech²⁴) a Univerzitu třetího věku ve spolupráci s Matematicko-fyzikální fakultou Univerzity Karlovy.²⁵

Vzdělávací a zájmové semináře a kurzy v širokém spektru nabízí i **Spolkové domy** napříč územím MAS Blaník. Spolkový dům ve Vlašimi nabízí přednášky pro veřejnost, rukodělné kurzů a workshopy²⁶, také pořádá výstavy a kulturní akce pro širokou veřejnost. Spolkový dům v Trhovém Štěpánově nabízí kurzy pro dospělé²⁷. Spolkový dům v Pravoníně také pořádá různé rukodělné kurzy (např. pletení, keramika pro děti). Pořádá také různorodé společenské akce převážně pro místní.

Nedílnou součástí vzdělávání dospělých jsou i **jazykové školy**²⁸. Školy nabízejí širokou škálu jazyků. Samozřejmostí je anglický a německý jazyk. Dalšími jazyky v nabídce jsou pak francouzský, ruský a španělský jazyk a český jazyk pro cizince. Výuka cizích jazyků může také probíhat formou soukromé výuky.

²¹ Program Krásná kniha a krásné písmo – ZŠ Divišov (mimo území MAS), programy na zámku v Růžkových Lhoticích (témata pravěk a středověk).

²² V roce 2020 se například pořádali koncerty Halíř trio, Opereta Gala, koncerty ZUŠ Vlašim, Čechomor a Štefan Margita a jeho hosté.

²³ Zdroj www.montessorivlasim.cz

²⁴ Přednášejí vyučující **Academia rerum civilium – Vysoké školy politických a společenských věd** Kutná Hora

²⁵ Program celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku je zpravidla určen zájemcům, kteří dosáhli důchodového věku a mají střední vzdělání s maturitní zkouškou. Absolventům programu U3V vydá Univerzita Karlova osvědčení, jehož předání probíhá zpravidla v Karolinu.

²⁶ V roce 2020, když to situace umožnila, uspořádána například přednáška Jak přilákat včely do zahrad, Kurz šití či kurz Plstěná zvířátka a skřítki.

²⁷ Ve školní roce 2020/2021 jazykové kurzy, kurz šití pro začátečníky, kurz kreslení a kurz korálkování a paličkování.

²⁸ Na území MAS Blaník se nacházejí tyto jazykové školy, a to jazyková škola Elite, Studio Bravo, Jazyková škola Helen Doron,

3.10. Vliv pandemie onemocnění covid 19 na oblast školství

Od poloviny března roku 2020 je české školství ovlivněno pandemií onemocnění covid 19 a školy byly nuceny přejít na distanční formu vzdělávání.

Mateřské školy napříč územím byly v březnu 2020 zřizovateli uzavřeny a do provozu se vracely v průběhu měsíce května. Po letních prázdninách se mateřské školy vrátily k běžnému režimu ovšem za zpřísněných hygienických podmínek. Obsazenost mateřských škol v průběhu podzimních měsíců kolísala okolo 50 % celkové kapacity zařízení. Školky se musely vypořádat se zvýšenými nároky na hygienická pravidla (častější dezinfekce prostor, zákaz vstupu rodičů do budovy, tzn. přebírání dětí u vstupu). Často na tyto činnosti využívaly školní asistenty hrazené z projektů zjednodušeného vykazování. Spolupráce a komunikace s rodiči je po celou dobu pandemie na dobré úrovni, rodiče respektují všechna opatření a také se většina snažila nedávat děti do mateřské školy nadbytečně.

V jarních měsících roku 2020 základní školy v rámci distanční výuky využívali různé formy komunikace s rodiči i žáky (elektronické žákovské knížky, emaily, různé skupiny na Facebooku, Google classroom, úkoly předávané v papírové formě). Postupně přešly školy na jednotné využívání jedné platformy napříč školou. Většina žáků se do online formy distanční výuky zapojuje. Dle informací ze škol se daří v podzimních měsících do distanční výuky v online formě zapojit cca 95 % žáků. Zbýlých 5 % se zapojuje v offline formě nebo dostávají od učitelů individuální úkoly, aby se v určité formě zapojily všechny děti. Je to určitě vzestup oproti jarním měsícům, kdy školy uvádí v úvodních týdnech zapojení zpočátku do výuky okolo 90 % žáků. Školy využívají i dalších dostupných možností pro zpestření výuky (různé online učebnice, odkazy na testy, videa na youtube či jiných online platformách). Spolupráce s rodiči je v tomto období na dobré úrovni, rodiče se aktivně zajímají o průběh distanční výuky, dětem s průběhem výuky pomáhají a učitelům předávají zpětnou vazbu na průběhu a formě distanční výuky. Třídní schůzky probíhají také v online režimu. Rodiče také využívají možnosti individuální konzultace učitel-rodič-žák. Hodnocení na školách probíhá s přihlédnutím k aktivnímu zapojení do distanční výuky a plnění zadaných úkolů. Školy však k výsledné známce často používají i formu slovního hodnocení či alespoň vysvětlujícího komentáře, který dokáže lépe vystihnout danou úroveň žáka.

I na středních školách se podařilo zvládnout přechod na distanční výuku poměrně hladce. Školy se po počátečním využívání různých aplikací a dostupných cest sjednotili ve využívání jednotné platformy. Studenti se do výuky zapojovali bez větších problémů a komunikace s rodiči probíhala převážně před online aplikací či na online třídních schůzkách. Školám se také podař

4. CESTOVNÍ RUCH A PŘEDPOKLADY JEHO ROZVOJE

Editor textu: Mgr. Tomáš Kramár

Autor: Mgr. Jana Špačková

4.1. Předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Cestovní ruch v České republice je nejen kvůli pandemii covid-19 na zásadní křižovatce. V ekonomicky aktivním věku je stále více lidí se zcela odlišnými požadavky, chováním a vnímáním v porovnání s předchozími generacemi. Z toho vyplývá, že dosavadní metody a postupy v cestovním ruchu, které se dnes obracejí především ke generaci narozené před rokem 1980 (označované jako „generace X“), a způsoby jeho řízení a marketingové postupy nemohou do budoucna stačit. Zásadním prvkem konkurenceschopnosti jednotlivých turistických regionů bude schopnost aktivně využívat v cestovním ruchu nové technologie a nové marketingové postupy, a především spolupracovat napříč celým spektrem aktérů v cestovním ruchu.

4.1.1. Konkurenční výhody regionu

Za konkurenční výhodu regionu lze považovat funkční oblastní organizaci destinačního managementu – turistickou oblast Kraj blanických rytířů a od roku 2008 rozvíjenou spolupráci všech aktérů v cestovním ruchu na Podblanicku – veřejné sféry, podnikatelského sektoru, neziskových organizací a aktivních jednotlivců. Dlouhodobým společným cílem těchto subjektů je rozvoj udržitelného cestovního ruchu v regionu. Dalšími konkurenčními výhodami jsou statut CHKO Blaník, dobrá dopravní dostupnost regionu z Prahy a fenomén Velkého Blaníku jakožto symbolu naděje na získání svobody a svébytnosti českého národa, opředěného řadou legend a pověstí

.

4.1.2. Dopravní infrastruktura

Region je poměrně snadno dostupný po dálnici D1, díky své blízkosti k Praze zejména pro turisty z pražské metropole. Pro provozování cykloturistiky je možné vozovky označit jako vhodné, byť na některých cyklotrasách se snížily komfort a bezpečí cyklistů z důvodu nárůstu automobilové dopravy v posledních letech, stejně tak při průjezdu některými městy a obcemi. Parkovací místa a vybavení návaznou infrastrukturou (odpočívadla, WC, odpadkové koše) lze označit jako dobrou. Do regionu vede železnice. Lokální trať z Benešova přes Vlašim do Trhového Štěpánova navazuje na koridorovou trasu Praha – České Budějovice. Hustá síť

zastávek mimo silniční tahy předurčuje lokální železnici k většímu využití v rámci domácího cestovního ruchu, zejména ve vazbě na pěší turistiku a cykloturistiku. Z důvodu velmi nízké vytiženosti existuje riziko ukončení provozu na této trase. Část trasy z Trhového Štěpánova směrem do zaniklých Dolních Kralovic, která již není v provozu, je atraktivní cíl pro pěší turisty i fanoušky železniční historie. Díky integraci Voticka do PID (Pražská integrovaná doprava) od června 2020 je zajištěno dobré autobusové spojení mezi Voticemi a Vlašimí přes Louňovice pod Blaníkem a Kondrac i o víkendech a svátcích.

Pro vodáckou turistiku je řeka Blanice nevhodná pro nízký průtok vody, splavná je pouze několik dní v roce. V rámci území MAS Blaník je provozována vodácká turistika na Sázavě a to v KÚ Soutice, Tichonice a Střechov nad Sázavou. Řeka Želivka není vodáky využívána.

4. 1. 3. Turisté, výletníci, rezidenti a jejich účast na cestovním ruchu

Turista – absolvuje v regionu alespoň jedno přenocování. Výletník – region navštěvuje, ale nepřespává v něm. Zahraniční turista – hovoří cizím jazykem. Rezident – místní obyvatel, „konzumující“ cestovní ruch v daném regionu. První a zároveň poslední marketingový průzkum byl v regionu vypracovaný v roce 2008. Současná (2020) situace v regionu neodpovídá jeho závěrům, a to hned z několika důvodů: v regionu byla podstatně rozšířena nabídka turistických aktivit, jistým vývojem prošly i služby v cestovním ruchu a aktivity navenek (hl. marketing) jsou jednotně řízeny DMO Kraj blanických rytířů. V roce 2021 uskuteční DMO nový marketingový průzkum, jehož součástí bude i % účasti výletníků, turistů, rezidentů a zahraničních návštěvníků a jejich chování v oblasti. Díky dobré dopravní dostupnosti převažují (cca 80 %) jednodenní výletníci nad turisty (cca 20 %). Je to dáno také omezenými ubytovacími kapacitami v regionu. Kromě výletníků z blízkého okolí (Benešovsko, Tábořsko, Voticko, Zručsko, Mladovožicko) tvoří velkou část návštěvníků Pražané. Důležitými konzumenty cestovního ruchu jsou místní obyvatelé, kteří zvláště ve dnech volna významně navyšují podíl návštěvníků v turistických aktivitách a ve službách v cestovním ruchu.

4. 1. 4. Příjezdový cestovní ruch

Kvalifikovaným odhadem lze stanovit, že drtivou většinu (99 %) „konzumentů“ cestovního ruchu v regionu tvoří česky hovořící návštěvníci. Cizojazyčně hovořící se rekrutují z příbuzných rezidentů, ojediněle jde o turisty, cestující z Prahy do jiného cíle s přestávkou ve Vlašimi, nebo Holanďany, uskutečňující výlet z kempu na Slapech.

Území má omezený potenciál pro zahraniční návštěvníky.

Doporučované aktivity pro zahraniční návštěvníky:

Zámek a park Vlašim

Návštěvnické středisko Vodní dům Hulice

Velký Blaník s rozhlednou

4.1. 5. Segmentace cílových skupin

Tato kapitola stanovuje nejvýznamnější cílové skupiny pro MAS Blaník z pohledu cestovního ruchu a dělí je do dvou kategorií dle významu: hlavní nebo doplňková cílová skupina.

cílová skupina	kategorie (hlavní/doplňková)	velikost	ekonomický potenciál	udržitelnost	dosažitelnost	jiný přínos	Nabídka v destinaci
Turista baťůžkář	hlavní	střední	malý	stálá a trvalá	snadná v případě tradičních míst a akcí		bohatá
Konzumní návštěvník s dítětem	hlavní	obrovská až nevyčerpatelná	velký	náročná skupina, která stále vyžaduje něco nového, stále se obměňuje	dobrá přes média		dobrá
Poznávač	hlavní	střední nebo malá	malý-střední	snadná, pokud máme co nabídnout	dobrá		bohatá
Požítkař	hlavní	střední nebo malá	velký	je-li spokojen, vrací se	náročná		nedostatečná
Třída na výletě	hlavní	velká	střední-velký	stálá a trvalá	snadná	zážitky z dětství motivují v budoucnu k návratu	průměrná
Cykloturista	hlavní	velká a rostoucí	střední-velký	dobrá	středně obtížná		průměrná
Domorodec s příbuznými na návštěvě	hlavní	velká	střední	stálá a trvalá	snadná		bohatá
Firma na teambuildingu nebo školení	??	velká	velká	stálá, opakovaně	obtížná	pokud se tu jedinci zalíbí, je motivován přijet znovu s rodinou	dobrá
Dva zamilovaní	doplňková	malá	střední-velký	nestabilní	obtížnější		průměrná
Sportovec výkoňák	doplňková	malá, rostoucí	střední	jednorázové návštěvy	středně obtížná	pokud se tu jedinci zalíbí, je motivován přijet znovu s rodinou na jiný tip pobytu	nedostatečná
Organizovaný důchodce	doplňková	střední	malý	stálá	snadná		bohatá
Dovolenkující Holanďan	doplňková	malá	střední	je-li spokojen, vrací se	středně obtížná?	doporučí nás přátelům	dobrá
Cizinec na obchodní cestě	doplňková	malá	střední-velký	nízká	obtížná, nárazově		dobrá
Duchovní poutník	doplňková	malá	malý-střední	jednorázové návštěvy	středně obtížná?		dobrá
Autočundrák a karavinstá	doplňková	malá, rostoucí	malý-střední	jednorázové i opakované návštěvy	snadná, máme-li služby		nedostatečná

4.1. 6. Vybrané zájmy a potřeby návštěvníků

Blanická legenda a patriotismus – pověsti a příběhy

Popularita šlechtických sídel

Víkendový program pro rodiny s dětmi

Geo a eko turistika, venkovská turistika

Užívat klidu venkova v blízkosti Prahy

Sportovně turistické výlety nedaleko Prahy

Edutainment („vzdělávání“) – cestování za zábavným vzděláváním, volný čas dětí s přidanou hodnotou

4.2. Řízení cestovního ruchu

4.2. 1. DMO Kraj blanických rytířů a marketingová strategie

Na území MAS Blaník působí v oblasti cestovního ruchu od roku 2018 DMO Kraj blanických rytířů – management zajišťující koordinaci cestovního ruchu na území Vlašimska, Voticka, Zručka a Dolnokralovicka. Od října 2019 jde o certifikovanou oblastní turistickou destinaci. Hlavním posláním DMO Kraj blanických rytířů je koordinace nabídky cestovního ruchu v destinaci - definované a rozvíjené produkty cestovního ruchu, aktivní B2B spolupráce s partnery na oblastní úrovni, aktualizace informací o nabídce destinace, kultivace potenciálu destinace, aktivní realizace marketingových aktivit, jednotný branding, spolupráce na akcích regionálního významu, aktivní využívání vhodných marketingových nástrojů, poradenství subjektům v destinaci, podpora vzdělávacích aktivit, rozvoje kvality v destinaci, vlastní vzdělávání a rozvoj, sledování efektivity aktivit, sběr doporučených dat a aktivní spolupráce s krajskou DMO a Czech Tourismem – národní centrálou cestovního ruchu. O aktivitách DMO, kterou koordinuje Kraj blanických rytířů, z. s., více na www.blanik.net.

Marketingová strategie vychází z potenciálu území. V DMO Kraj blanických rytířů jsou dlouhodobě rozvíjeny čtyři hlavní produkty cestovního ruchu:

Kraj blanických rytířů: Pro vás a vaše poklady

- kompletní nabídka pro cílovou skupinu rodin s dětmi
- Společné vstupenky, questingy, web, tiskoviny, geocashing, regionální značka

Kraj blanických rytířů: Každý Čech na Blaník

- kompletní nabídka destinace cílové skupině pěší turista
- web, tiskoviny, naučné stezky a pěší výlety, Poutní cesta Blaník–Říp

Podzim v Kraji blanických rytířů: Staňte se součástí legendy

- prodloužení sezony do podzimních měsíců – napříč cílovými skupinami
- eventy, aktivity, tiskoviny, web, kampaň, questing

Kraj blanických rytířů: Objevte tajemství pod povrchem

- geopark – všechny cílové skupiny
- geocashing, mobilní aplikace s výlety, tiskoviny, eventy, web

4.2. 2. Geopark Kraj blanických rytířů

Geopark Kraj blanických rytířů, certifikovaný v roce 2014, je přírodně, geologicky a historicky cenné území v centrální oblasti Čech jižně od Prahy, které se z větší části rozkládá na území okresu Benešov ve Středočeském kraji. Koordinátorem činnosti geoparku je základní organizace Českého svazu ochránců přírody ve Vlašimi. Některé z aktivit geoparku, související s cestovním ruchem, převzal v roce 2018 Kraj blanických rytířů, z. s. Geopark nedávno spustil i novou mobilní aplikaci pro návštěvníky.

4.2.3. . Regionální značka KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ Regionální produkt R©

Značku uděluje Český svaz ochránců přírody Vlašim ve spolupráci s Asociací regionálních značek, o. s., na území MAS Blaník, MAS Posázaví a MAS Voticko.

Detailní informace včetně prezentace všech certifikovaných produktů jsou na stránkách www.regionalni-znacky.cz/kraj-blanicky-rytiru.

4.3. Atraktivita cestovního ruchu

Atraktivita cestovního ruchu v MAS Blaník vyplývá jednak z přírodních dispozic, jednak z celkového kulturně historického rozvoje regionu. Přírozenou osou území je tok řeky Blanice. Ta zároveň tvoří dno tzv. Blanické brázdy, s nejvyšším vrchem Blaník (638 m n. m.), který je turistickou, přírodní a kulturní dominantou turistické destinace. Území se vyznačuje geologickou pestrostí. Díky ní a existujícímu turistickému potenciálu byl na většině území destinace vyhlášen národní geopark Kraj blanických rytířů.

Krajina je prostá historických schematických úprav, přestože je její malebnost k barokním krajinám často přirovnávána. Harmonické střídání lesních a menších zemědělských ploch s různými kulturami, liniová vegetace, říční a potoční nivy, malé vodní plochy a poměrně hustá síť cest vypadají zejména při pohledu z výšky velmi malebně. V regionu nedošlo, až na drobné výjimky, k pozemkovým úpravám. Řada obcí se rozhodla k obnově původních alejí a stromořadí, které obnovuje sama nebo ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody Vlašim.

Nejstarší dějiny území jsou zatím poměrně málo prozkoumány. Ojedinelé nálezy ze střední a mladší doby kamenné dokladem toho, že pro pravěkého člověka nebylo toto teritorium zcela neznámé a věnoval mu pozornost minimálně v rámci svých prospekčních cest za zvěří a nerostnými surovinami. Nejvýznamnější známou pravěkou lokalitou, která současně patří k turisticky atraktivním místům, je halštatsko-laténské hradiště na vrcholu Velkého Blaníku z 5. století před n. l. Dokladů raně slovanského osídlení je v kraji doloženo relativně málo, mezi nejznámější lokality z tohoto období patří Libež ležící severně od Vlašimi. Zcela zásadní vliv na formování podblanické krajiny mělo až období středověké vnitřní kolonizace ve 12. století. Tehdy byly položeny základy sídelní struktury, která v hlavních rysech v téměř nezměněné podobě existuje dodnes.

V novověku došlo v případě Podblanicka k jisté vývojové stagnaci. Období do konce 18. století je spojeno s budováním šlechtických velkostatků, které určovaly v rozhodující míře podobu zdejší krajiny a sídel. Do dnešních dnů se dochovala řada hospodářských objektů vzniklých právě v této době (mlýny, pivovary, areály panských dvorů, sýpky atd.). Šlechtické velkostatky se od konce 18. století pokoušely v rámci procesu protoindustrializace o zavedení průmyslové výroby v regionu. Byly budovány manufakturní přádelny, papírny, lihovary, továrna na kameninu a jiné podobné provozy. Většina z těchto pokusů o podnikání v režii šlechty však neměla dlouhého trvání, proces industrializace Podblanicka se zastavil a region zůstal až do 20. století zcela zemědělský. Postupné zlepšování hospodářské situace v období baroka se ovšem odrazilo v bohatém zastoupení barokní architektury v regionu. Právě díky hojným stavebním úpravám šlechtických sídel a sakrálních staveb v této dějinné etapě a díky viditelným zásahům do krajiny, které vyplývaly z osvícenských

reformou habsburského soustátí na přelomu 18. a 19. století (např. úpravy cestní sítě či lesního hospodaření), získal region svou dnešní nezaměnitelnou malebnou tvář, která je jednou z jeho nejcennějších deviz z hlediska cestovního ruchu.

Výrazné zásahy do krajiny znamenala ve 2. polovině 20. století kolektivizace zemědělství a snaha o vytvoření „socialistického venkova“. Zásadně se projevily na rozložení orné, respektive lesní půdy v krajině a v návaznosti na to v menší míře na síti polních a lesních cest.

Terén mírně zvlněné krajiny je vhodný pro cykloturistiku i pěší turistiku. Krajina je dostatečně pestrá a zajímavá s pěknými výhledy, ale pohyb v ní není přespříliš náročný.

4.3. 1. Top turistický cíl

Velký a Malý Blaník
V rámci území MAS Blaník je nejvýznamnější lokalitou Velký a Malý Blaník. V případě této lokality je kombinována přírodní, historická a kulturní atraktivita a její jednoznačné zařazení do kategorie není možné. Především díky blanickému mýtu patří Blaník k místům neodmyslitelně spjatým s formováním moderního českého národa – zařazuje se tak k lokalitám národního významu. Jde o nejnavštěvovanější lokalitu na území MAS Blaník – dle odhadů Velký Blaník 30 000 návštěv, Malý Blaník 9 000 návštěv (dle údajů ze sčítaců 2017). Vrcholové partie obou vrchů tvoří přírodní rezervace.

Velký Blaník: Na vrcholu Velkého Blaníku se nachází celoročně otevřená rozhledna ve tvaru husitské hlásky, dále místa, spjatá s českou historií – Veřejová a Slepíčí skála. Od Domu přírody Blaníku u Krasovic u Kondrace vede přes vrchol k parkovišti nad Louňovicemi čtyřkilometrová naučná stezka S rytířem na Blaník, vedená po červené trase KČT.

Malý Blaník: Na vrchol Malého Blaníku vede od rozcestníku Tří červených červená trasa KČT. Malému Blaníku dominuje torzo oktogonální barokní kaple sv. Máří Magdalény z roku 1753. V letech 2020-2023 realizuje Arcibiskupství pražské obnovu kaple tak, aby bylo toto nejvýznamnější místo Podblanicka zachováno pro další generace.

4.3. 2. Kulturně-historické atraktivity

Region nemůže nabídnout významné památky, kterými jsou např. památkové městské zóny zapsané v seznamu UNESCO (ve Středočeském kraji Kutná Hora). Kulturně-historických památek je v regionu řada, většina z nich však lokálního a krajského, ojediněle celorepublikového významu (zámek a park Vlašim).

4.3. 3. Hrady, zámky, tvrze

Vlašimský zámek a park

Vlašimský zámek byl na ostrohu nad řekou Blaníci postaven na začátku 14. století pány z Janovic. Svou dnešní podobu získal v 19. století za posledních šlechtických majitelů – knížat z Aerspergu, kteří jej přestavěli v klasicistním duchu. Zámek je sídlem Muzea Podblanicka, jehož expozice vycházejí především z místní historie a tradice. Muzeum pořádá krátkodobé výstavy, přednášky a koncerty, z hlediska cestovního ruchu je využívána věž zámku jako vyhlídková i zámecké sklepení.

V údolí řeky Blanice vznikl v poslední čtvrtině 18. století z lovecké obory a zahrady zámecký park v romantickém duchu s dochovanými romantickými stavbami, jeden z nejkrásnějších v Čechách. Parkem provází 5 km dlouhá Naučná stezka vlašimským zámeckým parkem.

Zámek Růžkovy Lhotice

Zámek v barokním duchu, stojící na místě tvrze ze 14. století, spravuje Muzeum Podblanicka. K vidění je stálá expozice Kraj tónů. Podblanicko v dějinách hudby navazuje na hudební tradici Podblanicka a připomíná osobnost a působení Bedřicha Smetany, Jana Dismase Zelenky, Josefa Leopolda Dukáta, Josefa Suka, Zdeňka Fibicha a dalších. Při zámku je možno si prohlédnout i zámecký park.

Zámek Louňovice pod Blaníkem

Původně renesanční tvrz byla kolem roku 1675 barokně upravena. Dnes je majetkem TJ Sokol Louňovice pod Blaníkem. Cestovnímu ruchu slouží objekt pouze z části: V zámku sídlí sezónní informační centrum, provozující muzeum z dějin Louňovic pod Blaníkem, Zámecká restaurace a obchod.

Zámek Čechtice

Zámek byl v Čechtích postaven v letech 1656 až 1658. Dnes slouží pod názvem Chateau Čechtice jako hotel s restaurací pro hotelové hosty.

Zámek Soutice

Renesanční zámek byl vystavěn ve 2. polovině 17. století na místě starší tvrze. Vzhledem ke svému značně zchátralému stavu je zařazen na seznamu ohrožených památek. Zámek je v soukromém vlastnictví, veřejnosti nepřístupný. Původně anglický park není udržovaný.

Zámek Vraždovy Lhotice

Zámek byl vystavěn v polovině 18. století v barokním slohu. V 90. letech 20. století byl opraven a slouží obytným a obchodním účelům.

Zámek Martinice

Barokní zámek v Martinicích byl vystavěn v 17. století. Je opravován, využíván částečně pro cestovní ruch. Slouží k obytným účelům. Soukromý majitel v něm provozuje Zámecké vetešnictví.

Zámek Pravonín

Zámek stojí na místě původní tvrze z roku 1567. V současné době ve značně zchátralém stavu. Na přelomu let 2019 a 2020 získal zámek nového majitele, koupila jej kladenská firma Thermogas Profibau s.r.o.

Zámek Načeradec

Zámek z roku 1734 sloužil ve 20. století k výchovně-vzdělávacím účelům. Od roku 2019 je objekt v soukromém vlastnictví. Zámecký park je veřejnosti nepřístupný.

Panský zámek v Křivsoudově

Renesanční zámek ze 16. století. V soukromém vlastnictví – veřejnosti nepřístupný.

Pozůstatky tvrze v Načeradci

Tvrz doložena v 16. století, zanikla po požáru v r. 1661. Pozůstatkem tvrze je mohutná gotická čtvercová věž,

později opatřená nástavbou. Dnes zvonice, dříve městské skladiště soli a šatlava. Dnes část věže slouží jako expozice Okénko do života našich předků.

Tvrz Nespery

Dnes barokní sýpka se zbytky obytné věže. V soukromém vlastnictví, v pronájmu SDH Nespery – sezónně využita pro účely cestovního ruchu – expozice o dějinách osady Nespery, o životě předků, pořádání kulturních a společenských akcí.

Další pozůstatky tvrzí: Tvrz Kamberk, pozůstatky tvrže v Borovsku

4.3.4.. Církevní památky

Potenciál z hlediska cestovního ruchu mají na území MAS Blaník především románské kostely, mariánská poutní místa a hojné množství drobných sakrálních památek různých typů (křížek, smírčí kameny, kapličky, Boží muka, křížová cesta).

Husův sbor ve Vlašimi

Kostel Církve československé husitské byl postaven v letech 1924 až 1926. Věž kostela po předchozí domluvě slouží jako rozhledna.

Kostel sv. Jiljí ve Vlašimi

Kostel sv. Jiljí jako pozdně gotickou jednolodní stavbu z první poloviny 16. století nechal postavit Mikuláš Trčka z Lípy.

Loreta u Vlašimi

Jedno z poutních míst Podblanicka, postavené v letech 1703–1706. Hlavní pouť na Loretě připadá na svátek Narození Panny Marie, tradice poutí se udržela dodnes. Cenná je víceřadá lipová alej se statutem „památný strom“.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Louňovicích pod Blaníkem

Původně gotický, zbarokizovaný ve 2. pol. 17. stol. Stál u západní brány areálu v roce 1420 zrušeného ženského premonstrátského kláštera. V kostele pamětní deska otce hudebního skladatele Jana Dismase Zelenky, varhaníka a kantora, pochovaného v kryptě kostela.

Pozůstatky kláštera v Louňovicích pod Blaníkem

Klášter byl založen v polovině 12. století, r. 1420 vypálen husity, nebyl obnoven. Zbytek klášterní zdi se nachází v Žižkově ulici, osazen informační cedulkou.

Kostel sv. Bartoloměje v Kondraci

Románský kostel z období před rokem 1200. V interiéru nástěnné malby k první čtvrtiny 13. stol. U kostela márnice s expozicí o pohřebnictví (klíč na OÚ).

Kostel sv. Petra a Pavla v Načeradci

Původně opevněný kostel z poloviny 12. století. Známý Načeradským misálem, kodexem z konce 13. století, psaným na pergamenu.

Rotunda sv. Jana Křtitele v Pravoníně

Románský kostel z pol. 12. století, obklopený hřbitovem. Vede k němu 300 m dlouhá jírovcová alej.

Kostel sv. Bartoloměje v Trhovém Štěpánově

Původně raně gotický kostel vystavěný ve 13. století, neogoticky upravený v 19. století.

Kostnice a kostel sv. Petra a Pavla ve Zdislavicích

Kostel z roku 1701, postavený na místě starší, dřevěné stavby. Kostel je obklopený hřbitovem s kostnicí z počátku 19. století. Interiér zrekonstruované kostnice zpřístupněn přes mříž vstupních dveří.

Kostel sv. Matouše Hrádek u Vlašimi

Kostel pozdně románského původu z 1. pol. 13. stol. je hlavním poutním místem Podblanicka. Tradice poutí k hrádecké Madoně je živá i v současnosti. Poblíž kostela se nachází Mariánská studánka.

Kostel sv. Jakuba v Domašíně

Původně gotický kostel ze 14. století.

Kostel Narození Panny Marie v Křivsoudově

Na konci 13. století byl vystavěn zdejší kostel Narození Panny Marie, který byl v pozdějších staletích několikrát stavebně upraven a do dnešních dnů si podržel svou barokní podobu.

Kostel sv. Petra a Pavla ve Sněti

Barokní stavba z konce 18. století.

Kostel Nejsvětější trojice v Hradišti

Kostel z konce 13. století.

Kostel sv. Víta v Radošovicích

Původně gotický kostel, zbarokizovaný v první polovině 18. století.

Kostel sv. Martina v Kamberku

Barokní kostel z roku 1720 postavený na místě staršího kostela, zničeného požárem.

Kostel sv. Jakuba Staršího v Čechticích

Původně gotický kostel z r. 1350, v 18. století barokně přestavěn.

Kostel sv. Petra a Pavla v Borovnici

Největší stavba svého druhu v regionu. Poprvé se připomíná v polovině 14. století.

Křížová cesta v Načeradci

Pozdně barokní kapličky při cestě na Holý vrch u Načeradce.

Poutní místo U Kněžny u Studeného

Kaplička z roku 1919 s lesní studánkou – poutní místo.

Další sakrální stavby s potenciálem pro cestovní ruch:

Kostel sv. Jana Nepomuckého v Dubu, kostel Nanebevzetí Panny Marie v Keblově, kostel Nejsvětější trojice v Daměnicích, kostel sv. Josefa ve Veliši, kaple sv. Vojtěcha v Předbořicích, kostel sv. Václava v Bolině, kaple sv. Jana Nepomuckého Chmelná, kostel sv. Petra a Pavla Borovsko, kaple sv. Václava Slověnice, kostel sv. Prokopa Tehov, kostel sv. Filipa a Jakuba Mnichovice, kaple Nalezení sv. Kříže Miřetice, kostel sv. Kateřiny Jeníkov, kostel sv. Jiljí Všebořice.

Seznam církevních památek k rekonstrukci

Indikativní seznam objektů k rekonstrukci (zdroj: Římskokatolická církev, vikariát Vlašim, aktualizováno k 31.10.2020)

Seznam významných památek - skupina A

NÁZEV KULTURNÍ PAMÁTKY	LOKALITA	KRÁTCE POPIS VÝZNAMU	ROZSAH OBNOVY, OPRAVY	ODHADOVANÉ NÁKLADY NA OBNOVU V KČ
kostel sv. Petra a Pavla	Borovsko	Kostel ze 13. stol., stojí na břehu vodního díla Želivka (ochranné pásmo), hrozí mu zánik. Jako jediná zdejší historická památka se dožil současnosti. Velká část vsi i s budovou tvrze či zámku v bezprostředním okolí kostela byla totiž zbořena při výstavbě Želivské přehrady a z původního hradu se dochoval pouze do skály vytesaný sklípek.	Celková obnova památky - havarijný stav	15 000 000,00 Kč
kostel sv. Petra a Pavla, gotická kaple P. Marie Sedmibolestné	Načeradec	Kostel sv. Petra a Pavla v Načeradci je v rozsahu lodi a věže původně románský z doby kolem poloviny 12. stol., postupně byl přestavován a rozšiřován o gotický, polygonálně ukončený presbytář s gotickou velkou obdélnou kaplí Panny Marie Sedmibolestné po severní straně, a novější kaplí Panny Marie Lurdské po jižní straně a sakristií pod oratoří.	Celková obnova interiéru kostela, restaurování mobiliáře	35 000 000,00 Kč

kaple svaté Máří Magdaleny	Malý Blaník	Ještě před postavením současné kaple stávala na Malém Blaníku kaple původní, o níž je zmínka až roku 1672. Novou kapli dal vystavět arcibiskup Khünburg před rokem 1753, kdy byla tato barokní elipticky osmiúhelníková kaple s přilehlou sakristií na severovýchodě vysvěcena. V důsledku reforem císaře Josefa II. z roku 1782 byla kaple uzavřena a od té doby chátrá. Pokus o obnovení poutí k Máří Magdaléně na Malém Blaníku učinil po více jak sto letech (1887) arcibiskup František Schönborn přistavěním dřevěné kapličky k samotné kapli.	Záchrana kritického stavu torza kaple - havarijný stav	6 100 000,00 Kč
----------------------------	-------------	--	--	--------------------

Seznam významných památek - skupina B

NÁZEV OBJEKTU	LOKALITA	KRÁTCE POPIS VÝZNAMU		ODHADOVANÉ NÁKLADY NA OBNOVU V Kč
kostel sv. Jiljí	Všebořice	Kostel sv. Jiljí se nachází ve středu obce obklopen hřbitovní zdí. Jedná se o raně gotickou stavbu z konce 13. století, barokně upravenou v 18. století. Kostel je jednolodní, obdélníkového půdorysu, s pravoúhlým presbytářem a sakristií. V severní stěně lodi se nachází původní gotický portál.	Pokračující práce na obnově kostela - opravy interiéru kostela včetně elektroinstalace, oprava fasády	3 500 000,00 Kč
kostel sv. Jakuba Staršího	Soutice	Kostel sv. Jakuba Staršího se nachází na nepravděelném náměstí v horní části obce. Jedná se o původně asi o románsko-gotickou stavbu ze 14. století, do dnešní podoby přestavenou ve druhé polovině 19. století. Kostel je jednolodní s polygonálně ukončeným presbytářem s opěráky.	Pokračování v celkové opravě kostela - opravy interiéru kostela, odvodnění, oprava fasády	5 500 000,00 Kč

fara	Velíš u Vlašimi	Areál farního území a fara samotná se nachází přímo v sousedství kostela sv. Josefa a přilehlého hřbitova. Její stáří je odhadována s koncem 19.století, do současné podoby přestavěna někdy v 70. až 80. letech 20.století.	Celková oprava fary a celého farního území.	6 500 000,00 Kč
fara	Čechtice	Areál farního území a fara samotná se nachází přímo v sousedství kostela sv. Jakuba Staršího. Klasicistní budova fary, pravděpodobně z konce 18. století, je hlavním bodem celého areálu farního pozemku rozkládajícího se asi 50 m západně od kostela. Mimo budovu fary pak na pozemku můžeme nalézt stodolu, budovu letní kuchyně s jídelnou a garáží, několik dřevěných chatků a budovu chlěva. Uvažovaný areál komunitního centra by zahrnoval celou farní zahradu na západní straně od fary, stodolu, letní kuchyň s jídelnou a garáží a částečně faru samotnou.	Zřízení komunitního centra v areálu farního území	12 000 000,00 Kč
Další, náhradní projekty				
kostel sv. Jana Křtitele	Pravonín	Kostel sv. Jana Křtitele je původně románská rotunda s věží asi z první čtvrtiny 13.století. V rozsahu zdiva lodě a nižší apsidy jde o pozdně románskou stavbu, patrně z počátku 13. století. Věž byla připojena dodatečně, v nedlouhém časovém odstupu. V době baroka byl kostel přestavěn, připojena západní předsíň, sakristie s oratoří a dřevěné patro věže.	Pokračování v opravě stropů a střech kostela, restaurování stropních maleb	2 500 000,00 Kč

kostel sv. Jakuba Staršího	Domašín	Východní vstupní brána je součástí nemovité kulturní památky kostela sv. Jakuba Staršího, evidovaná v Ústředním seznamu kulturních památek pod ev.č.. 18615/2-45 . V vstupní brána na bývalý hřbitov okolo kostela sv. Jakuba Staršího se nachází v centru obce, v současné době v havarijním stavu. Severně vedle vstupní brány se nachází býv. šatlava, dnes krytá zeminou tvořící pahorek. Vnitřní prostor šatlavy je nepřístupný, neboť v místě bývalého vstupu na V průčelí došlo v minulosti k instalaci rozvodných skříní a sloupu elektrického vedení.	Celková oprava V vstupní brány s obnovou bývalé šatlavy - havarijní stav	1 721 000,00
Děkanství č.p.46 - zahrada p.č. 92	Vlašim	Ohradní zeď děkanství čp. 46 se nachází v centru obce, na pozemku p.č. 92, k.ú. Vlašim. Sousední pozemky p.č. 91/1 a 92 také k.ú. Vlašim. Dotčená část ohradní zdi tvoří V hranici zahrady děkanství čp. 46 naproti kostelu sv. Jiljí.	Oprava části ohradní zdi hrozící zřícením - havarijní stav	755 000,00 Kč

3. 2. 3. Židovské památky

Židovský hřbitov Trhový Štěpánov

Hřbitov založený roku 1434, nejstarší náhrobek pochází z roku 1711. Hřbitov je volně přístupný.

Židovský hřbitov ve Vlašimi

Založen byl v druhé polovině 19. století. Zpustošený, neudržovaný. Volně přístupný.

Židovský hřbitov v Načeradci

Hřbitov z 2. poloviny 17. století. Není přístupný.

4.3.5.. Městské památkové zóny a lidová architektura

Městská památková zóna Načeradec

Kostel sv. Petra a Pavla s věží – zvonící, radnicí, areál zámku, okolní měšťanské domy s barokními, případně empírovými prvky – byly za městskou památkovou zónu vyhlášeny v roce 2003.

Radnice v Křivsoudově

Budova radnice z roku 1901 byla postavena v novorenesančním duchu. V budově sídlí úřad městyse, je zde restaurace a knihovna.

Lidové stavby

Významnější soubory roubené architektury nejsou na území MAS Blaník zastoupeny, dochovaly se pouze jednotlivé objekty – např. usedlost č.p. 37 v Mnichovicích. Archaické sýpky s roubenými klenbami lze najít v Kondraci, Krasovicích nebo Radošovicích. Obytné a hospodářské objekty, zdobené nárožním kvádrováním a šambránami stojí v Býkovicích, Mnichovicích či ve Světlé.

4.3.6. Technické, montánní a jiné památky

Vodní nádrž Švihov

Známa spíše jako Želivka, leží v ochranném pásmu zdroje pitné vody. Komentované prohlídky na hráz a k protektorátním mostům zajišťuje Návštěvnické středisko Vodní dům u Hulic.

Hvězdárna ve Vlašimi

Poskytuje pravidelnou službu veřejnosti – páteční pozorování noční oblohy a dále vzdělávací a osvětové akce.

Křížovský lom

V roce 2019 Českým svazem ochránců přírody Vlašim veřejnosti zpřístupněná geologická lokalita s naučnými panely, ohništěm a možností přespání pod širákem.

Červená věž u Vlašimi

Neobvyklá panská hájovna u Jinošova u Vlašimi, má podobu věže.

Dvůr Skalkov u Vlašimi

Původně hospodářský dvůr vlašimského panství Skalkov v Jinošovském údolí u Vlašimi získal svůj romantický ráz v 19. století.

Expozice, muzea, ZOO

Dům přírody Blaníku a Geologická expozice hornin Podblanicka

Dům přírody Blaníku, provozovaný ČSOP Vlašim, seznamuje s přírodou CHKO Blaník. Dům přírody Blaníku je výchozím místem naučné stezky S rytířem na Blaník. U DP se nachází volně přístupná Geologická expozice hornin Podblanicka. DP pořádá krátkodobé výstavy.

paraZOO Vlašim

Unikátní expozice v ČR volně žijících zástupců živočichů, provozovaná ČSOP Vlašim v úzké kooperaci se Záchranou stanicí pro živočichy v Pavlovicích. Zajišťuje programy pro školy.

Včelí svět Hulice

Interaktivní expozice o životě včelstev. Zajišťuje programy pro školy.

Vodní dům Hulice

Interaktivní expozice o vodě, vodních organismech, přehradě Švihov, venkovní vodní herní prvky, exkurze na hráz, naučná stezka. Zajišťuje programy pro školy.

Muzeum Podblanicka

Expozice na zámku ve Vlašimi, na zámku v Růžkových Lhoticích, krátkodobé výstavy, kulturní akce. Zajišťuje programy pro školy.

Farní muzeum Kondrac

Expozice ze života na faře v 19. století, bylinková zahrádka, výstava o pohřebnictví v márnici. Pouze po předchozím objednání pro skupiny nad 10 osob.

Soutické muzeum

Venkovské muzeum o historii obce. Pouze po předchozím objednání.

Muzeum venkova v Kamberku

Stará školní třída, zemědělské nářadí, hornické nástroje. Pouze po předchozím objednání.

Muzeum v Louňovicích pod Bláníkem

Expozice k dějinám Blaníku a okolí, průvodkyně z informačního centra.

Muzeum v Trhovém Štěpánově

Sezónní výstavy, expozice „Ze života našich babiček“.

Galerie Občanská záložna Vlašim

Expozice Království panenek.

Muzeum včelařství v Louňovicích pod Bláníkem

Expozice úlů a včelařského náčiní.

Podblanická galerie ve Vlašimské bráně

Expozice děl regionálních umělců.

Farma-park Blaník

Zážitekový reál s hospodářskými zvířaty a herními prvky, restaurací, ubytováním.

4.4. Přírodní atraktivity

4.4.1. Zvláště chráněná území

Na území destinace Kraj blanických rytířů se nachází tato zvláště chráněná území s potenciálem pro cestovní ruch:

- Chráněná krajinná oblast Blaník – vyhlášena 1981
- Národní přírodní památka Hadce u Želivky – vyhlášena 2011
- Přírodní rezervace Velký Blaník – vyhlášena 1992
- Přírodní rezervace Malý Blaník – vyhlášena 1992
- Přírodní rezervace Podlesí – vyhlášena 1993
- Přírodní rezervace Štěpánovský potok – vyhlášena 1993
- Přírodní památka Rybník Louňov – vyhlášena 2001
- Přírodní památka Částrovické rybníky – vyhlášena 2001
- Přírodní památka Na Ostrově – vyhlášena 1972
- Evropsky významná lokalita Vlašimská Blanice (CZ0213009)
- Evropsky významná lokalita Hadce u Hrnčír (CZ0212008)
- Evropsky významná lokalita Želivka (CZ0214016)
- Evropsky významná lokalita Štěpánovský potok (CZ0213076)

4. 4. 2. Vodní toky

Z hlediska cestovního ruchu a ochrany přírody mají význam tyto vodní toky:

- Blanice – menší řeka s přirozeným tokem. Evropsky významná lokalita je vyhlášena pro ochranu velevruba tupého, mihule potoční a vydry říční
- Želivka – vodárenská vodní nádrž s plochou 1602,6 ha a délkou 39,1 km. Vodní nádrž Želivka je unikátním ekosystémem, představovaný kombinací velké vodní plochy se zalesněnými břehy
- Štěpánovský potok – potok je charakteristický přirozeným meandrováním, výskyt mihule potoční
- Sázava – řeka vytvářející údolí s výraznými skalními výchozy, meandry. Rybářství, vodáctví
- Soutok Želivky a Sázavy – jeden z nejhezčích a nejromantičtějších soutoků na území naší republiky

4. 4. 3. Přírodní zajímavosti

Rozsahem významnější Dolnokralovické hadce a menší lokalita Hadce u Šelmberka jsou místem výskytu specifické hadcové květeny včetně endemické kuřičky hadcové (*Minuartia smejkalii*).

- Dolnokralovické hadce – Komplex hadcových borů a skalnatých svahů nad přehradou Želivka s výskytem vzácné květeny
- Hadce u Hrnčír – Okrsek hadcových a kulturních borů na hadcovém tělese s výskytem vzácné květeny
- Hříva – Červenavě zbarvený křemen vytváří defilé ve vrcholové části hřebetu Hříva. Výskyt minerálů, vyhlídka na Blaník

4.5. Turistická informační centra, průvodcovská služba a statistiky návštěvnosti

4.5.1. Turistická informační centra

Na území MAS Blaník působí:

Podblanické infocentrum Vlašim

Zámek 4, 258 01 Vlašim

www.vlasimskypark.cz

certifikované IC (A.T.I.C.)

Informační centrum Louňovice pod Blaníkem

Zámek 1, 257 06 Louňovice pod Blaníkem

www.lounovicepodblanikem.cz

sezónní necertifikované IC, personální i prostorové problémy, není bezbariérové

4.5.2. Průvodcovská služba

Průvodcovskou službu poskytují:

Podblanické infocentrum Vlašim: průvodcovská služba parkem

Muzeum Podblanicka: průvodcovská služba městem Vlašim, Románské Podblanicko

ČSOP Vlašim: vlastivědné a přírodovědné exkurze

4. 5.3. Návštěvnost turistických cílů a infocenter

Celková návštěvnost infocenter a turistických cílů v Kraji blanických rytířů měla od roku 2012 stoupající tendenci. Do statistiky návštěvnosti se zásadně promítají data ze sčítačů na Malém (2015-2017) a Velkém Blaníku (2015-2018), dále lokální situace (např. meziroční pokles návštěvnosti IC Vlašim mezi roky 2018 a 2019 byl zčásti způsoben zrušením sezónního IC na vlakovém nádraží ve Vlašimi). V některých případech je pokles návštěvnosti způsoben nevůli k obměně expozice či pořádání krátkodobých výstav či akcí, které by návštěvnost zvýšily.

Od roku 2018 je DMO Kraj blanických rytířů kladen větší důraz na sběr dat od aktérů cestovního ruchu, jejich zpracovávání a vyhodnocování.

	Počet návštěvníků/rok								
Turistický cíl	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vodní dům	0	0	0	0	23 857	26 183	29 121	27 438	21015
Farma Blaník Ostrov	19 652	21 325	21 853	20 000	20 569	24 658	23 957	24 238	14982
Muzeum Podblanicka Vlašim	14 820	15 303	8 650	12 400	17 768	17 114	21 315	22 599	7710

paraZOO	6 517	11 065	15 988	10 059	15 945	15 939	15 002	15 600	14573
Včelí svět - Hulice	1 614	3 335	5 317	7 930	12 905	17 054	15 942	14 973	8663
Rozhledna Velký Blaník	16 054	16 200	15 000	18 000	26 640	13 788	9 500	7 700	12200
Dům přírody Blaníku	0	0	0	3 311	5 857	7 211	9 868	9 140	5816
Exkurze hráz VD	0	0	0	0	0	0	4 388	4 266	84
Hvězdárna Vlašim - pozorování	0	0	5 420	1901	3054	2100	2043	1075	1115
Muzeum Podblanicka Růžkovy Lhotice	0	400	650	1 034	1 114	1 138	1 437	1 702	636
Muzeum Štěpánovska Trhový Štěpánov	0	0	0	0	0	0	0	1 100	395
Nespery tvrz	0	0	0	0	0	0	1 000	527	0
Vlašimský park - návštěvnícký okruh	0	738	467	841	533	436	699	383	320
Venkovské muzeum Kamberk	0	0	870	715	550	650	595	420	190
Muzeum včelařství Louňovice pod Blaníkem	0	0	0	0	0	0	124	0	122
Okénko do minulosti předků Načeradec	0	0	0	0	0	0	0	50	0
Celkem	58 657	68 366	74 215	76 191	128 792	126 271	134 991	131 211	87 821
Zámek Zruč nad Sázavou (mimo území MAS)	10 853	10 600	12 895	15 027	22 919	23 558	23 848	28 524	17806

0 – nesledováno, neexistoval, nedodáno

4.5.4. Návštěvnost nejvýznamnějších turistických a kulturních aktivit

Z tabulky je patrné, že zvláště v letech 2018 a 2019 měla návštěvnost akcí stoupající tendenci. především o akce regionálního významu, ojediněle nadregionálního, jako je tomu např. u Májových slavností ve Vlašimi nebo Svatováclavských slavností v Louňovicích pod Blaníkem.

Pokud není na akcích vybíráno vstupné, stanovuje pořadatel návštěvnost akce odhadem. Od roku 2018 je DMO Kraj blanických rytířů kladen větší důraz na sběr dat od aktérů cestovního ruchu, jejich zpracovávání a vyhodnocování.

Návštěvnost akcí			
Akce	2 018	2 019	2020
Cyklorytíř	311	255	nekonáno
Výstava betlémů Načeradec	350	300	nekonáno
Ševcovský jarmark Načeradec	1200	1000	nekonáno
Načeradecké hudební léto	neexistovalo	650	nekonáno
Podzimní slavnosti Načeradec	neexistovalo	200	nekonáno
Velikonoce ve Včelím světě	538	nedodáno	nekonáno
Perníčkový víkend ve Včelím světě	300	nedodáno	nekonáno
Dům přírody - výstava hub	300	580	nekonáno
Zimní běh na Blaník	417	462	519
Pochod přes Blaníky	nedodáno	100	nekonáno
Osvětové akce paraZOO	nedodáno	1000	
Den vody ve Vodním domě	108	140	nekonáno
Setkání s netopýry ve Vodním domě	51	308	50
Osvětové akce ve Vodním domě celkem	1 400	1 440	651
Májové slavnosti Vlašim (odhad)	30 000	30 000	nekonáno
Velišskej přespoňák	nedodáno	137	konáno omezeně
Noční běh Vlašimským parkem	164	128	nekonáno
Pohádkové léto Vlašim	nedodáno	nedodáno	nedodáno
Cesta za zlatem Kamberk	155	180	nekonáno
Mimo území MAS Blaník:			
Historické slavnosti Zruč	1485	nedodáno	1833
Jarní Cyklotulák Votice	nedodáno	nedodáno	436
Otevírání sezony Zruč	500	800	nekonáno
Podzimní Cyklotulák Votice	nedodáno	nedodáno	246
Ratměřická fontána		2 750	nekonáno
Zvěstov Open air	390	430	450
Vlčkovice fest	440	460	569
Pohádkové léto Votice	nedodáno	nedodáno	225

4.6. Trasy

4.6.1. Naučné stezky a poutní cesty

Na území MAS se nachází 20,2 km naučných stezek a od roku 2019 1. etapa Poutní cesty Blaník – Říp. Problémem naučných stezek je mnohde jejich zastaralost a nedostatek financí na pravidelnou údržbu. Územím prochází značené stezky Klubu českých turistů, tohoto značení využívají naučné stezky.

Název stezky	Vlastník	Délka (km)	Rok vzniku
Kondrac – Krasovice – úpatí Blaníku	obec Kondrac	2,5	2006
NS Kolem Vodního domu	ČSOP Vlašim	0,3	2019
Zámeckým parkem ve Vlašimi	Město Vlašim	4,1	2014
S rytířem na Blaník	ČSOP Vlašim	4	2007
Nespery-Buchov	Nezjištěno	1,8	2006
Malý Blaník – Podlesí	AOPK - Správa CHKO Blaník	5,5	2005
Čtvero ročních období	obec Kondrac	2	2010

Poutní cesta Blaník–Říp

Louňovice pod Blaníkem – Rotunda sv. Jiří na Řípu: 190 km, 1. etapa Louňovice–Český Šternberk 30 km

4.6.2. Pěší trasy KČT

Oblast vyniká dobře značenou sítí turistických tras Klubu českých turistů. Tyto trasy jsou pravidelně obnovovány.

4.6.3. Cyklotrasy

Územím MAS neprochází žádná dálková/páteřní cyklotrasa (I. a II. třídy), pouze cyklotrasy III. a IV. třídy a místní tematické cyklotrasy nebo okruhy..

Místní tematické cyklotrasy:

Po stopách blanických rytířů

32 km, Kondrac – Ostrov – Veliš – Louňovice pod Blaníkem – Načeradec – Pravonín – Částovice – Vracovice – Kondrac

Romantické zámecké parky

53 km, Vlašim – Jemniště – Ratměřice – Odlochovice

Vlašimské aleje

32 km, Vlašim – Hrádek – Ctiboř – Znosim – Polánka – Ovčiny – Dub – Jinošov – Skalkov – Bolinka – Loreta – Vlašim

Cyklostezka vozíčkářům přátelská

4 km, Kladruby – Trhový Štěpánov

Cyklotrasy III. třídy

Evidenční číslo	Průběh trasy
101	Č. Šternberk – Vlašim – Kondrac – Louňovice p. B.
112	Louňovice p. Bl. – Jankov – Votice – Kosova Hora
161	Bystrá – Humpolec – Sedlice – Želiv – Senožaty – Lukavec – Načeradec
321	Louňovice p. Blaníkem – Načeradec – Pacov – Kamenice n. Lipou

Cyklotrasy IV. třídy

Evidenční číslo	Průběh trasy
0004	Vlašim – Zdislavice – Trh. Štěpánov – Nesměřice – (Zruč n. Sáz.)
0069	Benešov – Postupice – Vlašim – Pravonín
0070	Lesáky, rozc. – Pravonín – Čechtice
0071	Čechtice – Trh. Štěpánov – Č. Šternberk
0083	Dolní Kralovice – Tomice – Křivsoudov
0084	Dolní Kralovice – Šetějovice – Hořice – Studený – Čechtice
1178	Miličín – Mladá Vožice – Načeradec
8163	Louňovice p. B. – Veliš – Kondrac
8164	Kondrac – Vracovice – rozc. U Křížova
8173	Mnichovice – Menčice – Tehov (rozc.)
8174	Svojšovice – Všestary – Tehov
8175	Vlašim – Hrádek – Znosim – Bolinka – Vlašim
8197	Vlašim – Ostrov (rozc.)
8203	Ratměřice – Buchov – Čelivo
8204	Buchov – Veliš
8243	Kladruby – Trhový Štěpánov

4.6.4 Půjčovny kol a servis

Půjčovny kol

CykloŠvec Sport, Na Potoce 225, 258 01 Vlašim
Ubytovna „U Blanických rytířů“, Kondrac 12, 258 01 Vlašim

4.6.5. Cyklisté vítáni

Certifikaci „Cyklisté vítáni“ získaly na území MAS tyto služby a turistické cíle: Farní muzeum Kondrac, Infocentrum Vlašim, areál Na Koupáku Vlašim, Návštěvnické středisko Vodní dům.

4.7. Turistika dle specifických cílových skupin

4.7.1. Turistika pro hendikepované

Oblast má potenciál pro turistiku pohybově hendikepovaných návštěvníků. Široká cílová skupina se může rekrutovat z Rehabilitačního ústavu Kladruby.

4.7.2. Vhodné turistické cíle (vč. bezbariérových toalet):

Zámecký park Vlašim

Vodní dům Hulice

Včelí svět Hulice

Farní muzeum Kondrac

paraZOO

Dům přírody Blaníku – přízemí

Hvězdárna Vlašim

Jezdecká stáj u Blanického mlýna – www.konskaopera.cz – hipoterapie

Rehabilitační ústav Kladruby – preventivní programy, léčebné programy, Keep Respect

4.7.3 Ubytovací zařízení s bezbariérovým přístupem

Název	Adresa	Počet lůžek bezbar.	Kontakt
Penzion Kladruby V+J	Kladruby 55, PSČ 257 62	25	www.penzionkladruby.cz
Spolkový dům	Palackého náměstí 65, 258 01 Vlašim	2	www.spolkovydom.cz
Hotel Štamberk	Pravětice 19, 257 08 Načeradec	3	www.hotelstamberk.cz
U blanických rytířů	Kondrac 12, 258 01 Vlašim	2	www.okoloblaniku.cz
Ubytování v paraZOOO	Poděbradova 239, 258 01 Vlašim	2	www.ubytovani-parazoo.cz
Celkem		34	

4.6.5 Stravovací zařízení s bezbariérovým přístupem

Název	Adresa
Restaurace Silvie	Jana Masaryka 458, Vlašim
Restaurace u Matoušků	Kondrac 57
Rodinná cukrárna ve Vlašimi	Žižkovo náměstí 140, Vlašim (Včetně bezbariérového WC)

4.8. MICE – incentivní cestovní ruch

Oblast má potenciál pro incentivní cestovní ruch, který ale není příliš rozvinut.

4.8.1 Nabídka aktivit v rámci incentivní turistiky

- lezecká stěna Spolkový dům Vlašim
- hipoturistika
- firemní dobrovolnictví (ČSOP)
- exkurze pro firmy (ČSOP)

4.8.2 Nabídka ubytovacích kapacit

Název	Adresa	Počet lůžek	Kontakt
Hotel Jizbice	Jizbice pod Blaníkem, 257 65 Čechtice	290	www.hotel-jizbice.cz
Klokočkův mlýn	Načeradec 160, 257 08 Načeradec	30	www.klokocekvmlyn.cz
Sporthotel	Sportovní 1570, 257 01 Vlašim	92	www.spartakvlasim.wz.cz
Hotel Štamberk	Načeradec 19, 257 08 Načeradec	70	www.hotelstamberk.cz
Spolkový dům	Palackého náměstí 65, 258 01 Vlašim	15	www.spolkovydum.cz
Rekreační středisko Blaník	Smršřov, 257 06 Louňovice pod Blaníkem	250	www.rekreace-deti.cz
Ubytování v paraZOO	Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim	58	www.csopvlasim.cz
Farma Blaník	Ostrov, 257 06 Louňovice pod Blaníkem	60	www.farmablanik.cz
Statek Blaník	Světlá 88, 257 06 Louňovice pod Blaníkem	54	www.statekblanik.cz
Celkem		919	

4.8.3 Nabídka pro školy a skupiny

Oblast disponuje širokou a rozvinutou nabídkou pro školy, jak co se týče programů, tak ubytování (Hotel Jizbice, Spolkový dům Vlašim, Ubytování v paraZOO, Rekreační středisko Blaník).

4.8.4 Programy pro školy a skupiny

ČSOP Vlašim: paraZOO (pobytové i výukové programy), Vodní dům, Dům přírody Blaníku, Vodní dům, hráž VD

Švihov, exkurze s průvodcem

Podblanické infocentrum Vlašim: prohlídkový okruh parkem, prohlídkový okruh městem

Muzeum Podblanika Vlašim, Růžkovy Lhotice: programy pro školy

Farma Blaník: programy pro školy

4.8.5 Ubytovací kapacity pro školy a skupiny

Název	Adresa	Počet lůžek	Kontakt
Hotel Jizbice	Jizbice pod Blaníkem, 257 65 Čechtice	290	www.hotel-jizbice.cz
Klokočkův mlýn	Načeradec 160, 257 08 Načeradec	30	www.klokockuvmlyn.cz
Sporthotel	Sportovní 1570, 257 01 Vlašim	92	www.spartakvlasim.wz.cz
Hotel Štamberk	Načeradec 19, 257 08 Načeradec	70	www.hotelstamberk.cz
Spolkový dům	Palackého náměstí 65, 258 01 Vlašim	15	www.spolkovydum.cz
Rekreační středisko Blaník	Smršřov, 257 06 Louňovice pod Blaníkem	250	www.rekreace-deti.cz
Ubytování v paraZOO	Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim	58	www.csopvlasim.cz
Farma Blaník	Ostrov, 257 06 Louňovice pod Blaníkem	60	www.farmablanik.cz
Statek Blaník	Světlá 88, 257 06 Louňovice pod Blaníkem	54	www.statekblanik.cz
Celkem		919	

4.8.6 Agroturistika a hipoturistika

Hipoturistika je v na území MAS rozvíjející se formou venkovského cestovního ruchu. V regionu a jeho těsném okolí je řada míst, která v rámci agroturistiky či lokálních služeb nabízí výcvik a projížďky na koni. Krajina má potenciál k dalšímu rozvoji tohoto oboru, např. pro budování hipostezek.

Ubytovací zařízení – agroturistika: Ranč Licoměřsko, Farma Genesis, Farma Loreta, Farma a apartmán Karhulka, Biofarma Dolejší mlýn, Jezdecká stáj Vlašim

4.8.7 Kempy

Kemp Valcha Borovnice - je určen primárně pro ubytování ve vlastních karavanech, stanech nebo obytných autech. Přespat u nás můžete i pod širým nebem.

Bez kempu

Na území MAS Blaník jsou přes portál www.bezkempu.cz nabízena místa, kde lze kempovat či strávit noc v karavanu se souhlasem majitele:

Návštěvnícké středisko Vodní dům – karavanové stání

Křížovský lom – možnost spaní pod širákem, ohniště

Experimentální zahrada pod Blaníkem

Hájovna na samotě u lesa

4.8.8 Zážitková turistika

Farma a Farma-park Blaník v Ostrově u Vlašimi

V rámci zážitkové turistiky existuje na území MAS **série geocashingových her:**

Kamenné poklady blanických rytířů: <http://kamennekoklady.blanicti-rytiri.cz/>

Lesní poklady Blanických rytířů: <http://lesnikoklady.blanicti-rytiri.cz/>

Za formu zážitkové turistiky lze považovat také **questing (hledáčku):**

<https://www.blanik.net/questing/>, www.questing.cz

Putování po Načeradci s Janem Nepomuckým

Putování za pokladem s rytířem Rolandem

Novým atraktivním prvkem je spuštění mobilní aplikace Geoparku Kraj blanických rytířů.

4.8.9.Sportovní zařízení

Vlašim

Sportovní zařízení města Vlašim – plavecký bazén, zimní stadion, koupaliště, dopravní hřiště

Tenisový areál Vlašim

Bowling hit

Bowling na vývoji

Trhový Štěpánov – víceúčelové sportoviště

Dolní Kralovice – víceúčelový areál spravovaný TJ Sokol Dolní Kralovice

Načeradec – fotbalový stadion

Kondrac – sjezdové lyžování na Krasovské hůře (SDH Kondrac)

Čechtice a Kamberk – sportovní a rekreační rybaření

4.9 Stravovací služby

Na území MAS je možno se stravovat v různých typech zařízení různé kvality, od restaurací přes venkovské hospody až po bufety a fastfoody ve městech. Dostupné je i hromadné stravování pro skupiny (školy, zájezdy) buď přímo ve větších ubytovacích zařízeních, nebo ve školních jídelnách. Netradiční formou občerstvení je piknik ve Vlašimském zámeckém parku. Piknikové koše zajišťuje a deky zapůjčuje vlašimské infocentrum. Na území MAS je od roku 2012 udělována značka KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt ® i stravovacím zařízením.

Informace o vybraných stravovacích zařízeních jsou turistům dostupné na webových stránkách turistické destinace a geoparku Kraj blanických rytířů www.blanik.net

4.10 Ubytovací služby

Název ubytovacího zařízení	Typ	Obec	Adresa	Počet lůžek 2019	Web
Chalupa U Kasslů	v soukromí	Blažejovice	Blažejovice 23, Dolní Kralovice	23	https://chalupa-u-kasslu3.webnode.cz/
Ubytování Na Kopečku	v soukromí	Blažejovice	Blažejovice 31, 257 68	5	https://firmy.cz/12987983-ubytovani-na-kopecku-blazejovice.html
Ubytování ve Staré škole	ubytovna	Ctiboř	Ctiboř, Hrádek 1, 258 01 Vlašim	26	www.hradek.speaker.cz
Rekreační středisko Jizbice	hotel + chaty	Čechtice	Jizbice pod Bláníkem, 257 65 Čechtice	220	www.hotel-jizbice.cz
Statek Pálčice	penzion	Čechtice	Pálčice 10, 257 65 Čechtice	37	www.palcice.cz
Zámek Čechtice	hotel	Čechtice	náměstí Dr. Tyrše 16 257 65 Čechtice	60	www.zamekcechtice.cz
Chalupa Čechtice	v soukromí	Čechtice	Čechtice	6	https://www.e-chalupy.cz/stredni_cechy/ubytovani-cechtice-chalupa-pronajem-6303.php
Hotel Želivka	hotel	Dolní Kralovice	Náměstí Ludvíka Svobody 3, 257 68 Dolní Kralovice	35	www.dolni-kralovice.cz
Farma Dolejší mlýn	v soukromí	Kamberk	Kamberk 82, 257 06 Louňovice pod Bl.	9	www.bioprodej.cz
Rekreační středisko Blaník	chatky	Kamberk	Smršřov, 257 06 Louňovice pod Bl.	260	www.rekreace-deti.cz
Pohostinství Kamberk	v soukromí	Kamberk	Kamberk 118? 257 06 Louňovice pod Bláníkem	10	http://www.hospodakamberk.unas.cz/
Penzion U Šimánků	penzion	Kladruby	Kladruby 20, Vlašim 258 01	14	https://www.penzionnadybnikem.cz/
U Páva	penzion	Kladruby	Kladruby 29, 258 01 Kladruby	16	https://www.penzion-ubytovaniupava.cz/
VJ Penzion	penzion	Kladruby	Kladruby 55, 258 01 Kladruby	25	www.penzionkladruby.cz
U blanických rytířů	ubytovna	Kondrac	Kondrac 9	19	www.okoloblaniku.cz
Scarlet	penzion	Kondrac	Kondrac 17	16	www.penzion-scarlet.cz
Na Farmě	v soukromí	Loket	Brzotice 1, Loket, Dolní Kralovice 257 68	9	https://www.booking.com/hotel/cz/na-farme-loket-brzotice.cs.html
Statek Blaník	penzion	Louňovice pod Bláníkem	Světlá 88, Louňovice pod Bláníkem, 257 06	54	www.statekblanik.cz
Penzion Blaník	penzion	Louňovice pod Bláníkem	Světlá 88, Louňovice pod Bláníkem, 257 06	38	www.statekblanik.cz
Chata Blaník	chatová osada	Louňovice od Bláníkem	Světlá 88, Louňovice pod Bláníkem, 257 07	11	www.statekblanik.cz
Ubytování v zámku v Louňovicích pod Bláníkem	ubytovna	Louňovice od Bláníkem	Zámek 1, Louňovice pod Bláníkem	10	https://www.lounovicepodblanikem.cz/sokol-kont.php
Hotel Štamberk	hotel	Načeradec	Načeradec 19, 257 08 Načeradec	96	www.hotelstamberk.cz
Ubytování Načeradec – hřiště	ubytovna	Načeradec	Roubíčkov 340, Načeradec, 257 08	27	www.ubytovaninaceradec.cz
Klokočkův mlýn	penzion	Načeradec	Načeradec 160, 257 08 Načeradec	43	www.klokocekvmlyn.cz
Farma a apartmán Karhulka	v soukromí	Pravonín	Karhule 2, 257 08 Načeradec	10	www.facebook.com/FarmaKarhulka

Ranč Licoměřsko	penzion	Tichonice	Kácovec 18, 257 63 Tichonice	40	www.licomersko.cz
Sporthotel Kácov	hotel + chaty	Tichonice	Kácov 307, 285 09 Kácov	263	
Hotel Rabbit	hotel	Trhový Štěpánov	Nádražní 223, Trhový Štěpánov 257 63	80	www.ubytovanirabbit.cz
Nad zámeckou zdí	penzion	Trhový Štěpánov	Náměstí 323, Trhový Štěpánov	16	www.nadzameckouzdi.cz
Motorest Střechov	motorest	Trhový Štěpánov	Střechov nad Sázavou - Trhový Štěpánov	24	www.strechov.cz
Motel Zajíček	motel	Trhový Štěpánov	Střechov nad Sázavou 58, Trhový Štěpánov 257 63	18	www.motelzajicek.webnode.cz
Ubytování na samotě u lesa	v soukromí	Veliš	Nespery 26, 257 01 Postupice	9	https://www.ubytovani-aktualne.cz/detail/blanik-a-okoli/ubytovani-na-samote-u-lesa-nespery-1135/
Hájovna Háj	v soukromí	Veliš	Veliš 44, 257 06 Veliš	14	-
Ubytování v soukromí Nesperská Lhota	v soukromí	Veliš	Nesperská Lhota	6	https://www.e-chalupy.cz/stredni_cechy/ubytovani-nesperska-lhota-7937.php
Hotel Vorlina	hotel	Vlašim	Sukova 343, 258 01 Vlašim	60	www.hotelvorlina.cz
Sporthotel	hotel	Vlašim	Sportovní 1570, 257 01 Vlašim	92	www.sportvlasim.cz
Pension Silvie	penzion	Vlašim	Jana Masaryka 458, Vlašim 258 01	17	www.pension-silvie.cz
Ubytování v paraZOO	ubytovna	Vlašim	Pláteníkova 264 a Poděbradova 239, 258 01 Vlašim	68	www.ubytovani-parazoo.cz
Spolkový dům	ubytovna	Vlašim	Palackého náměstí 65, 258 01 Vlašim	17	www.spolkovydom.cz
Farma Loreta	penzion	Vlašim	Bolinka 155 – Loreta, 258 01 Vlašim	15	www.farmaloreta.cz
Apartmán Smetanova 395	v soukromí	Vlašim	Smetanova 395/50, 258 01 Vlašim	10	https://booking.com/hotel/ubytovani-v-soukromi-otoli-sro.cs.html
Hotel Na Vývoji	hotel	Vlašim	Havlíčkova 1135, 258 01 Vlašim	93	www.navyvoji.cz
U Bakaláře	v soukromí	Vlašim	Žižkovo nám. 132, 258 01 Vlašim	10	www.ubakalare.cz
Měšťanský dům Vlašim	penzion	Vlašim	Žižkovo nám. 140, 258 01 Vlašim	5	www.mestanskydum.eu
Ubytování Lidická ++	ubytovna	Vlašim	Lidická 1637, 258 01 Vlašim	30	www.vlasimskypark.cz
Ubytovna Varšavan (Veronex)	ubytovna	Vlašim	Lidická 301, 258 01 Vlašim	50	https://www.veronex.cz/nabizime/levne-ubytovani
Apartmán nad řekou	v soukromí	Vlašim	Nad Řekou 1816, 258 01 Vlašim	4	https://apartman-nad-rekou.webnode.cz/
Školící a rekreační středisko Zdislavice - Mlýn Peklo	školicí středisko	Zdislavice	Zdislavice 109, 257 64 Zdislavice	55	-
CELKEM				2075	

	Počet	Hosté	Přenocování	Využití lůžek
--	-------	-------	-------------	---------------

rok	zařízení	pokojů	lůžek	celkem	rezidenti	nerezidenti	celkem	rezidenti	nerezidenti	%
2017	14	244	754	17 532	15 557	1 975	48 494	42 134	6 360	17,6%
2018	17	316	1 064	25 235	19 171	6 064	64 824	47 730	17 094	16,7%
2019	16	326	1 055	19 613	17 779	1 834	58 568	53 021	5 547	15,2%

Hromadná ubytovací zařízení a využití lůžek v MAS Blaník

Český statistický úřad (ČSÚ) eviduje pouze statistiky, týkající se hromadných ubytovacích zařízení (HUZ – 10 a více lůžek a 5 a více pokojů):

Počet přenocování v HUZ v regionu v posledních letech mírně vzrůstal, co se týče obsazenosti lůžek, ta má klesající tendenci (s tím, jak přibývá počet lůžek). Data ČSÚ plně nereflektují počet HUZ v regionu. Tato nesrovnalost v databázi ČSÚ bude odstraněna počínaje rokem 2021.

Úroveň rozvinutosti kulturní, spolkové a zájmové činnosti ukazuje na kvalitu života v regionu. Spolková činnost má v celé ČR dlouhou bohatou tradici a nejíak je tomu i na území MAS Blaník. Zde působí přibližně 200 organizací (především spolků) zaměřujících se ve svých aktivitách na kulturní, sportovní a zájmovou činnost. Mnohé z místních spolků mají v regionu již stoletou tradici a navazují na spolkové aktivity z konce 19. a začátku 20. století. Sem patří sbory dobrovolných hasičů, TJ Sokol či divadelní ochotnické spolky. Aktivitu obyvatelstva ukazuje také existence nově vznikajících aktivních spolků.

5. SPOLKOVÁ ČINNOST A KOMUNITNÍ ŽIVOT

Editorka textu: Mgr. Jitka Fialová

Autor: Mgr. Tomáš Kramár

5.1 Spolky

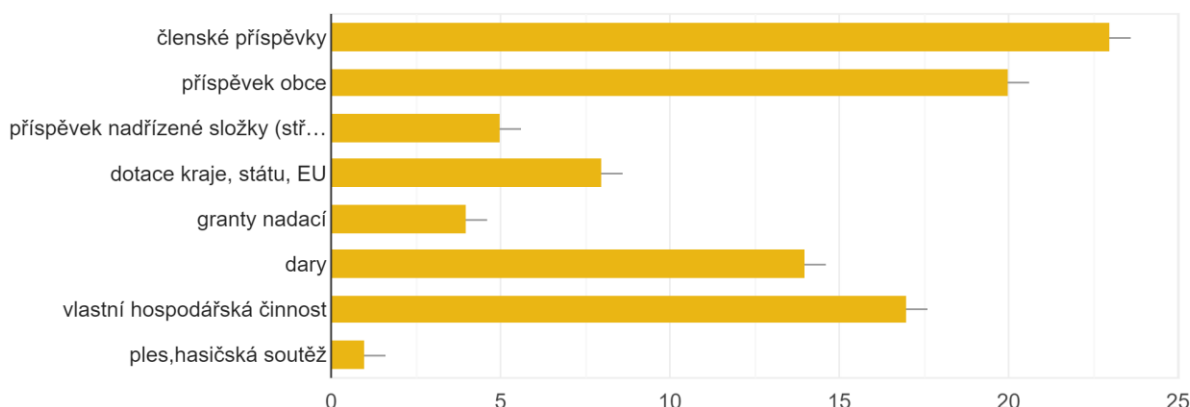
Tradiční spolky jako sokolové a dobrovolní hasiči se vedle své hlavní (do velké míry sportovní) činnosti zaměřují na organizování kulturních a společenských aktivit (plesy, taneční zábavy, turnaje, kulturní představení a tradiční venkovské slavnosti – masopusty, jarmarky, dny dětí apod.) a jsou často nejvýznamnějším hybatelem společenského dění v obci, které je také jediným místem jejich působnosti.

Velké zastoupení mají dále zájmové organizace jako svazy myslivců, včelařů, rybářů či chovatelů, které pečují jak o přírodu a krajinu Podblanicka, tak zajišťují předávání znalostí a zkušeností ve svých oborech novým generacím. Tyto zájmové organizace jsou založené více na spolupráci v rámci svých okresních svazů. Důležitou roli v udržování společenského života v obcích hrají i méně formalizované skupiny jako jsou kluby seniorů nebo ženské spolky.

Existence zmíněných spolků je téměř výhradně založena na dobrovolnické aktivitě a finančně závislá na členských příspěvcích, dotacích obcí a občasné vedlejší hospodářské činnosti. Rozpočet těchto spolků nepřesahuje obvykle 100 tisíc Kč ročně.

Jaké jsou Vaše hlavní finanční zdroje?

33 odpovědí

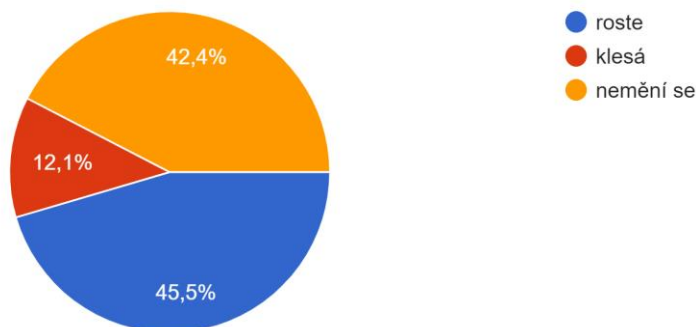

Dotazníkový průzkum mezi spolky z přelomu let 2020/21 přinesl dobrou zprávu, že jak počet jejich členů, tak počet dobrovolníků v posledních letech neklesá, naopak u téměř poloviny spolků počet členů roste a u třetiny spolků roste i počet dobrovolníků. Zástupci mnohých spolků však zdůrazňují dlouhodobý problém

narůstajícího nezájmu mladé generace o tradiční spolkové aktivity, protože nedochází k obnově personálních kapacit. Omezené a často už vyčerpané personální kapacity jsou hlavní překážkou většího rozvoje spolkových aktivit.

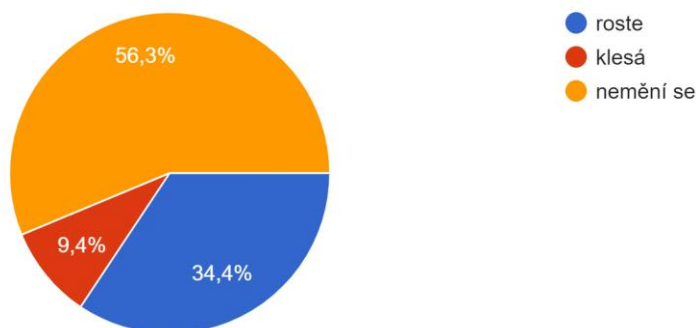
Počet členů vašeho spolku v posledních 5 letech:

33 odpovědí

Počet aktivních dobrovolníků posledních 5 let:

32 odpovědí

5.2 Spolkové domy a místnosti

Aktivní činnost spolků předpokládá existenci vhodného zázemí, které však bez zajištění ze strany obcí často není dostupné. Některé obce proto podporují rozvoj spolkové činnosti na svém území budováním tzv. spolkových domů, menší obce alespoň spolkových místností. Obce od roku 2020 využívají k financování rekonstrukcí a vybavení spolkových místností dotace z Programu rozvoje venkova přes MAS.

Největší z nich je Spolkový dům sourozenců Roškotových ve Vlašimi, příspěvková organizace města, který byl otevřen roku 2006. Spolkům a jednotlivým návštěvníkům jsou tu k dispozici přednáškový sál, setkávací

místnost, ubytovna s 15 lůžky pro účastníky vícedenních kurzů a rozsáhlá zahrada za domem s venkovním posezením, zelení a herními prvky. Schází se tu pravidelně 4 místní spolky a 2 církve. Navíc Spolkový dům organizuje řadu vlastních kulturních, volnočasových a vzdělávacích aktivit pro děti, mládež a dospělé a provozuje rovněž venkovní lezecké centrum.

Další spolkové domy se stejným posláním byly vybudovány také v Trhovém Štěpánově (2011), v Pravoníně (2013) a Zdislavicích (2013). Zatímco v Pravoníně je spolkový dům čilým místem pro různé komunitní aktivity, oblíbený je zde například šachový kroužek, tak v Trhovém Štěpánově se spolkový dům udržet při životě příliš nedaří. V roce 2021 plánují dokončit výstavbu nového spolkového domu v Křivsoudově.

5.3 Vlašim jako regionální centrum

Ve Vlašimi je situace odlišná od ostatních obcí, neboť jako město nabízí kulturní, zájmové i sportovní vyžití svým obyvatelům v mnohem pestřejší nabídce. K využití jsou prostory Městského domu dětí a mládeže či Sportovní zařízení města Vlašimi. Sídli tu spolky zaměřené na mimoškolní výchovu a vzdělávání dětí a mládeže (např. Montessori spolek, Skaut, Strom, Sluníčko, Ráchel ad.).

Výraznou roli v celém regionu hraje pobočka ČSOP ve Vlašimi, a to jak v oblasti nabídky volnočasových a vzdělávacích aktivit, tak v oblasti ochrany životního prostředí a cestovním ruchu. ČSOP Vlašim provozuje Podblanické ekocentrum ve Vlašimi včetně známé parazoo, dále Vodním dům v Hulicích a Dům přírody pod Blaníkem. Spolu s Charitou Vlašim, která aktuálně dokončuje stavbu Komunitního centra ve Vlašimi, kam plánuje přesunout všechny své služby a aktivity, se jedná o největší neziskové organizace v regionu s několikamilionovými ročními rozpočty.

Ve Vlašimi existují další spolky a neziskové organizace s působností pro celé území MAS, jako například Svaz diabetiků, Vlašimská astronomická společnost, provozující Vlašimskou hvězdárnu, nebo Spolek Fak-Um, sdružení řemeslných tvůrců pořádající každoročně Podblanický kreativní jarmark.

5.4 Sport

Nabídku sportovních aktivit zejména pro děti a mládež zajišťují na většině území TJ Sokol a fotbalové kluby, často také Sbory dobrovolných hasičů. Nabídka je sice omezená, ale pokrývá celé území. Již před koronavirovou epidemií řešili sportovní kluby zejména na menších obcích úbytek zájmu dětí a mládeže o tradiční sporty, případně nedostatek kluků do fotbalových klubů. Investovat do sportovního zázemí pomocí dotací se daří spíše ve větších obcích jako jsou Čechtice a Trhový Štěpánov. Ve Vlašimi plánuje město rozšíření sportovně rekreačního areálu Na Lukách, kde se nachází zimní stadion, atletický stadion a venkovní bazén. Rozšíření má zahrnovat mj. krytý plavecký bazén, který by tak byl jediným na území MAS. Nabídka sportovních aktivit ve Vlašimi je samozřejmě pestřejší, od ledního hokeje přes tenis a stolní tenis s dlouho tradicí až po bojová umění a fitness. Na území MAS se konají sportovní akce pouze místního významu, mezi nejznámější patří Zimní běh na Blaník nebo Blanický cyklorytíř.

5.5 Kultura

Místní kulturně společenské akce, pořádané většinou sbory dobrovolných hasičů nebo sokolem, doplňuje kulturní nabídkou nadregionálního významu město Vlašim, kde mají obyvatelé možnost shlédnout hostovaná kulturní představení. Divadelní soubory hrají v kulturním domě KD Blaník, provozovaném městem. Koncerty jsou pořádány nejčastěji na Zámku Vlašim a ve Vlašimi je také jediné kino v území MAS. Letní kino bylo v roce 2020 z technických důvodů zrušeno. Nejvýznamnějšími kulturními akcemi jsou každoroční Májové slavnosti ve Vlašimi s vysokou návštěvností až kolem 30 tisíc návštěvníků, dále Svatováclavské slavnosti v Louňovicích pod Blaníkem a Načeradecké slavnosti. Mezi největší divadelní ochotnické soubory patří vlašimští ochotníci pod názvem Vznešený divoch, Ochotnický spolek Blaník Načeradec a Dobrovolný herecký spolek Blaníci z Louňovic pod Blaníkem.

5.6 Aktuální výzvy a potřeby

Veškerá spolková a kulturní činnost je aktuálně hluboce poznamenána více než rok trvajícím útlumem aktivit, ze kterého se bude nějakou dobu vzpamatovávat. Dopady pandemie mohou však být i zdrojem zásadnějších změn v chování, a to zejména mladé generace, která uvykla ještě víc životu ve virtuální realitě. Vedoucí mnohých sportovních a zájmových oddílů vyhlíží obnovu činnosti s obavami. Pro určité činnosti bude nejspíš žádoucí – pro udržení zájmu mladých lidí – vytvořit i lákavé online prostředí jako doplněk k fyzickým aktivitám. Narážíme zde však na již zmíněné omezené lidské kapacity většiny spolků, kde je práce zajišťována dobrovolnický ve volném čase. Dotazníkový průzkum mezi spolky i setkání pracovních skupin potvrdily, že většina vedoucích nemá kapacity nad rámec uskutečnění přímých aktivit spolku, neboli nemá kapacity na fundraising (získávání financí), propagaci, navazování spolupráce či rozvoj nových aktivit nebo nového pojetí aktivit.

Propagace lokálních akcí je obvykle místně omezená, část akcí se dostane do Vlašimského zpravodaje, na Facebook města Vlašimi nebo do regionálního Kalendáře akcí, který na <https://kalendar.blanik.net/> provozuje destinační společnost Kraj blanických rytířů. Do budoucna má tento regionální kalendář velký potenciál pomoci šířit informace o akcích napříč celým územím MAS včetně zlepšení plánování jejich termínů, musí jej však začít využívat většina spolků a výrazně by pomohlo i vytvoření verze kalendáře formou mobilní aplikace.

6. POTENCIÁL KRAJINY

Editor textu: Ing. Mgr. Martin Kloudys

Autoři: Ing. Lenka Vopálka Melicharová, Ing. Mgr. Martin Kloudys, doc. Ing. Petr Novák, PhD., Mgr. Hana Bohatová

6.1. Základní charakteristika krajiny

Krajina Podblanicka patří v rámci ČR co do stavu přírody a krajiny k nadprůměrným lokalitám, a to mj. díky racionalizaci hospodaření se zemědělskou i lesní půdou, ale také díky přiměřenému urbánnímu rozvoji. K vyšším standardům ochrany životního prostředí na velké části území MAS Blaník přispívá přítomnost CHKO Blaník na západě území na straně jedné, a Vodní nádrž Švihov na východě území, k níž se váží ochranná opatření zdroje pitné vody, na straně druhé. I přes tento uspokojivý stav nelze polevit v krajinné tvorbě, racionální péči o krajinu a v úsilí o citlivý další rozvoj urbánních území v rámci regionu.

Jednotlivé obce mají snahu se rozvíjet v souladu s kvalitním životním prostředím, které je obklopuje. V oblasti změn urbánních území bude region narážet na limitní využitelnost dalších pozemků. Tlakem by mělo být vyšší zapojení brownfieldů a rovněž tlak na reálné využití stávajících sídelních celků. V tomto případě budou projekty dalšího rozvoje ovlivněny i potenciálním nárůstem sociologického fenoménu odmítání rozvoje regionu včetně projektů mířících k žádoucím změnám (tento fenomén je známý hlavně z větších měst jako NIMBY). Spojení písmen NIMBY je akronym, tvořený počátečními písmeny anglických slov Not In My Back Yard, tj. česky „ne na mém dvorku“. Charakterizuje postoje lidí, kteří odmítají, aby nějaká obecně spíše prospěšná nebo dokonce nezbytná stavba byla nablízku jejich domova. I toto patří mezi rizika rozvoje regionu Podblanicka.

Vysoký podíl zalesněných ploch, rozvoj diverzifikované zemědělské výroby, počínající přítomnost trvalých travních porostů a extenzivní zemědělské výroby zejména v okolí Blaníku jsou pozitivními externalitami. Trvalá obnova liniových krajinných prvků, péče o volně rostoucí dřeviny a další aktivity na poli ochrany přírody jsou také z pohledu životního prostředí a krajiny silnou stránkou pro další rozvoj. Realizaci těchto aktivit v regionu zejména iniciuje ZO ČSOP Vlašim.

Další strategie rozvoje regionu nemůže do budoucna opomenout tvorbu chytré krajiny plně využívající technologie a procesy Zemědělství a lesnictví 4.0 v kombinaci s přirozeným rozvojem urbánních území při respektování ekologických funkcí krajiny.

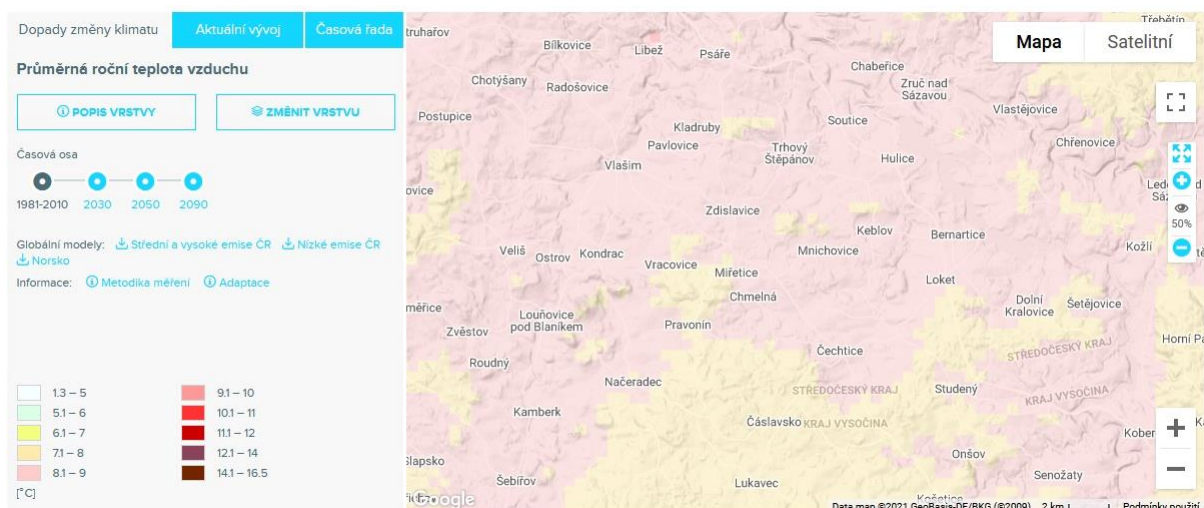
6.1.1 Klimatické ukazatele

Krajinná tvorba prochází v poslední době zásadní proměnou, jenž je částečně ovlivnitelná a částečně již ne. Postup globální klimatické změny (dále GKZ) zásadně ovlivňuje krajinnou strukturu s nucenými krajinnými změnami. Mezi výzvy, kterými bude krajina v území MAS Blaník čelit patří mimo GKZ i vliv lokálně diferencovaných změn – erozním působením vnějších vlivů (meteorologické faktory, vodní a větrná eroze a dále eroze zpracováním půdy). Aktuální situace krajinné tvorby ve sledovaném území patří v rámci ČR k silně nadprůměrným lokalitám. Zde je třeba zdůraznit dlouhodobě účinné nástroje tvorby krajiny, které poměrně dobře reagují na následující období. Nicméně i přes uspokojivý aktuální stav bude tato oblast do budoucna čelit větším výzvám, než tomu bylo v uplynulém období.

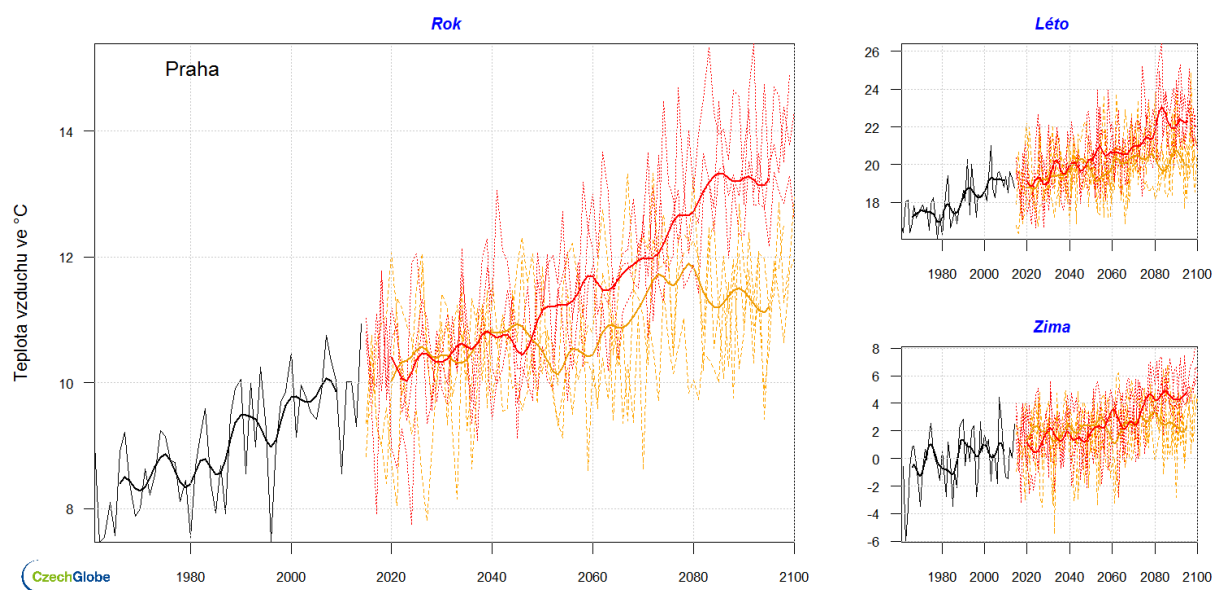
K největším faktorům ovlivnění krajinného stavu patří zemědělství a lesnictví, kterým je věnováno více pozornosti níže. Aktuální situace do jisté míry odráží dřívější hospodářskou činnost v obou oblastech. Zemědělská i lesnická činnost pak nutně vykazuje obrovskou setrvačnost i pro další období. Aktuální situace v oblasti tak jistě bude vykazovat přesah i do následujících několika desítek let.

Klimatické poměry řadí sledované území do oblasti mírně teplé, vyznačující se dlouhým, teplým, mírně suchým létem, krátkým přechodným obdobím s mírně teplým jarem i podzimem a krátkou, mírně teplou, suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky.

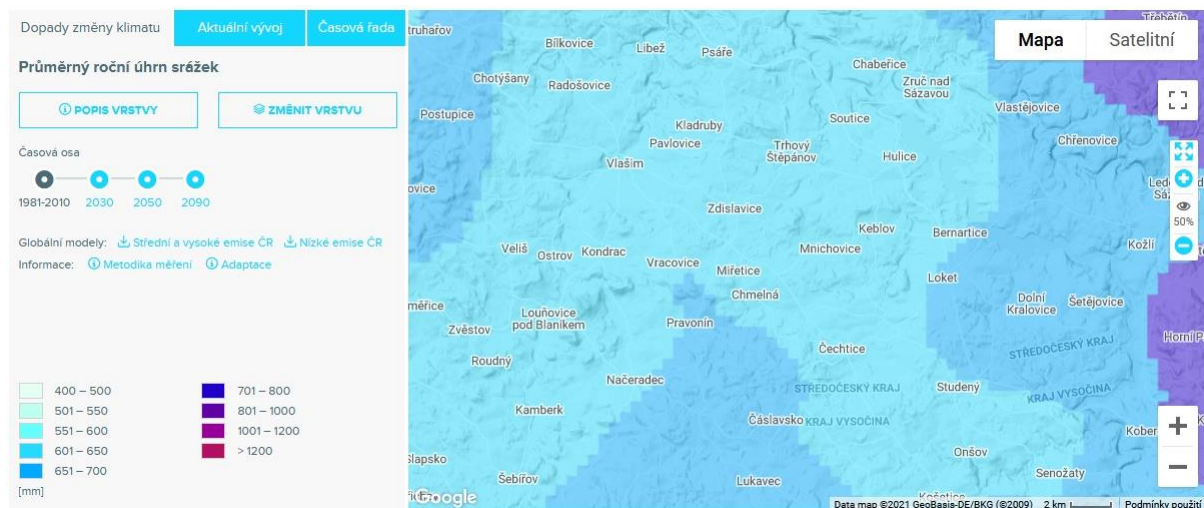
Klima území je mírné, bez výraznějších extrémů, na většině území se průměrná roční teplota vzduchu pohybuje mezi 8 – 9 °C

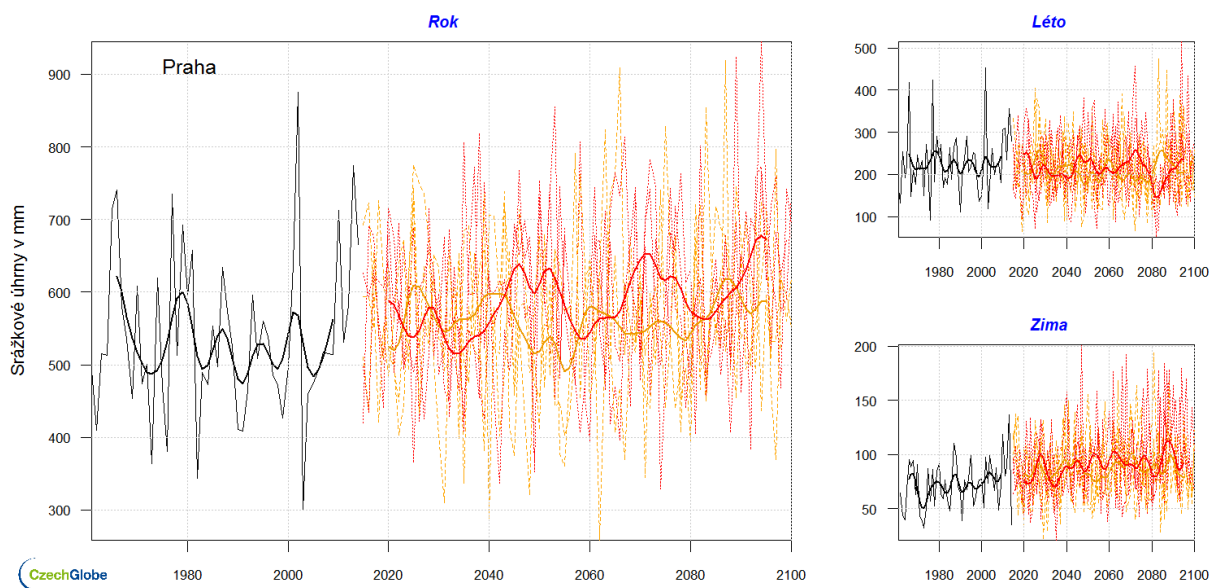
Trend vývoje teplot je obdobný jako na celém území ČR a je stoupající. Na modelu CzechGlobe je zachycena situace vývoje průměrných ročních teplot pro stanici Praha-Libuš.

Roční úhrny srážek se v území pohybují kolem 650 mm. Jelikož je území bez výraznějších geomorfologických extrémů, nevyskytují se místa se srážkovým stínem. Teplotně i srážkově specifické je území za Načeraďským prahem, které je srážkově bohatší a chladnější.

Trend vývoje srážek je ve shodě s celým územím ČR relativně stabilní, graf zobrazuje data pro stanici Praha-Libuš.

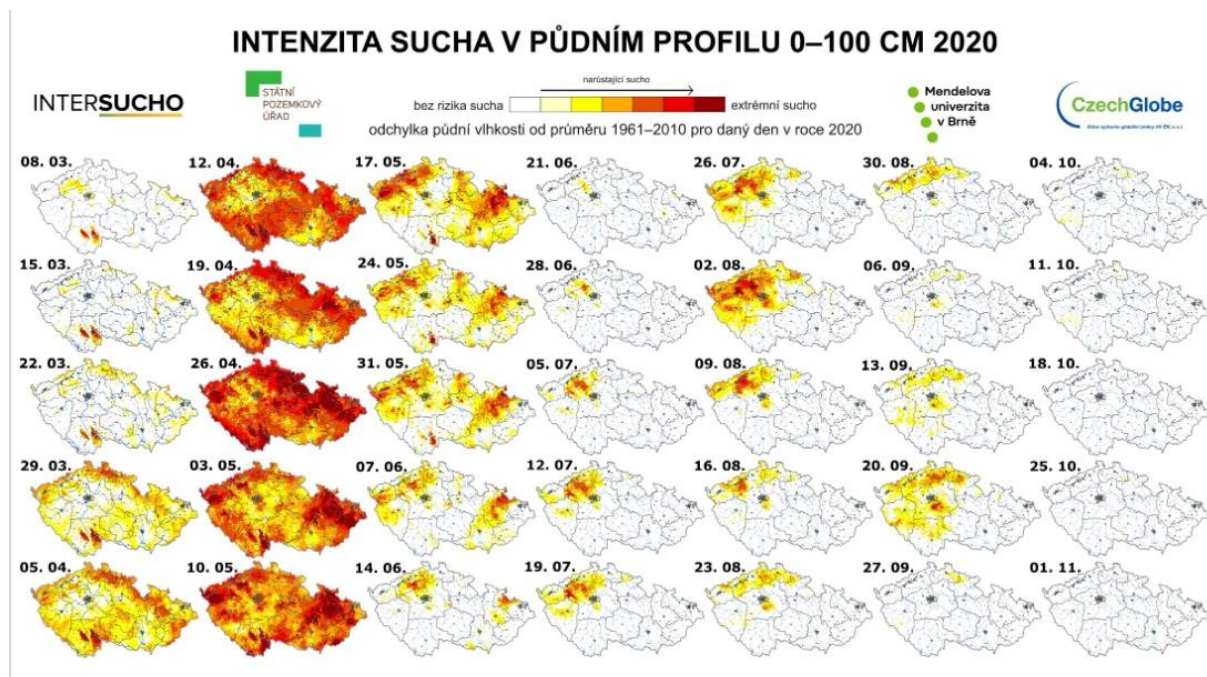

I když celkový úhrn srážek zůstává relativně stálý, mění se rozložení srážek v čase a zvyšuje se výskyt extrémů – období sucha a v opačném případě přívalových srážek.

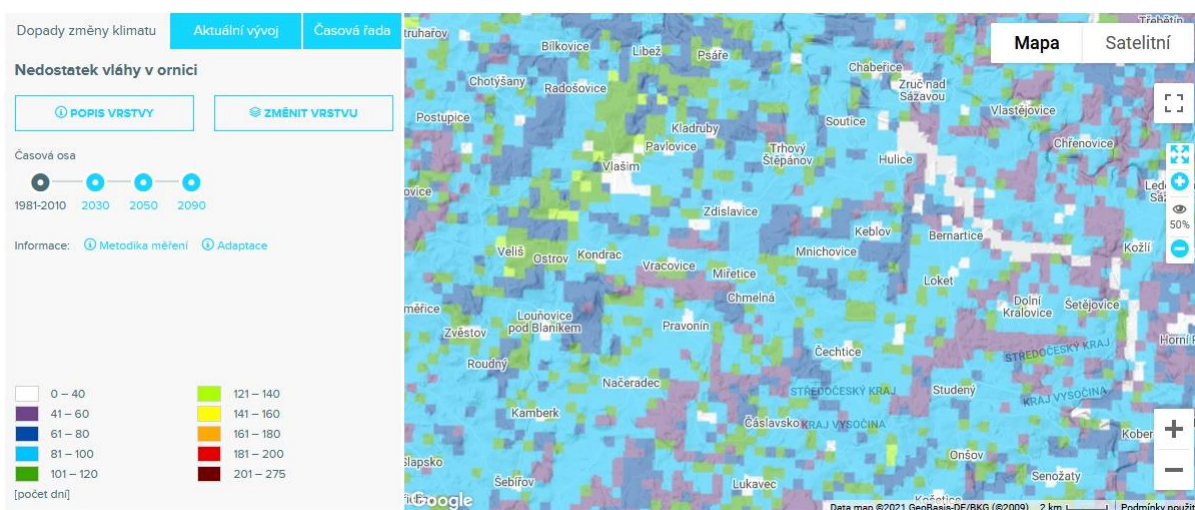
V zájmovém území se klimatická změna projevuje zejména tímto konkrétním dopadem. Přívalové srážky způsobují erozní jevy na plochách orné půdy, v nivách vodních toků pak dochází k lokálním prudkým povodním.

Zasažení suchem se na území MAS neprojevuje v takových extrémech jako v jiných částech ČR. Středočeský kraj není zdaleka nejsušším regionem v ČR. Mnohem větší problémy zažívají Jihočeský nebo Jihomoravský kraj.)²⁹ Viditelné je to i a přehledu ročního chodu výskytů sucha v roce 2020.

²⁹ Viz Aktualizace programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2018–2024, s výhledem do 2030, s. 231

Nedostatek vláhy v lokálním měřítku souvisí i se stavem krajiny - zemědělskými a lesními kulturami, stavem povodí a vodních toků. V území MAS jsou tak značné rozdíly. Na mapě je zobrazen vláhový deficit ve dnech v orniční vrstvě 0-40 cm.

6.1.2 Plochy a objekty vyžadující revitalizaci či renaturalizaci

Jak uvádí Územní studie krajiny ORP Vlašim, zpracovaná v roce 2018, „v minulosti docházelo k poměrně rozsáhlým úpravám vodotečí tak, aby co nejméně překážely zemědělskému provozu, umožnily územní rozvoj a výstavbu dopravní infrastruktury a také k rozsáhlým melioračním zásahům do zemědělské půdy kvůli usnadnění zemědělské činnosti. Svažité půdy či půdy horší bonity začaly být intenzivně zemědělsky využívány se všemi negativními aspekty, které to sebou přináší (např. zrychlení běžných i povodňových průtoků, omezení migrace vodních živočichů, snížení samočisticích schopností vodních toků, zrychlené odvádění vody z krajiny, vodní a

*větrná eroze a degradace půdního profilu, snížení biodiverzity, ztráta přirozených ekologických vazeb a úbytek hmyzu a ptactva v krajině).*³⁰

V území se nenacházejí žádné rozsáhlé průmyslové lokality, které by negativně ovlivňovaly krajinný ráz. V území byly nicméně identifikovány lokální případy jak opuštěných zemědělských či jiných objektů (tzv. brownfields: areál outletu v Lokti a areál bývalé vsi Chrástovice v obci Čechtice, zemědělské stavby Jenišovice v obci Křivsoudov, Kupsův mlýn v Pavlovicích, statek Olešná v Louňovicích pod Bláníkem, bývalá pískovna v Souticích, zemědělský areál v Hradišti a zemědělský areál v Blažejovicích), nebo i řada funkčních areálů či staveb, které jsou významnými negativními dominantami³¹ – mezi nejsilnější faktor tohoto druhu patří těleso dálnice D1 (včetně doprovodných staveb, jako jsou různé servisní plochy či areály údržby a vysílače), které protíná východní část území MAS Blaník a spolu s vodní nádrží Švihov se negativně odráží také na průchodnosti zdejší krajiny jak pro člověka, tak pro zde žijící živočichy. V území se také nachází velké množství černých skládek.

6.1.3 Výskyt invazivních druhů

Invazivní rostliny představují hrozbu celému životnímu prostředí, rychlým rozšířením mění celá vegetační společenstva a způsobují i přímá ohrožení obyvatel (bolševník). Na území MAS se vyskytuje několik druhů rostlin, např. bolševník velkolepý se nachází v lokalitě mezi Kondrací a Vracovicemi, křídlatka v Louňovicích pod Bláníkem (lokalita pod areálem školy) u Velíše (lokalita u lesa Hřivy). Netýkavka žláznatá se rozrostla po celé délce řeky Blanice i některých jejích přítoků.

Invazivní živočichové působí často problémy hospodářského charakteru, mohou být i hygienickou hrozbou. V povodí Blanice se šíří nutrie, vyskytuje se zde i norek americký, jehož přítomnost však vzhledem k jeho skrytému způsobu života není příliš patrná.

6.1.4 Přírodně hodnotné lokality v území

V území se nachází řada přírodně hodnotných lokalit, např. CHKO Blaník a maloplošná chráněná území, lokality soustavy NATURA 2000³². Geologické lokality jsou zastřešeny a interpretovány v rámci geoparku Kraj

³⁰ Viz ÚSK SO ORP Vlašim – str. 32. Dostupné z: <https://www.mesto-vlasim.cz/projekty/irop-projekt-uzemni-studie-krajiny-orp-vlasim>

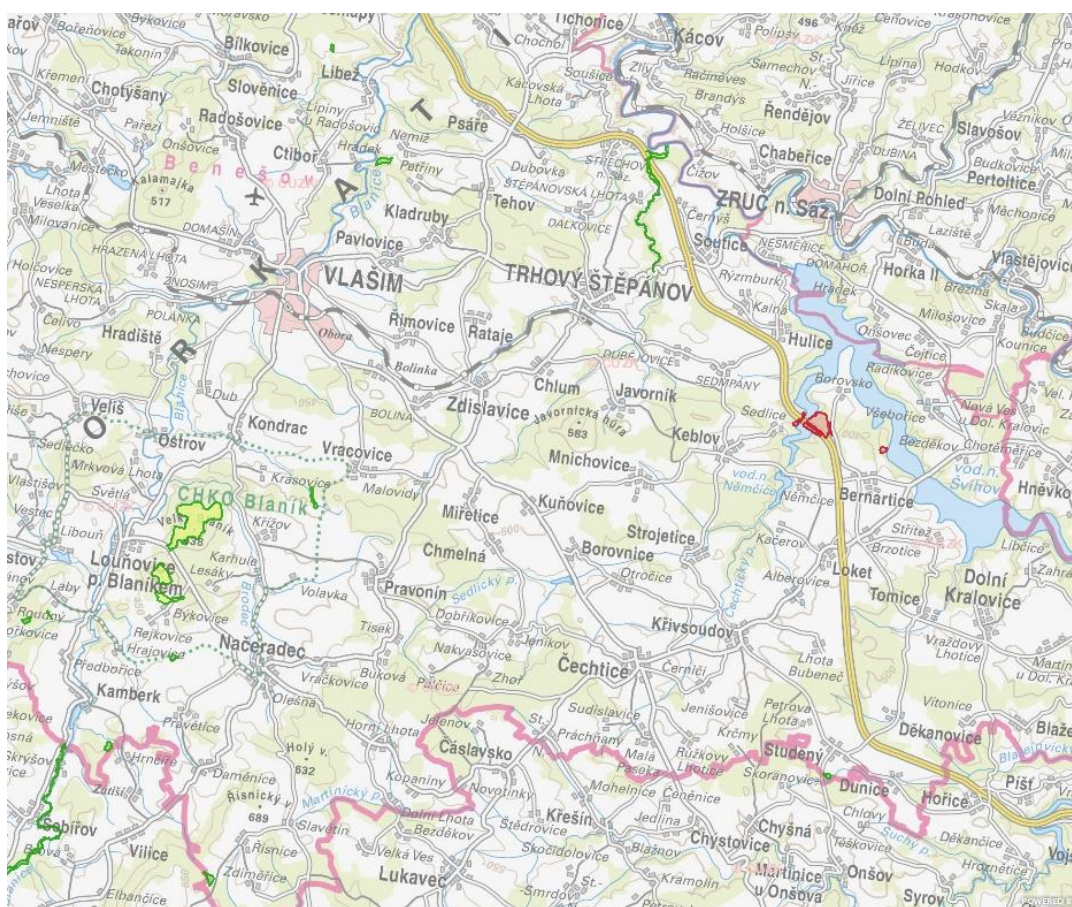
³¹ Dálkové působení hlavní budovy léčebny v Kladrubech, silo ve Zdislavicích, funkční zemědělské areály, vysílače apod. – viz tamtéž.

³² Z pohledu celého Středočeského kraje jsou však lokality jako CHKO Blaník nebo oblasti zařazené do Natura 2000 velmi roztržštěné a plní tak jen malou krajinotvornou funkci. Viz Aktualizace programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2018–2024, s výhledem do 2030, str. 231. Viz také ÚSK SO ORP Vlašim: 4.7.2. Předcházení vzniku fragmentace krajiny (s. 31 – 32).

blanických rytířů. Specifickým institutem jsou smluvně chráněná území, která jsou alternativou zvláště chráněných území.

Tabulka: přehled chráněných území na území MAS Blaník

Kód ÚSOP	Kategorie	Název
21	Chráněná krajinná oblast	Blaník
2126	Přírodní památka	Částrovické rybníky
5742	Přírodní památka	Hadce u Hrnčír
5645	Národní přírodní památka	Hadce u Želivky
5612	Smluvně chráněné území	Les u Libeže
6105	Přírodní památka	Les u Libeže
1656	Přírodní rezervace	Malý Blaník
570	Přírodní památka	Na ostrově
6088	Smluvně chráněné území	Na pramenech
1658	Přírodní rezervace	Podlesí
1677	Přírodní památka	Rybníček u Studeného
2197	Přírodní památka	Rybník Louňov
6132	Přírodní památka	Řísnice
1678	Přírodní rezervace	Štěpánovský potok
1657	Přírodní rezervace	Velký Blaník
6215	Smluvně chráněné území	Vlašimská Blanice

Mapa zvláště chráněných území na území MAS Blaník

Na území MAS Blaník se nachází 133 památných stromů. Největší seskupení památných stromů je na poutním místě Loreta u Vlašimi. Jedná se o aleje s 90 památnými stromy. Další významná alej o 10 stromech je v Louňovicích pod Blaníkem. Památná lipová alej se nachází v Souticích u zámku.

6.2. CHKO BLANÍK

Chráněná krajinná oblast (dále CHKO) Blaník byla vyhlášena výnosem Ministerstva kultury ČR č. 17332/81 ze dne 29. prosince 1981 o zřízení chráněné krajinné oblasti Blaník.

Posláním vyhlášení oblasti je dle výnosu: „...ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí; k typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření včetně vodních toků a ploch, klima krajiny, vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozvržení lesního a zemědělského půdního fondu a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídel, kulturní a historické stavby a místní zástavba lidového rázu.“

CHKO Blaník se rozkládá na ploše 4029 ha. Na území MAS Blaník zasahuje CHKO do území obce s rozšířenou působností Vlašim a do katastrálních území Býkovice u Louňovic, Kamberk, Kondrac, Křížov pod Blaníkem, Louňovice pod Blaníkem, Načeradec, Ostrov u Veliše, Pravětice, Pravonín, Světlá pod Blaníkem, Veliš a Vracovice. Správa CHKO Blaník sídlí v Louňovicích pod Blaníkem.

Na území CHKO Blaník bylo vyhlášeno pět maloplošných chráněných území se zvýšenou ochranou: přírodní rezervace Velký Blaník, Malý Blaník a Podlesí a přírodní památky Částrovické rybníky a Rybník Louňov.

V současnosti je na celém území CHKO Blaník několik desítek převážně menších rybníků o celkové výměře přes 43 hektarů. Hlavním a téměř jediným přirozeným vegetačním typem na tomto území je les. Druhová skladba odpovídala dubobukovému až bukovému vegetačnímu stupni s dubem, bukem a jedlí s příměsí javoru klenu a lípy ve specifických suťových polohách Velkého a Malého Blaníku. Na výslunných jižních a jihozápadních svazích lze předpokládat větší výskyt dubu, habru a borovice, v údolích vodních toků porosty olše lepkavé, vrb a jasanu i vtroušeného smrku.

Dlouhodobým cílem ochrany přírody a krajiny v CHKO je uchování typického rázu harmonické krajiny s komplexem přírodě blízkých lesů v centru CHKO na Velkém a Malém Blaníku, s meandrujícím tokem Blanice a se střídáním lesních a zemědělských ploch a menších sídel a zachování přirozených a polopřirozených společenstev se vzácnými a ohroženými druhy rostlin a živočichů.

6.2.1 Hospodářské využívání CHKO

Podle ustanovení § 25 odstavce 2 zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. se „hospodářské využívání chráněných krajinných oblastí provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území.“ Základní ochranné podmínky platné pro zóny CHKO jsou zakotveny v § 26 uvedeného zákona. K bližšímu určení způsobu ochrany přírody CHKO Blaník byly vymezeny 4 zóny odstupňované ochrany přírody. Zonace byla vymezena s ohledem na přítomnost zvláště chráněných území, prvků ÚSES různých úrovní a výskyt zvláště chráněných a vzácných druhů živočichů a rostlin a cenných minerálů. U nelesních pozemků byly vymezovány čtyři zóny, u lesních tři zóny (pouze I., II. a III. Zóna).

Dvě třetiny plochy CHKO tvoří zemědělsky obdělávaná půda, louky, mokřady a rybníky, třetinu plochy zaujímají lesní porosty. Na území CHKO Blaník je vyhlášeno celkem 22 památných stromů. Celkový charakter současné fauny CHKO Blaník je určen především polohou území ve Středočeské pahorkatině, tzn., že zde převažují živočichové listnatých lesů. Vyskytují se zde ale i druhy tzv. kulturní stepi, synantropní druhy, druhy introdukované i druhy s širokou ekologickou valencí. Nejvýznamnější je fauna vodních toků a drobných i větších stojatých vod.

V CHKO Blaník jsou nejčastějším a zároveň tradičním způsobem využívání území zemědělství a lesní hospodářství. Zemědělská produkce je různorodá, převažuje pěstování obilovin, řepky a krmiv pro chov skotu (kukuřice, jeteloviny) na orné půdě. Průmysl se v CHKO nevyskytuje a jeho nové zavádění není z hlediska ochrany přírody a krajiny žádoucí. Těžba nerostných surovin zasáhla území CHKO jen minimálně, lokálně byl též kámen a při okraji CHKO zlato (mimo území MAS Blaník).

Zřizování nových malých provozoven v obcích (IV. zóna CHKO) není v rámci jejich rozvoje v rozporu se zájmy ochrany přírody a krajiny. Rekreační využívání oblasti může být vhodnou rozvojovou aktivitou, pokud nebude mít negativní vliv na krajinný ráz.

6.3. Stav znečištění

6.3.1 Stav ovzduší

Kvalita ovzduší v oblasti MAS Blaník je v porovnání se Středočeským krajem na dobré úrovni. Hlavním zdrojem znečištění ovzduší je silniční doprava, kdy důležitou roli hraje dálnice D1. Dalším bodem znečištění jsou stacionární zdroje vytápění domácností. Jedním z hodnoticích faktorů je množství prachových částic v ovzduší. Koncentrace hrubých prachových částic PM 10 v ovzduší je v regionu ovlivněna procházející dálnicí D1. Jemnější prachové částice PM 2,5 (menší než 2,5 µm), produkované spíše průmyslovým odvětvím, ovlivňují ovzduší nejenom kolem dálnice D1, ale i v okolí Vlašimi. Prachové částice představují zdravotní riziko. Dlouhodobé vystavení vysokým koncentracím polévatého prachu způsobuje poškození dýchacího systému, srdečního ústrojí, zkracuje délku života a zvyšuje kojeneckou úmrtnost. Navzdory výše uvedenému však není území MAS Blaník ohroženo překračováním imisních limitů pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu.

Emise znečišťujících látek vzniklé na území celého Středočeského kraje v období 2000–2015 průběžně klesaly.³³

Ke snižování emisí do ovzduší přispěla důsledná regulace průmyslových zdrojů znečištění prostřednictvím procesu povolování (IPPC – integrovaná prevence a omezování znečištění, případně složková povolení) a stanovení závazných podmínek provozovaných zdrojů na základě porovnání a dosažení stavu nejlepších dostupných technik (BAT). Významný dopad na snížení emisí TZL se mimo regulace průmyslových zdrojů znečištění projevil také v nástupu dieselových spalovacích motorů u nových vozidel splňujících normy EURO IV a vyšší.³⁴

Středočeský kraj: v mezikrajovém srovnání nejvyšší podíl tuhých znečišťujících látek a amoniaku, druhé nejvyšší množství oxidu siřičitého, oxidu uhelnatého a těkavých organických látek a třetí nejvyšší množství oxidů dusíku. Na území vzniká nejvyšší množství emisí znečišťujících látek z dopravy (18 %).

V rámci celého území neexistuje výrazný znečišťovatel životního prostředí. Komplex výrobních objektů v areálu Sellier&Bellot a v přilehlém průmyslovém areálu je nejvíce exponovanou částí, ale ani zde není s ohledem na výrobní aktivity a použité technologie zásadní problém se znečištěním, které by tvořilo bariéru pro rozvoj.

6.3.2 Čistota podzemních vod

Chemický stav podzemních vod byl dle výsledků HEIS – VUV 2011 špatný na celém území, přesto řada obcí využívá zdroje podzemních vod pro zásobování území pitnou vodou. Kvalitě podzemních vod a zásobování

³³Viz. Aktualizace programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2018–2024, s výhledem do 2030

³⁴ tamtéž

pitnou vodou v obcích se podrobněji věnuje analytická část Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Blaník pro oblast Rozvoj obcí.

Seznam k. ú. stanovených jako zranitelné oblasti: Alberovice, Bernartice, Bezděkov, Blažejovice, Bolina, Borovnice, Borovsko, Brzotice, Býkovice, Čechtice, Černíčí, Dalkovice, Daměnice, Děkanovice, Dolní Kralovice, Dolní Rápotice, Dub, Dubějovice, Dunice, Horní Lhota, Hradiště, Hrazená Lhota, Hulice, Chlum, Chmelná, Javorník, Jeníkov, Kačerov, Kamberk, Keblov, Kladruby, Kondrac, Křivsoudov, Křížov, Kuňovice, Libčice, Loket, Louňovice pod Blaníkem, Martinice, Miřetice, Mnichovice, Načeradec, Nakvasovice, Němčice, Nesperská Lhota, Nespery, Olešná, Ostrov, Otročice, Pavlovice, Pravětice, Pravonín, Rataje, Řimovice, Řísnice, Sedlečko, Sedmpany, Slavětín, Snět, Soutice, Strojetic, Studený, Světlá, Šetějovice, Tisek, Tomice, Trhový Štěpánov, Veliš, Vítonice, Vlašim, Vracovice, Vračkovice, Vraždovy Lhotice, Všebořice, Zahrádčice, Zdiměřice, Zdisavice, Znosim, Žibřidovice

Opatření na ochranu vod před znečištěním dusičnany upravuje tzv. nitrátová směrnice, k níž byl pro období 2016 – 2020 vydán „metodický návod pro hospodaření ve zranitelných oblastech“. Opatření akčního programu jsou povinná pro zemědělské podnikatele hospodařící ve zranitelných oblastech.³⁵

Chráněná oblast přirozené akumulace vod se na území nenachází.

6.3.3 Staré ekologické zátěže

Dle databáze Ministerstva životního prostředí ČR se v roce 2012 na území MAS Blaník nacházelo 55 starých ekologických zátěží. Jedná se hlavně o staré skládky či kontaminaci půd z bývalých provozů. Největší četnost těchto ploch je v centrální části území a v okolí Vlašimi. V současné době se řada obcí potýká s problémem černých skládek a znečištěním ploch podél komunikací.

6.3.4 Ohrožení radonovým znečištěním v sídlech

Nebezpečná zátěž pro obyvatele zejm. ve městě Vlašim, která vychází především z přítomnosti radonu v bytech, je postupně snižována protiradonovými opatřeními v rámci státní dotace na provedení opatření ke snížení míry ozáření radonem a jeho produktů přeměny prostřednictvím Radonového programu ČR. Dále se ozdravná opatření proti radonu využívají také ke snížení vysoké koncentrace radonu přítomného ve vodě z podzemních zdrojů.

6.4. Stav vody v krajině

Vodní režim sledovaného území je ovlivněn morfologií terénu, geologickou skladbou podloží a v neposlední řadě zásahy člověka. Oblast je charakteristická vysokou hustotou vodních toků: 1,38 km/km². Hlavním tokem území je řeka Blanice, dalšími významnými toky jsou řeka Želivka, Štěpánovský potok, Blažejovický, Čechtický,

³⁵ Viz Územní studie krajiny SO ORP Vlašim

Sedlický či Martinický potok a Chotýšanka. Největší vodní nádrží regionu zasahující na území je vodárenská nádrž Švihov. Další významné nádrže jsou rybník Kamberk (Zlatohorský rybník) o rozloze 13,5 ha, rybník Valcha u Borovnice či soustava rybníků v Jinošovském údolí. Podíl vodních ploch v celém území MAS Blaník je nadprůměrný. Stav vodních děl v území je narušen zásahy člověka v případě úpravy toků a také významným zanesením vodních nádrží.

Obecně je stav vodních toků v území MAS Blaník z hlediska znečištění relativně dobrý ve srovnání se zbytkem Středočeského kraje. Toky řek Sázava a Blanice patří na území MAS Blaník k III. Třídě znečištění. Nejméně znečištěným vodním tokem je řeka Želivka, již se zejm. dotýká ochrana vodního zdroje v souvislosti s VN Švihov, který slouží jako zdroj pitné vody také pro malou část obcí z území MAS Blaník.³⁶

Ve většině obcí můžeme nalézt návesní rybníky, které často slouží i jako požární nádrže. Stav těchto nádrží je povětšinou nevyhovující. Bývají zanesené či jsou po technické stránce v havarijním stavu. Přítoky těchto nádrží bývají v intravilánu často zatrubněné či jinak nevhodně regulované.

Poslední roky má vliv na dostupnost vody sucho, v řadě obcí se tedy přistupuje k omezování čerpání vody z veřejných zdrojů zejména v letních měsících.

6.4.1 Čistota povrchových vod a pitné vody

Kvalita povrchových vod není z pohledu území vnímána jako rizikový faktor, ani zde nepůsobí významný znečišťovatel. Postupně však dochází ke zhoršování kvality těchto vod vlivem znečištění z malých zdrojů, kterými mohou být jednak plochy zemědělské půdy (smyv hnojiv) nebo domácnosti (praní, myčky). Spotřeba průmyslových hnojiv v zemědělství nicméně aktuálně neroste, podmínky pro jejich aplikaci se nadále zpříšňují. Kvalita vod pod Vlašimí v Blanici je stabilizovaná díky v 90. letech inovované technologii čištění splaškových vod. Velikost toků v regionu, jejich nízká regulace a míra využití zakládají na dobrou samočisticí schopnost. V regionu stále chybí na řadě míst čistírny odpadních vod, jejich absence je v obzvlášť kritických případech řešena. V souvislosti se vstupem v platnost a účinnost novely vodního zákona č. 254/2001 Sb. o vodách se předpokládá další zlepšení v tomto směru.

Při celkovém srovnání kvality povrchových vod se území MAS Blaník pohybuje mírně nad krajským průměrem, ale v porovnání s celou Českou republikou vykazuje příznivé hodnoty.

Na severovýchodě lokality se nachází vodárenská nádrž Švihov, která vodou zásobuje Prahu, část středních Čech i Vysočiny. Pro zajištění kvality vody v nádrži byla vymezena pásma hygienické ochrany, která omezují činnost v jednotlivých pásmech. V roce 2010 byla vymezena ochranná pásma vodárenské nádrže Švihov. Toto vymezení reguluje plošný rozsah ochranných pásem a stanovuje zóny diferencované ochrany vodního zdroje. Obecně ochranná opatření vodního zdroje VN Švihov sledují zpříšňující se trend, který bude s největší pravděpodobností nadále pokračovat.

³⁶ Viz Aktualizace programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2018–2024, s výhledem do 2030

Dalším zdrojem povrchových vod je řeka Blanice, která má také vyhlášená ochranná pásma. V současné době se tohoto zdroje nevyužívá.

Spotřeba pitné vody v domácnostech i u ostatních odběratelů zůstávala ve Středočeském kraji v období let 2011–2019 na stejné úrovni. Průměrná denní spotřeba pitné vody na jednoho obyvatele Středočeského kraje v roce 2019 činila cca 89,7 l³⁷ (oproti 89,3 l v roce 2011) a spotřeba pitné vody ostatních spotřebitelů přepočtená na průměrnou denní spotřebu na jednu osobu pak 37,2 l. Celkovou denní spotřebou pitné vody se tak Středočeský kraj řadí mírně pod průměr spotřeby pitné vody v České republice. K úsporám ve spotřebě pitné vody dochází zaváděním úsporných spotřebičů v domácnostech, např. praček a zvyšujícím se počtem myček nádobí v domácnostech.

6.4.2 Ohrožení suchem

Ohrožení suchem patří mezi relativně nově hodnocené faktory, kdy je třeba rozdělit problematiku na ohrožení produkčních funkcí krajiny a dále na ohrožení podpovrchových vod. Oba tyto fenomény vedou v konečném důsledku k závažnému ohrožení celého regionu. Ohrožení suchem představuje novou výzvu pro celý zemědělský i lesnický komplex. Z posledních několika let je patrná i snaha o zavádění nových postupů v rámci zemědělství a lesnictví. Je patrné, že tyto změny spočívají v úpravě technologií zakládání porostů, využívání dešťové vody a jejímu zachytávání a dále zlepšení podmínek infiltračních schopností půdy. Ty lze objektivně zvýšit mnoha způsoby, mezi něž patří důsledný tlak na aplikaci organické hmoty do půdy, zastavení dekarbonizace půd a v neposlední řadě i podpora nových technologií, jako je využívání látek zachytávajících velké množství vody v půdě či úprava fyzikálních vlastností (zejména povrchového napětí) vsakované vody.

Tato opatření mají přímou souvislost i na řešení problematiky vodní eroze, kdy zlepšení infiltračních schopností půdy zároveň snižuje povrchový odtok a tím i další parametry vodní eroze. Pro obě tyto oblasti existuje i potenciál ve formě nenárokových podpor s pravděpodobným dalším podmiňováním dotačních titulů.

6.4.3 Zadržování vody v krajině

Zadržování vody v krajině souvisí s retenční schopností krajiny, která je závislá na reliéfu terénu, půdních charakteristikách či vegetačním krytu. Dalším důležitým faktorem s ohledem na zadržování vody v krajině a protipovodňovou ochranu je stav vodních nádrží a údolních niv. Údolní nivy jsou dle zákona 114/92 Sb. vymezeny a chráněny jako významné krajinné prvky. Přesto je velice problematické údolní nivu vymezit. Pro potřeby zpracování ÚAP ORP Vlašim byly za pomoci kódu BPEJ vymezeny nivní půdy. Významným prvkem pro zadržení vody jsou lesy. Na sledovaném území zaujímají lesy 28,2 % plochy, nalezneme zde jak lesy hospodářské, tak i lesy ochranné. Retenční schopnost krajiny ovlivňuje kvalitu a vydatnost podpovrchových vod. Území je charakteristické i svojí akumulační schopností, do severozápadní části zasahuje vodárenská nádrž Švihov, která akumuluje povrchovou vodu a představuje významný zdroj pitné vody pro Prahu, střední Čechy i část Vysočiny.

³⁷ Viz data ČSÚ dostupná z <https://www.czso.cz/csu/xj/vodovody-a-kanalizace-na-vysocine-v-roce-2019>

Revitalizace krajiny přispívá k obnově ekologické stability území a zvýšení retenční schopnosti krajiny. Na sledovaném území proběhlo několik revitalizací vodních toků a vodních nádrží. Jedná se např. o Pekelský potok u Zdislavic, Borecký potok a obnovu rybníka Chocholouš či Volavecký potok u Pravonína. Zde v roce 2000-2001 proběhla první plnohodnotná revitalizace části potoka a vodní nádrže ve středních Čechách. Poslední velkou revitalizací byla revitalizace řeky Blanice ve Vlašimi (2014). Důležitou roli v zadržování vody v krajině plní i rybníky, kteří podporují odtokový režim krajiny, posilují retenci vody v krajině a zvětšují bezpečnost při zvýšených průtocích. Na území MAS Blaník je nesčetně takových vodních ploch, namátkou můžeme zmínit např. rybníček u Studného, Býkovické rybníky, Částrovické rybníky či rybník Louňov.

O tom, aby voda z deště zůstala v co největší míře v místě srážek, rozhoduje kvalita půdy. Stále se podceňuje zadržování vody v zemědělské půdě, kterému napomáhá zejména humusová složka.

6.5. Ochrana půdy

6.5.1 Kvalita půdy a půdní typy

Kvalita půdy se dá charakterizovat za pomoci tzv. BPEJ (bonitované půdně ekologické jednotky), která rozděluje půdy do 5 tříd ochrany. Na území MAS Blaník jsou zastoupeny všechny třídy ochrany. I. třída ochrany je v pásu na jihu sledovaného území. Nejčastěji jsou zde zastoupeny půdy II. a III. třídy. Dle celkového hodnocení je jejich produkční schopnost spíše průměrná až podprůměrná.

Od se odvíjí i cena zemědělské půdy. Dále se dle BPEJ dají stanovit půdní typy, kdy na sledovaném území jsou nejběžnější kambizemě a kambizemědystrické, podzoly, kryptopodzoly. Kambizemě: Tato skupina zahrnuje převážně půdy na pevných horninách. Z této skupiny byly vyčleněny půdy silně skeletovité – mělké, silně sklonité a některé lehké i těžké půdy jako samostatné skupiny. Kambizemě jsou typické půdy pahorkatin a nižších a středních poloh vrchovin. Kambizemědystrické, podzoly, kryptopodzoly: Tyto půdy se vyvinuly ve vyšších polohách vrchovin a v horách. Typickým znakem těchto půd je vyšší obsah méně kvalitního humusu a silně kyselá nebo kyselá půdní reakce. Třídění je založeno na příslušnosti ke klimatickému regionu a na zrnitostním složení.

6.5.2 Protierozivní opatření a eroze půdy

Půdní eroze představuje celospolečenský problém obrovského významu, což však široká veřejnost málo reflektuje. Její dopady jsou následně patrné desítky let. Půda je velmi obtížně obnovitelný zdroj, z tohoto důvodu je podpora zlepšení hospodaření nezbytná. Eroze má za následek snižování produkčního potenciálu půdy. Ohrožení půdy vodní erozí patří mezi největší rizika ztráty půdní úrodnosti spolu s negativními změnami fyzikálních a chemických vlastností půdy. Mezi další faktory půdní degradace patří snižování organické hmoty, utužení půd, nadměrné používání minerálních hnojiv, aplikace nevhodných minerálních hnojiv snižujících kvalitativní vlastnosti půdy, schopnost vsakování vody. Všechny tyto faktory přispívají k vyšší náchylnosti půd

k erozi.³⁸ Výstupy analýzy území ORP Vlašim v rámci zpracované Územní studie krajiny SO ORP Vlašim z roku 2019 zařazují téměř 80 % půdního fondu z území do kategorie potenciálního ročního smyvu většího než metodicky doporučená limitní hodnota 4 t/ha/rok, přičemž více než 50 % z celkové výměry zemědělské půdy (tj. více než 12 000 ha) v území spadá do kategorie erozního smyvu 4 – 8 t/ha/rok. Na téměř 1200 ha pozemků v území ORP Vlašim dochází ke ztrátám půdy více než 12 tun/ha/rok.

Na území MAS Blaník je nadprůměrný výskyt mírně ohrožených i silně ohrožených půd (MEO a SEO), což je dobře zmapováno zejména mapovými systémy VÚMOP, v.v.i. Nicméně lze konstatovat, že došlo k zavedení ochrany půdy s využitím standardů DZES (dříve GAEC) do zásad zemědělské praxe. Zde došlo zejména k rozvoji zakládání porostů zejména širokořádkových plodin půdoochrannými technologiemi, což vedlo ke zvýšení ochrany půd ve smyslu erozních parametrů. Vzhledem k vysoké průměrné svažitosti lze považovat za největší ohrožení půd erozní smyv půdy během výskytu intenzivních dešťových srážek. To dokládá i například desetiletý výzkum v lokalitě Nesperská Lhota provedený ve spolupráci ČZU v Praze, VUZT v.v.i. a VÚMOP, v.v.i., který dokládá rizikovost zakládání porostů širokořádkových plodin na lokalitách se zvýšeným erozním rizikem.

Přesto lze s úspěchem pozorovat postupné zlepšování tohoto jevu zaváděním nových technologií využívajících půdoochranné prvky (například pásové zpracování půdy, využití vymrzajících meziplodin a další technologické systémy využívající ochrannou funkci organické hmoty v povrchové vrstvě půdy). Ačkoliv platí, že nebezpečí vzniku vodní eroze nelze vzhledem k přirozenosti tohoto jevu zcela vyloučit, lze konstatovat, že volba technologie erozní projevy výrazně potlačuje.

V neposlední řadě je třeba zmínit i potenciální ohrožení dalšími druhy eroze (větrná či eroze zpracováním půdy), které však v rámci regionu Podblanicka představují poměrně malé nebezpečí.

6.6. Lesní porosty a zeleň

Na zájmovém území MAS Blaník bylo k roku 2019 14 048 ha lesů, což představuje téměř 28 % území. Z toho je 12 387 ha hospodářských lesů, 121 ha ochranných lesů a 1 538 ha lesů zvláštního určení. Převládají jehličnaté lesy, a to 12 083 ha, listnaté lesy 1 697 ha a holiny 266 ha³⁹. Velkou většinu tvoří lesy jehličnaté – smrkové a borové porosty.

Hlavním problémem posledních několika let, stejně tak jako na většině území ČR, je kůrovcová kalamita, která prakticky odlesňuje v některých katastrálních územích několikahektarové plochy. S tím souvisí velká frekvence využívání lesních cest a jejich následná devastace. Zejména při deštivém počasí se tato situace stává velmi špatnou.

³⁸ Viz Územní studie krajiny SO ORP Vlašim

³⁹ Údaje o lesích za rok 2019: <http://eagri.cz/public/app/uhul/SIL/Default.cshtml>

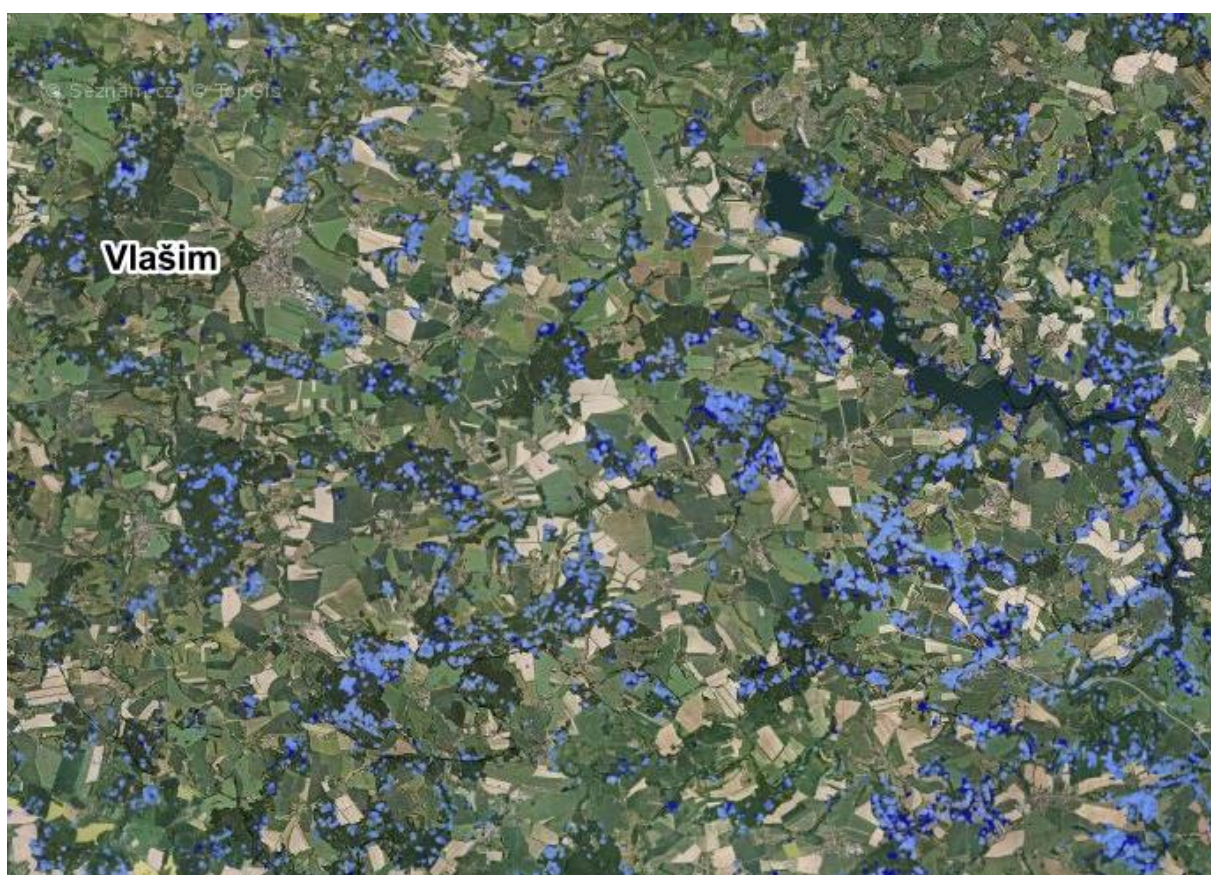
V hospodářských lesích majetkově převládají lesy soukromých vlastníků (cca 4038 ha), potom lesy obcí a měst (cca 3838 ha), lesy pod správou Lesů ČR, s.p., zaujímají cca 3590 ha, církevní lesy cca 399 ha, lesy právnických subjektů cca 376 ha a poslední jsou lesní družstva a společnosti (cca 144 ha).

94% lesů jsou lesy jehličnaté, zastoupené zejména smrkem, menší podíl mají lesy borové. Podíl smíšených a listnatých lesů je minimální. Většina lesů jsou také lesy jednoetážové a stejnověké, což způsobuje jejich značnou nestabilitu a náchylnost vůči škodlivým činitelům.

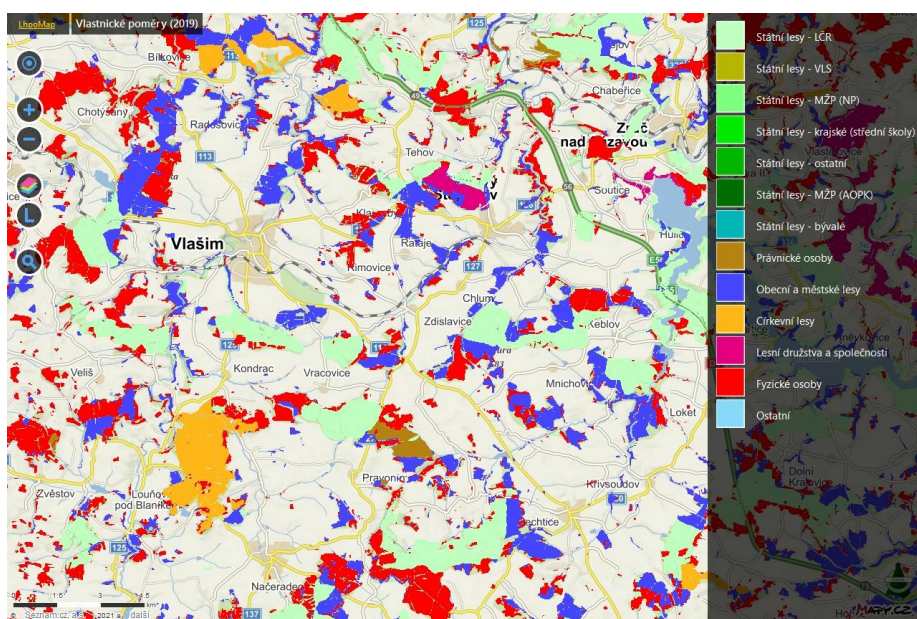
V druhovém zastoupení značně dominuje smrk (37 %), následovaný borovicí (26 %) a dubem (12 %). Starší porosty s převahou listnatých dřevin (buk, dub, lípa) se vyskytují obvykle na méně příznivých stanovištích (sutě, svahy), včetně fragmentů hodnotných starších lesů (Blaníky, Vorlinské údolí). Z nepůvodních dřevin se vysazovaly nebo vysazují dub červený, borovice vejmutovka, ojediněle i další dřeviny. Melioračně zpevňující dřeviny jsou aktuálně v lesních porostech na území MAS Blaník zastoupeny ze 17,6 %⁴⁰.

Při obnově lesa postupně dochází k zvyšování podílu smíšených porostů, tento doposud pomalý proces bude pravděpodobně ovlivněn vznikem holin po kůrovcových těžbách a jejich následným zalesněním.

⁴⁰ Tamtéž.

Kůrovcové těžby v lesích v období 2019 – 2020

Vlastnická struktura lesů (ÚHÚL)

Očekávaný vývoj klimatu přináší rizika i pro obnovu porostů po kůrovcové kalamitě. Druhovú skladbu vysazovaných porostů ne vždy tento fakt zohledňuje a opět jsou vysazovány smrkové monokultury. Výsadby na kůrovcových holinách jsou pod značným tlakem zvěře.

Na území MAS jsou zatím rezervy ve využívání moderních technologií zakládání porostů. Systémy upravující vazbu vody v půdě byly prozatím omezeny na odvodnění lesních pozemků, nově bude nutné zlepšovat infiltrační podmínky vody do půdy. I zde platí předpoklad dotačního zvýhodnění těchto postupů v rámci státních programů obnovy lesa.

Pro fungování malých vlastníků lesa je stěžejní především znalost jejich odborného lesního hospodáře, kde je tato informace dostupná.⁴¹

6.6.1 Výrobní kapacity v oblasti lesnictví a dřevozpracujícího průmyslu

Na území se nacházejí menší truhlářské výroby – Načeradec, Divišov, Zdislavice, Bolina, Znosim atd. Větší zpracovatelská výroba chybí, výjimku tvoří pouze společnost JAF Holz Domašín. Na území funguje také pěstování vánočních stromků v obci Miřetice. Lesní školky obecně pro pěstování sadebního materiálu však na území také chybí. Je tu několik vlastníků, kteří si pěstují pro vlastní spotřebu svůj sadební materiál, ten však není určen k prodeji.

Výroba věnců a okrasných předmětů z chvojí (Čechtice, Vlašim).

Prodej zvěřiny ve vlastní režii na území řeší momentálně více mysliveckých spolků. V území má také dlouholetou tradici obornictví. Nachází se zde obora Sellier & Bellot, obora Horní Lhota, aj. První zmíněná obora pořádá také exkurze pro veřejnost.

6.6.2 Zeleň v krajině a sídlech

Zeleň v krajině představuje jednu z forem protierozivních a retenčních prvků. V posledních letech dochází k podpoře budování a rekultivací zeleně v krajině. Sem patří např. aleje, remízky, osázené meze, ozelenění podél vodních toků. Podporovány jsou výsadby domácích druhů dřevin. Zeleň v krajině tvoří přírodní migrační cestu pro živočichy a podporuje funkčnost územních systémů ekologické stability (ÚSES). Sídlní zeleň představuje plochy zeleně v intravilánu obce, jedná se o zeleň soukromou a vyhrazenou.

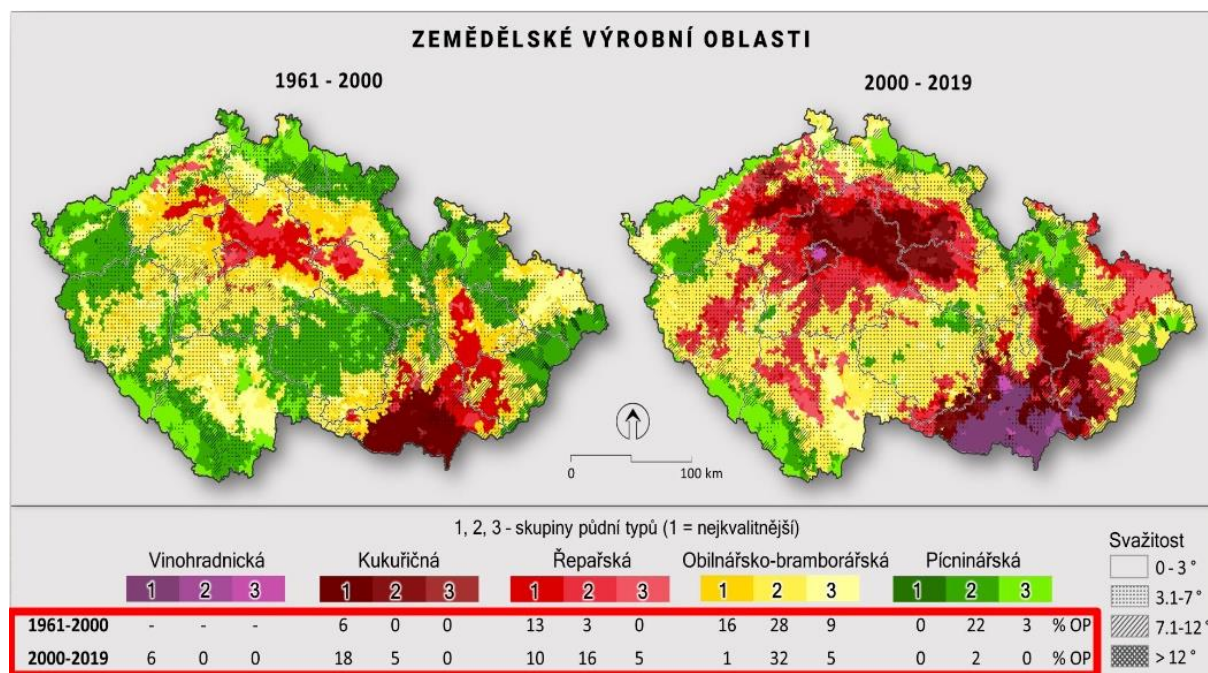
6.7. Využití území z hlediska zemědělství

⁴¹ http://www.uhul.cz/images/poradenstvi/Radce_vlastnika_lesa_01.pdf,
http://www.uhul.cz/images/poradenstvi/Radce_vlastnika_lesa_02.pdf

6.7.1 Výrobní oblasti

Území MAS Blaník tradičně spadá do bramborářské výrobní oblasti. Půdy jsou zde hlinitopísčité až písčitohlinité s nižším podílem mělkých a silně skeletovitých půd.

V souvislosti s klimatickou změnou však dochází k posunu hranic zemědělských výrobních oblastí a na území MAS je tak možné již vymezit oblasti splňující charakteristiky pro řepářskou výrobní oblast a tento trend bude zřejmě pokračovat.

Specifickým limitem jsou pásma hygienické ochrany vodárenské nádrže Švihov. Regulativy slouží k zabezpečení kvality vody ve vodárenské nádrži a přímo ovlivňují zemědělské hospodaření v pásmech i rozvojové záměry obcí.

6.7.2 Zastoupení zemědělství a jednotlivých výrobních zaměření

Zemědělská půda tvoří cca 60 % území MAS Vlašim. Na území MAS Blaník má svou činnost registrováno 142 zemědělských subjektů na celkem 25223,67 hektarech zemědělské půdy, tj. průměr na jednotlivou farmu 178 hektarů. V období od roku 2015 výrazně přibýlo soukromých zemědělských farem a snížila se průměrná výměra obhospodařovaná jedním subjektem. Z celkové výměry zemědělské půdy obhospodařované zemědělskými subjekty z území MAS Blaník připadá na ornou půdu 19 500 ha, 3500 ha zabírají trvalé travní porosty nebo tráva na orné půdě⁴².

⁴² Dle údajů z databáze žadatelů v rámci Jednotné žádosti SZIF – červen 2021

Většina farem provozuje jak rostlinnou, tak i živočišnou výrobu. Najdou se i menší farmy specializující se jen na chov masného dobytka, nebo naopak výhradní rostlináři, kteří jen polaří při hlavním zaměstnání. Na území MAS Blaník se hospodáří v nadmořských výškách od 400 m nad mořem (oblast kolem Vlašimska) až po 650m nad mořem (Pravonínsko, Načeradecko).

Mezi nejčastěji pěstované plodiny patří: pšenice ozimá 25% výměry orné půdy, řepka ozimá 23% výměry orné půdy, ječmen ozimý 10% výměry orné půdy, ječmen jarní 8% výměry orné půdy, kukuřice 12% výměry orné půdy, brambory 2% výměry orné půdy, oves 2% výměry orné půdy, speciální plodiny (mák) a ostatní 1% výměry orné půdy, krmné plodiny (jetel, vojtěška) 3% výměry orné půdy.

Trvalé travní porosty (louky, pastviny) tvoří 14% celkové výměry zemědělské půdy obhospodařované zemědělskými subjekty z území MAS Blaník.

Živočišnou výrobu na území MAS Blaník z větší části představuje chov dojných krav. Jejich produkce putuje většinou do mlékárny Madeta - Planá n. Lužnicí, popř. Miller-Praha. Poměrnou část zde zastupují chovy krav bez tržní produkce mléka (masné krávy s telaty na pastvě), chovy prasat každoročně klesají (průměrově obdobně jako v celé ČR). Některé podniky toto zaměření zrušily úplně. Na území MAS Blaník už je jen část chovatelů spíše mezi soukromými zemědělci. Na soukromých farmách je také možnost vidět chov koní nebo včel. Na většině statků nechybí drobnochov drůbeže a králíků.

V roce 2019 bylo do ekologického režimu nebo do přechodného období zařazeno cca 650 ha půdy obhospodařované subjekty z území MAS Blaník⁴³. Více než polovina této výměry je obhospodařována jedním subjektem (Zemědělské družstvo vlastníků Radošovice u Vlašimi) a je využívána jako orná půda. Zbývající plocha obhospodařovaná v ekologickém režimu je převážně využívána ve formě trvalých travních porostů. Mezi nutné předpoklady dalšího rozvoje ekologického zemědělství v území patří nástup autonomních a robotických systémů, z nichž některé představují mj. alternativu některých pesticidních zásahů.

Dalším předpokladem je rozšiřování systémů precizního zemědělství zejména pro lokální diferenciaci zásahů a také automatizace procesů včetně živočišné výroby.

⁴³ Data MZe dostupná z <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/> - červen 2021

6.7.3 Další služby v zemědělství

Trendem dnešního zemědělství je stále větší a výkonnější zemědělská technika, kterou spíše disponují větší podniky. Pak je zde i nabídka služeb touto technikou menším zemědělcům, kteří specifické stroje nevlastní z důvodu velké pořizovací ceny. Většinou se jedná o službu obilní sklizně, lisování sena a slámy, setí obilovin, řepky a kukuřice. Odbyt zemědělských komodit probíhá v dnešní době většinou individuálně. Pouze ti zemědělci, kteří nemají vlastní skladovací kapacity, jsou nuceni přímo od kombajnu dopravit obilí nebo řepku do výkupu, a to za aktuální ceny, které jsou v době žní většinou nejnižší. Na území MAS Blaník jsou 3 výkupní místa, a to: silo Zdislavice, které patří pod ZZN Pelhřimov (člen koncernu Agrofert, a. s.) a menší sila ve Vlašimi a Čechticích, které spadají pod společnost Fremis. Soukromí zemědělci postupně začínají praktikovat tzv. prodej ze dvora. Nabízí zde např. brambory, ovoce a zeleninu, vepřové a hovězí maso, vejce či med. Na dvou místech území MAS Blaník fungují farmářské trhy, kde je možnost zakoupení domácích čerstvých potravin. Je to ve Vlašimi a v Martinicích u Dolních Kralovic.

Pozvolným trendem v poskytování služeb v zemědělství je změna směrem k finalizaci produkce a důrazu na vyšší přídavnou hodnotu. Neméně důležitou oblastí je i podpora diverzifikačních činností zejména pro menší zemědělské podniky pro optimalizaci příjmové stránky těchto podniků díky multiplikačnímu efektu diverzifikace. V zemědělství oblasti lze očekávat postupné zavádění nových technologií precizního zemědělství a nastupujícího Zemědělství 4.0. Pro region Podblanicka tyto technologie zasáhnou rostlinnou i živočišnou produkci. U těchto technologií je třeba zdůraznit i příznivý environmentální efekt (například lokálně diferencované pesticidní zásahy).

Pro lokální odbyt zemědělských a potravinářských produktů z území MAS Blaník vznikají farmářské obchody (Farmářský obchod ve Vlašimi, farmářský obchod v rámci nově otevřeného Rodinného pivovaru Švihov, obchod Bez obalu ve Vlašimi). Zemědělci z území navazují vztahy s dalšími lokálními odběrateli, jako jsou školní a závodní jídelny či poskytovatelé cateringových služeb.

V období 2020/2021 se na objemu odbytu zemědělské produkce subjektů z území MAS Blaník negativně projevila pandemie covid-19, která vzhledem k pozastavení či omezení provozu školních a podnikových stravovacích zařízení i celého restauračního sektoru zasáhla také lokální dodavatelsko-odběratelské vztahy.

6.7.4 Vztah zemědělské činnosti a krajiny

Zemědělská výroba v rámci regionu patří jak k výrazné ekonomické, tak krajinné aktivitě. Lze předpokládat stále se prohlubující vazby mezi zemědělstvím a tvorbou krajiny. Tato spolupráce musí být plně synergická.

Ačkoli je v úvodu konstatováno, že struktura krajiny je oproti jiným regionům ČR v relativně dobrém stavu, dle závěrů Územní studie krajiny SO ORP Vlašim lze způsob lokálního využívání krajiny a zejm. zemědělsky obhospodařované půdy v území označit za natolik intenzivní, že vede k ekologické nestabilitě území, včetně

zvýšeného ohrožení krajiny půdní erozí, sníženou biodiverzitou a s tím související absencí přirozených ochranných mechanismů a ohrožení kvality podzemních i povrchových vod⁴⁴.

V oblasti půdních bloků dochází k zavádění systému omezení velikosti půdních bloků na 30 ha. To představuje významný zásah do vzhledu krajiny v regionu. Předpokládaný zásah není v území MAS Blaník tak výrazný, jako např. v Polabí apod. Půdní bloky o rozloze nad 30 ha však v území MAS Blaník stále tvoří více než 30 % zemědělské půdy.⁴⁵

V souvislosti s CHKO Blaník v území a také s ochranou vodního zdroje VN Švihov je trendem v oblasti postupné omezování zejména průmyslových hnojiv zejména v lokálních podmínkách. Lze předpokládat další dílčí omezení zejména hnojiv na bázi dusíku. Z pohledu území MAS Blaník větší potenciální ohrožení představují právě průmyslová hnojiva Spotřeba pesticidů naopak klesá.

Od roku 2020 je v ČR zaveden standard DZES7d, který na erozně ohrožených DPB omezuje plochu 1 pěstované plodiny na 30 ha. Dále je plánováno toto plošné omezení rozšířit i na DPB erozně neohrožené. Jak pro současný, tak i budoucí stav Do budoucna bude třeba vyhodnotit dopady standardu na koloběh prvků a látek, biodiverzitu, intenzitu degradačních procesů i funkčnost zemědělské krajiny, Součástí úpravy je i změna organizace přejezdů mechanizačních prostředků na pozemcích s definovanou maximální plochou jedné plodiny, a to jak pro podporu ochrany půdy před erozí a utužením, tak z pohledu možných limitů strojové techniky a ekonomiky hospodaření.

Ačkoli se stav krajinné mozaiky v průběhu posledních 30 let průběžně zlepšuje, oproti první polovině 20. století v krajině stále chybí mnohé prvky, které by jednotlivá pole oddělovaly. Chybí řada remízků, úvozů a malých krajinotvorných prvků, jejichž pozitivní vlastností je zejména zadržování vody v krajině. Na území MAS Blaník nicméně dochází k postupné obnově těchto prvků. Řada těchto projektů probíhá ve spolupráci s ZO ČSOP Vlašim⁴⁶.

6.7.5 Dotační politika

Všichni zemědělci čerpají tzv. jednotnou platbu na hektar SAPS. Většina území se nachází v tzv. méně příznivých oblastech ANC (dříve LFA), na které je možno žádat kompenzační dotace v rámci samostatného programu dotací na ANC, a dále uplatnit vyšší míru dotace při žádostech o podporu z Programu rozvoje venkova, a to jak v celonárodních kolech, tak i v rámci programu LEADER.

Stále větší podíl zemědělců z území čerpá dotace z Programu rozvoje venkova. V letech 2018 – 2021 měli zemědělští i nezemědělští podnikatelé z území MAS Blaník poprvé možnost předkládat své žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova také prostřednictvím MAS Blaník, která dosud úspěšně administrovala 4 dotační výzvy z tohoto operačního programu. Pro řadu zejména drobnějších zemědělců tato příležitost znamenala

⁴⁴ Viz ÚSK SO ORP Vlašim

⁴⁵ Dle údajů z databáze žadatelů v rámci Jednotné žádosti SZIF – červen 2021

⁴⁶ Viz přehled realizovaných projektů dostupný na <https://krajinazahrada.ekorada.cz/nase-prace/>

první zkušenost s čerpáním dotace z Programu rozvoje venkova. Celkem bylo prostřednictvím MAS podpořeno 28 projektů na investice do zemědělství a rozvoj místní potravinářské produkce, předložených 18 žadatelskými subjekty.

Mezi několika soukromými zemědělci byl využit program PUZČ (předčasné ukončení zemědělské činnosti). Jedná se o mezigenerační výměnu na mladého hospodáře. V roce 2019 MZe ohlásilo pilotní projekt pro šetrné hospodaření zemědělců v ochranném pásmu vodní nádrže Švihov (Želivka), ve kterém zemědělci výrazně omezí používání přípravků na ochranu rostlin nebo nový dotační titul pro pěstitele cukrové řepy na mechanickou likvidaci plevelu.

6.7.6 Zájmové a stavovské organizace

Na území MAS Blaník funguje regionální Asociace soukromého zemědělství okresu Benešov, která své členy pravidelně informuje o veškerém dění jak na MZe, tak na zemědělské politické scéně a vše kolem dotací, a jiné. Zemědělská družstva zastupuje Agrární komora.

Použité zdroje

Český statistický úřad – Veřejná databáze ČSÚ.

MPSV - <http://www.socialnibydleni.mpsv.cz/cs/co-je-socialni-bydleni/zakladni-informace-o-sb>

http://www.socialnibydleni.mpsv.cz/images/soubory/Ostatni/Soci%C3%A1ln%C3%AD_d%C3%A1vky_na_bydlen%C3%AD.pdf

Územně analytické podklady ORP Vlašim (aktualizace 2016) - <https://www.mesto-vlasim.cz/uzemne-analyticke-podklady/rok-2016>

Otevřená společnost, o.p.s. - <http://mapaexekuci.cz/mapa/index.html>

České sociální podnikání - <https://ceske-socialni-podnikani.cz/socialni-podnikani/principy-a-definice>

Tessea - <http://www.tessea.cz/tessea-o-nas/definice-a-principy-socialniho-podnikani>

Strategie rozvoje cestovního ruchu v destinační oblasti Kraj blanických rytířů. 2018: <https://www.blanik.net/destinacni-spolecnost-dokumenty/>

Akční plán Kraje blanických rytířů 2020–2021. 2020: <https://www.blanik.net/destinacni-spolecnost-dokumenty/>

Šablona Koncepční části Strategie Komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2021–2027.

<http://nsmascr.cz/aktuality/2020/sablona-koncepcni-casti-sclld-pro-obdobi-2021-2027/>

Územní studie krajiny ORP Vlašim. 2019: file:///C:/Users/HPENVY/Downloads/17_040.3_USK_Vlasim_cistopis_Textova_cast.pdf

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025

Aktualizace programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2018–2024, s výhledem do 2030

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

<https://eagri.cz>

Použité zkratky

ORP – Obec s rozšířenou působností

MAS – Místní akční skupina

MěÚ – Městský úřad

SO – Správní obvod

ŽP – životní prostředí

ČSÚ – Český statistický úřad

ÚP – Úřad práce

PnP – Příspěvek na péči

OZP – Osoba se zdravotním postižením

ČCE - Českobratrská církev evangelistická

ESF – Evropský sociální fond

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

p. s. s. – poskytovatel sociálních služeb

o. p. s. – obecně prospěšná společnost

s. r. o. – společnost s ručením omezeným

ICSS – Integrované centrum sociálních služeb

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

ČSOP – Český svaz ochránců přírody

DPS – Dům s pečovatelskou službou

LDN – Léčebna dlouhodobě nemocných

SAS – Sociálně aktivizační služby

